

ПОЛИТИКИН

3
динара

БРОЈ
1162

ЗАБАВНИК

5.IV 1974. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXV

Ripley

Веровати или не!

ВИЛИЈЕМ КОРБЕТ

ИЗ РЕНТОНА
(САД)
ЗА 17 ЧАСОВА
РАЗБИО ЈЕ
КАРАТЕ УДАРЦИМА
5000
ЦИГАЛА.

ПРАЉИНА ПРАКЉАЧА

У БЛИЗИНИ ЦЕНТРА,
У КИНИ,
ВАЗАРСКО ЈЕ ДЕЛО
ПРИРОДЕ.
СТЕНА ЈЕ ДОБИЛА
ИМЕ ЗБОГ СВОЈЕ
СЛИЧНОСТИ С
ДРВЕНОМ ПАЛИЦОМ
— ПРАКЉАЧОМ
КОЈОМ СУ
ПРИЛИКОМ ПРАЊА
КИНЕСКИНЕ
УДАРАЛЕ РУБЉЕ.

МИНИЈАТУРАЦ ЗАМАК

СА 4 КУЛЕ
САГРАДИО ЈЕ У БЛИЗИНИ
БЕРНСИДЖА, У ЕНГЛЕСКОЈ,
ГРОФ ОД СТРЕФОРДА
И НА СВАКУ КУЛУ
ИСПИСАО ИМЕ ЈЕДНОГ
СВОГ ДЕТЕТА ДА БИ
МОГАО ДА ГА ЗАПАМТИ.

КУЛА

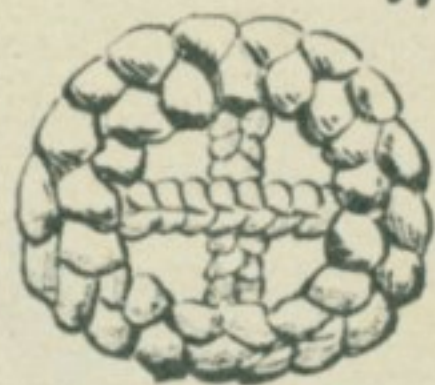
ЗАМКА КИБУР
У ШВАЈЦАРСКОЈ
ИМА
ЗИДОВЕ ДЕБЕЛЕ
7 МЕТРА.

ЈЕДНА ЈУЖНОАМЕРИЧКА ПЛОВКА

КОЈУ ЈЕ ОДГАЗИО
ВИЛИЈЕМ ЧАЛМЕРС
ИЗ САНИБЕНКА,
У АУСТРАЛИЈИ,
БИЛА ЈЕ ТЕШКА ГОТОВО
15 КИЛОГРАМА.

НАРОЧИТИ КОЛДЧ

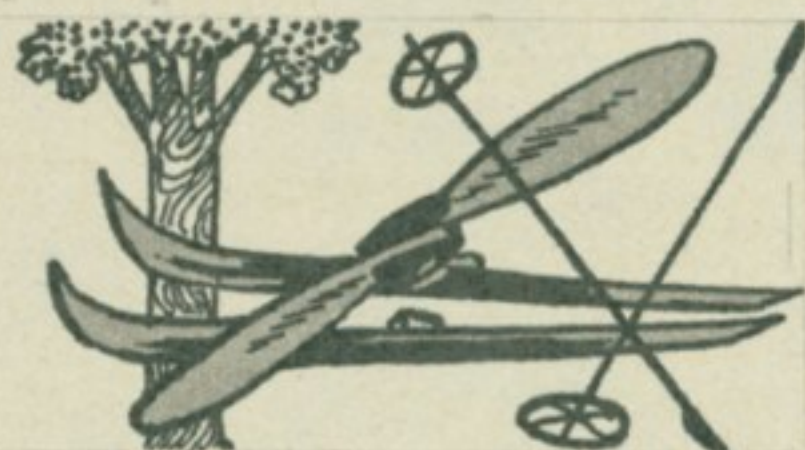
СПРЕМА СЕ
У ХЕСЕНУ
(НЕМАЧКА)
САМО ЗА
ДЕТЕ КОЈЕ
ПРВИ ПУТ
ПОЛАЗИ У
ШКОЛУ.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● статистичари Уједињених нација недавно су објавили податак који каже да је крајем 1970. године укупан број људи на нашој планети износио 3.671.795.000. Од тог броја шездесет одсто су млађи од 20 година.

● хикори је дрво које расте у Северној Америци. Еластично је, тврдо и тешко, а употребљава се за израду луксузних кола, смучки, пропелера на авионима итд

● кошуље за спавање носе се тек од 17. века. Дотле су у европским земљама људи спавали наги.

● човек са беретом је скулптура коју је у белгијском месту Ливи извајала природа.

● у доба императора Константина Рим је имао 856 јавних купатила, док је Париз за време Луја XIV имао свега два.

● борбе с биковима арапског су порекла. Према историјским подацима маварске војсковође и шпански витезови борили су се, јашући на коњима, против разјарених бикова.

● жута застава означава заразу. Тако на пример кад се на неком броду истакне застава ове боје значи да је брод под карантиним.

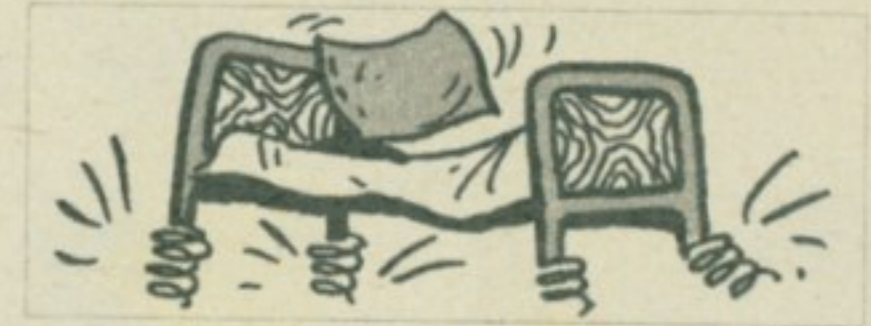

● на међународном сајму намештаја одржаном недавно у Кел-

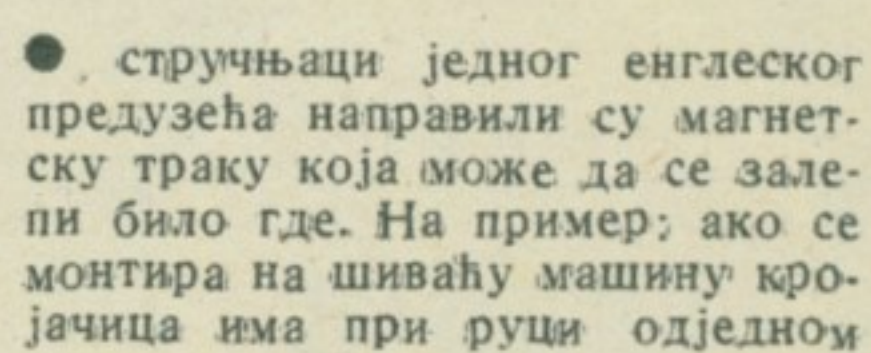

ну, учествовало је 1260 излагача из 32 земље. Највеће интересовање посетилаца изазвао је кревет који се љуља. Конструисао га је један млади дизајнер из Хамбурга који је на ноге овог кревета ставио опруге тако да се заљуља када се спавач окрене на другу страну. Велико инте-

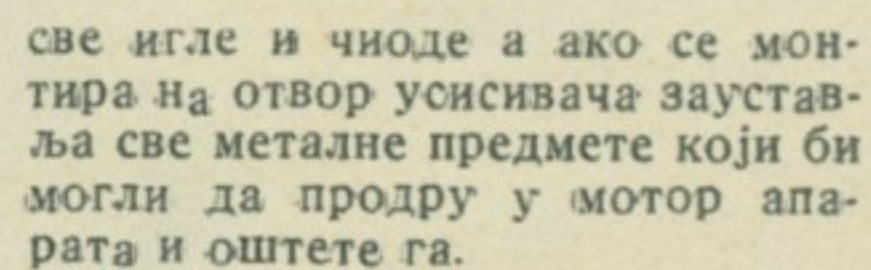
ресовање изазвала је и црна кухиња направљена по нацртима париског модног креатора Пјера Кардена.

● стручњаци једног енглеског предузећа направили су магнетску траку која може да се залепа било где. На пример: ако се монтира на шиваћу машину кројачица има при руци одједном

све игле и чиоде а ако се монтира на отвор усисивача зауставља све металне предмете који би могли да продру у мотор апарата и оштете га.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

Висока школа шпијун

Почињао је да учи кад би имао свега пет или шест година. Сваког дана морао је сатима да иде по сасвим узаној греди да би научио да одржава равнотежу, висио је рукама окачен о грану да би му се развили мишићи и да би се навикао на умор и успео да га савлада. Свакако је, трчао, пливао, ронио, верао уз најстрије литице да би му ноге постале гилке а срце навикло на најтеже напоре.

У дванаестој години долазили су на ред трчање на дуге стазе и обука у руковању оружјем. Учио је да се макује, да баца цилит, копље и оштроперац, нарочито копље са секиром на врху, да хитне шурикен — оштро сечиво у облику звезде — и да њима непогрешиво погоди циљ, да се бори обичном тојагом.

Тек када би постао јак, издржљив и вичан оружју, младић се могао надати да ће једног дана постати ниња и да ће му бити дозвољено да упозна све тајне вештине нињуцу.

ШИ-ЧИ-КО-ДЕ

Нињуцу је настао у Јапану, за време царице Суико која је владала крајем шестог и почетком седмог века, и развијао се под јаким утицајем кинеске технике војне шпијунаже. Али нињуцу није само вештина ухођења непријатеља. Она обухвата у себи и прикупљање података о непријатељу и његово узнемиравање, вршење саботажа и, најзад, уништавање. Ако бисмо данас желели да објаснимо шта је ниња онда би можда најтачније било ово: ниња је истовремено високошколовани шпијун и одлично извежбани командос.

Пошто би савладао борбене вештине, ниња је учио да прта и израђује мапе, да се вешто прерушава и камуфлира, пева и игра, да рукује алатом дрводеље.

Карактеристична одећа ниња била је **шиноби шозоку** и састојала се од кратког капута, капуљаче и нарочито кројених широких панталона стегнутих испод колена. На ногама је имао одећу од сукна тако да је могао да се креће потпуно нечујно. Шиноби шозоку имала је два лица: спољашна страна била је црвеноцрвена, а унутрашња тамноплава, зелена или бела што је зависило од годишњег доба или краја у који је ниња упућиван.

Прерушавање је било једна од специјалних вештина ниња која се звала **ши-чи-ко-де** што би се могло превести као „седам начина кретања“. У зависности од задатка ниња се облачио као са-

тања. Првих десет, познатих као „десет корака“, чинили су: **нуки аши** — потајни корак, **сури аши** — корак код кога се ноге вуку по земљи, **шине аши** — крут корак, **то-би аши** — летећи корак, **ката аши** — један корак, **о аши** — велики корак, **коаши** — мали корак, **кокизами** — ситан корак, **вери аши** — прави корак, **цуне аши** — нормалан корак.

Ниња је морао да научи још један начин ходања, **јо-ко аруки** — или корак постранице по којем је постао славан. Када би се ниња кретао на овај начин није се могло одредити из којег је правца дошао и на коју страну иде. Јоко аруки омогућавао му је да се креће бр-

на складишта да би, не враћајући се у базу, употпунио своју опрему.

ЗЕЦ У ВИСОКОЈ ТРАВИ

Да не би био откривен ниња је морао да уме да се оријентише и у потпуно непознатом крају. Према сточном измету на пашњацима могао је да одреди колико је удаљено село које треба да заобиђе, знао је да птици младунци никад не лете у правцу насеља, да су сви трагови дубљи уколико је насеље ближе. Избегавао је шуме и диваде у којима је много врикаваца и птица певачица и знао је да нагли престанак њихове песме значи да се приближава нека опасност. Затрону воду препознавао је по замућености, знао је да су годови — годишњи прстенови на дрвету — шири на јужној страни.

Нарочито опрезан постајао је када би се нашао у неком насељу, међу људима. Препознавао је отровану храну по карактеристичним „капима зноја“ које, видљиве само за њега, пливају по површини. Умео је да потпуно нечујно отвори свака врата а кад би се кришом увукао у нечију кућу пригушивао би не само бат својих корака већ и шум сопственог дисања покривајући уста нарочитом хартијом. Да у мраку не би срушио неки предмет ходао би на рукама. У тој вештини, названој **шинсо-тохо** — пут зеча у високој трави — сваки ниња био је прави уметник.

Према покретима и дисању ниња је умео да одреди да ли неко стварно спава или се само претвара. Ако на извршењу каквог задатка наиђе на правог спавача, ниња ће га свакако поштедити, али онога који се претвара да спава заувек ће ућуткати, и то потпуно нечујно.

Јоко аруки — ходање постранице

ругаку — путујући глумац, **комосу** — путујући свештеник, **јамабуши** — свештеник из планинских манастира, **сукке**, будистички свештеник, **хокаши** — путујући забављач, **цунегата** — сељак или **акино** — трговац.

Да би могао да игра улогу свих ових људи, ниња је морао да уме да глуми и да пева, да зна разне молитве, да се разуме у трговину и земљорадњу.

ХОДАЊЕ У СТРАНУ

За време обуке ниња нарочита пажња обраћена је на начин ходања. Сваки будући ухода морао је да савлада једанаест начина кре-

зо и нечујно, да се провлачи кроз уске пролазе и између густог дрвећа. Добро извежбан ниња могао је за три дана да превали и по 500 километара и да без одмора претрчи 160 до 200 километара.

Са собом је сваки ниња носио све што му је потребно, чак и пилуле **кито-ган**, справљане од разних трава сушених три године, које су му помагале да пет дана уопште не осети жеђ. У његовим тајним цеповима били су лекови против најчешћих болести, уједа отровних змија, мелеми за ране, средства за терање досадних инсеката. Само у изузетним случајевима користио је тај-

ПЕТ ТЕХНИКА ЗА БЕКСТВО

Готон-но-јуцу или „пет техника за бекство“ обухватале су готово све начине да се ниња сакрије од непријатеља или побегне. Ту је његово лукавство достигало врхунац. Ако би се нашао на чистини изигравао би не помично страшило за птице, у мраку би се тако вешто склупчао да га нико не би могао разликовати од већег камена. Приљубљен уз грану или зид остајао је невидљив чак и за најоштрије

око. Ако ипак не би могао да се сакрије, стављао би на лице страшну маску и кроз прорез за уста бљувао ватру — нарочиту смешу коју је имао у шупљим бамбусовим штапићима — и изигравајући тако демона плашио људе. Ни река за њега није представљала препреку. Склањајући се испред непријатеља потпуно би се загнурио и пливао испод површине дишући кроз цев од бамбуса чији је други крај једва вирео из воде.

Мада строго чувани, ниједан од ових трикова није могао дуго остати тајна и зато чим би један био откривен морао се измишљати нов. За то је била потребна богата машта, као уосталом и за измишљање увек новог алата и оружја. Правило је било да ниња никад не носи оружје које има само једну улогу. Његов мач, звани **ниња-то**, био је без икаквог украса али је зато могао да послужи готово у свим приликама. Корице су му биле дуге од сечива и могле су се користити као тојага, као дуваљка за избацивање от-

Ниња у одећи шиноби шозоку

Пењање уз зидине

Разни облици шурикена

Маче

Само је ниња могао
да препозна отровну храну
по »капима зноја«
што пливају на површини

чак, одатле се лако доко-
пао врха а затим би своје
оружје извукао помоћу у-
зица везане око балчака.

Кусари-гама, сложено ору-
жје које се састојало од
орпасте оштрице, ланца и
ђулета, могло се лако сакри-
ти јер је било мало. Служи-
ло је да се њиме закачи и
привуче непријатељ или ње-
пово оружје. Бачено вештом
руком ниње погађало је циљ
и секло као бријач.

И свако парче дрвета мог-
ло се претворити у оружје
звано **бо**. Ниња би га изду-
био и у шупљину стављао
ланац с куглом на крају ко-
ја би, вешто хитнута, мог-
ла да онесвести па чак и да
усмрти човека. Понекад би
у свој бо сакрио љуту теч-
ност или прах да би их, ако
затреба, изручио непријате-
љу у очи и тако га привре-
мено ослепео.

Ханкију или „пола лука“
био је минијатурни лук са
стрелом који се могао лако
сакрити испод одеће. Служ-
ио је за одбрану али и да
би кроз ваздух доставио хит-
ну поруку другом нињи с ко-
јим је заједно кренуо у не-
пријатељску позадину.

Рокогу или „шест оруж-
ја за пут“ били су неизостав-
ни део његове опреме. Роко-
гу су сачињавали учитаке
— кратка бамбусова палица,
каги нава — уже, ами гаџа
— шешир, сањаку тенугуи
— пешкир, секи хицу — ка-
мена писаљка и кусури — ле-
кови. Понекад је ниња но-
сио и некоде или „мачју ша-
пу“, мали предмет који је
држао у шапи и који му је
олакшавао верање уз стрме
зидове утврђења јер је по
себи имао шиљке сличне
мачјим канџама. Некоде је
био и велика помоћ у борби
лицем у лице: њиме је ни-
ња гребао непријатеља.

ЗМАЈЕВИ У ПОМРЧИНИ

Опремену су употпуњавали
још и **мусубинава** — вео-
ма лако уже исплетено од ко-
њске длаке или женске ко-
се — и **шиноби кумаде**, ору-
ђе и оружје слично грабуља
ма чије се држаље мог-
ла продужити извлачењем
унутрашњих додатних дело-
ва. Ове грабуље, закачене
зупцима за горњу ивицу зи-
да, омогућавале су му да
се увуче у непријатељску
тврђаву.

Ниње нису биле само ухо-
де. Када би прикупили сва
обавештења о непријатељу
и његовој снази, они су се
претварали у војнике хра-
брије и спретније од обич-
них. У акцију су полазили у
групама са унапред израђе-
ним планом. Забуну у не-
пријатељске редове уносили
су помоћу **јами доко** —
„змајеви у помрчини“. Држе

ћи се за огромне змајеве
стизали би изнад неприја-
теља а затим се, вешто ма-
невришући њима као падо-
бранима, спуштали и почи-
њали борбу. Понекад су за
змајеве биле причвршћене
„бомбе“ које би се откачиле
у одређеном тренутку. Како
су змајеви били одлична ме-
та непријатељским стрела-
ма, ниње су се служиле њи-
ма само у ноћима без ме-
сечине.

Када је требало заузети
непријатељско утврђење ни-
ње су користиле лествице
од ужади или огромне точ-
кове сличне воденичним. На
свакој лопатици точка био
је по један ниња. Точак се
окретао и када би се њего-
ва лопатица нашла на ви-
сини утврђења ниња би иска-
као на зидине. За њим би
стизао други и што се точак
брже окретао и убацивање
у тврђаву одвијало би се
брже. Слободне лопатице
заузимале би нове ниње.

ПАТУЉАК ИЗ ЋУПА

Смелост и вештина ниња
нагнала је њихове неприја-
теље да своје куће претворе
у права утврђења пуна клоп-
ки. Тако су, на пример, др-
вени подови прављени тако
да шкрипе и под најлак-
шим кораком. Прва просто-
рија често је имала у поду

капак који се спуштао и под
најмањом тежином и незва-
ни гост упадао би у подрум
из којег није било излаза.
Између пода и таванице ра-
запињан је читав сплет жи-
ца: било је довољно додир-
нути једну па да у кући од-
јекне звоно или гонг. Приче-
да су грађене нарочито ода
је из којих је ниња упадао
у дубок бунар или јаму пу-
ну дивљих звери нису потвр-
ђене, али се оне и данас пре
причавају у Јапану.

Једна од најпознатијих
прича о вештини и лукав-
ству ниња говори о догађа-
ју који се збио у 16. веку.
Моћни племић Кеншин упор-
но се супротстављао вој-
сковођи Оди Нобунаги ко-
ји се борио против феудала-
ца а за јачање и учвршћива-
ње цареве власти. Пошто
у рату није могао да га сав-
лада, решио је да га уклони
лукавством и тако обезгла-
ви његову војску. Кеншин
је знао да му Набунаге ра-
ди о глави зато је увек био
окожурен нињама које је
предводио мудри ниња Ка-
суми Дањо. Али, и поред
свих мера предострожности
Оди Нобунагин ниња по и-

мену Кемпачи успео је да
се увуче у Кеншинов стан
претворен у праву малу твр-
ђаву. Откривши да је не-
пријатељ продро у простра-
ну кућу, Дањо са још тро-
јицом Кеншинових ниња кре-
нуо је у потрагу. Угледавши
у дну једног ходника не-
ку тамну прилику, потрча-
ли су у том правцу али су
сва четворица пали од стре-
лица које је на њих изба-
цио Нобунагин ниња скри-
вен у мрачном углу испод
саме таванице. Верујући да
да му је пут до Кеншина
сада отворен, Кемпачи је
окочио на под али га је ту
сачекао Дањо који се само
претварао да је мртав.

Причи би ту био крај да
мудри Ода Нобунага није
рачунао и са таквим исхо-
дом. Због тога је неколико
седмица пре тога послао јед-
ног нињу патуљка, високог
ни метар, који се захваљују-
ћи свом малом расту лако у-
вукао у Кеншинову кућу.
Овај ниња-патуљак, који се
звао Укифуне Јинији, мо-
гао је да се сакрије и на
најмањем простору. За вре-
ме обуке и припрема за о-
вај задатак он је данима жи-

вео згрчен у једном мало ве-
ћем глиненом суду. У Кен-
шиновој кући сакрио се на
најнеочекиванијем месту: ис-
под пода мале одаје у коју
чак ни крунисане главе не
одлазе с пратњом. Када је
после неуспелог Кемпачије-
вог покушаја да убије не-
пријатеља свог господара
Кеншин тог јутра ушао у
малу одају да обави своје
потребе, патуљак га је кроз
рупу на поду пробо одозго
мачем све до грла. На Кен-
шинов крик у одају је упао
његов главни ниња Дањо и
нашао свог господара већ
мртвог. Од убице није било
ни трага. Јер, чак ни лука-
вом Дањи није пало на памет
да завири испод пода јер ни-
је могао ни замислити да би
се жив човек могао сакрити
на таквом месту. И док су
у кући оплакивали Кеншино-
ву смрт, патуљак се кришом
извукао и похитао да Оди
Нобунаги јави да је његов
највећи непријатељ мртав.

ДИКАН и ШПИЈУНИ

Н.ЛЕКИЋ

Л.СРЕДАНОВИЋ

СТРОГО ПОВЕРЉИВО

* ПРЕВРАТНИЧКЕ

ИГРАЈТЕ, ДЕВОЈКЕ!

Изгледи на спас
били су мали, али
Петру Кеглевићу
изненада паде
на памет
спасоносна идеја.

Петар Кеглевић је био подбан у Јајцу. Титула и положај нису му доносили радост. Напротив, године су текле а он је на прсте могао избројати мирне ноћи које је провео у граду. Стално је морао да се довија како да са шачицом војника одбрани утврђени град од Турака, који су га често опседали. Ако би успели да заузму утврђени град Јајце, Турцима би била отворена врата за даље продирање на северозапад.

Турака је било увек много а њих увек мало. Више ни сам није знао колико су пута Турци нападали град за време његовог подбанавања.

Јесу ли Турци, Блажо?

Дошла је и 1519. Година ни боља ни гора од других пре ње. Било је лето када је једног дана код подбана изненада упао Блажо Керуј, један од његових најхрабријих војника. Од трчања уз камене степенице једва је говорио хватајући дах:

— Господару, ево их...! Проклети били, баш нам не дају мира!

— Турци, Блажо?! — скочи подбан и не чекајући одговор јер га је већ знао, излете кроз врата као ношен ветром. Крупним корацима за њим је грабио Блажо.

Узбуна је већ била дата, а масивна градска врата затворена. Војници су трчали према бедемима града а на род се склањао у куће.

Прва група Турака на коњима и са исуканим јатаганима појавила се на чистини испред града. Полегали по вратовима коња витлали су кривим сечивима јурећи према улазу у град, али када су видели затворена врата и војнике на бедемима стали су као укупани. Схватили су да их је стража на градским зидинама приметиле још док су се пели путем према граду и да их браниоци града спремно чекају. Окренули су коње и удаљили се уз подврискивање. Браниоци су их испратили радосним клицањем.

— А што си, господару, тако мргодан? Зар ти није мило што Турци пре одоше него што дођоше? — изненађено упита Блажо подбан

на који се једини није радовао. Подбан се наслони обема рукама на ивицу широког зида утврђења, погледа низ пут, што је водио према Бањалуци, и уздахну.

— Све ми се чини, Блажо, да су ови дошли само да омиришу ваздух. Праве турске војске и невоље ето за неки дан, а можда већ и сутра! — одврати му подбан. Одмах је издао наређење да се удвоструче страже и да сви буду на опрезу.

Ноћ је прошла мирно. Освет следећег дана донео је потврду подбанових предвиђања: дугачка колона Турака полако се кретала према граду. Истог дана, после подне, ушанчили су се у близини и почели да туку из топова.

Дани су пролазили а Турци су све жешће наваливали. Храбри подбан са својим јунацима одбијао је све нападе. Очекивао је помоћ од хрватског бана али она није стизала. Грозничаво је тражио излаз. Изненада пала му је на памет необична идеја. Позвао је Блажу Керуја и наредио му да се чим падне ноћ са стотину војника неопажено извуче из града, прође поред турских стража и зађе Турцима за леђа. После тога требало је да сакривен у шуми чека знак за напад који је уговорен између њега и подбана.

Усљела Ћребара

Ни сам подбан није много веровао у успех тог подухвата али је то било једино што је тог тренутка могао да предузме. Блажо је успешно обавио све оно што му је подбан наредио. Сакрио се у шуму и чекао уговорени знак.

Сунце је било високо одскочило када је подбан замолио све лепе девојке у граду да дођу, до градских врата. Пре него што је наредио да се врата отворе рекао им је:

— Изађите на ливаду испред града, берите цвеће, смејте се и играјте!

Преплашене девојке нерадо су га послушале. Турци су у први мах били изненађени призором, а онда је једна група, привучена лепотом девојака, потрчала према њима. Веровали су да им се ништа не може догоди-

Подбан је с коњаницима јурнуо међу запрепашћене Турке који су стајали очарани лепим девојкама.

ти јер су девојке биле ван пушкомета бранилаца са зидина града.

Подбан је то и чекао. Са својим коњаницима излетео је из града и јурнуо међу запрепашћене Турке. У исти мах дао је уговорени знак Блажи који је јуришао на турску војску у шанчевима. Настао је метеж јер су Блажини војници намерно дизали паклену вику не би ли Турци поверовали да опседнутом граду стиже помоћ. Турке је захватила паника. Поверовали су да су опкољени. Њихови официри су дали знак за повлачење. Не знајући да су преварени, узмицали су од града. Јајце је било спасено.

Сћошину на једноја

Већ после две године, 1521. Турци су опет напали град. Предводио их је Хусер-бег. Изгледало је да се против несрећног народа у Јајцу заверило и небо и земља. Хусер-бегу су се при дружили мостарски Синан-паша и смедеревски Бели-

-бег. Град је опколило двадесет хиљада војника а бранило га свега две стотине јунака.

Изгледи на спас били су мали. Турци су 18 месеци јуришали сваког дана али су се њихови напади разбијали о тврде зидине града. Околина је била прекривена њиховим мртвим телима. И овога пута, као и увек подбан је био на челу бранилаца. Трчао је од војника до војника, обилазио грађане, храбрио их и бодро.

Градом су се кретали живи људски костури јер су залихе хране одавно нестале. Да би спречио да град добије било какву помоћ, Хусер-бег је наредио да се на путу за Бањалуку подигне велики зид!

Турци су обуставили нападе. Чекали су. Време је радило за њих. За мучење гладног народа у граду измислили су суров начин: сваког дана на домак градских зидина пекали су на ражњу јагањце и овце. Мирис печења који је ветар наносио у град кидао је утробу изгладнелим људима.

Подбан је опет тражио не

ки излаз. Даномоћно је размишљао али је на крају могао да призна да се овога пута неће извући и да је дошао крај слободи и живота.

Помоћ је стигла неочекивано од хрватског бана који је са неколико хиљада војника пришао граду са друге стране, а не путем од Бањалуке. Када су их угледали, радосни браниоци отворили су градска врата и јурнули на Турке цедећи из себе последње остатке снаге. Јајце ни овог пута није пало.

После ове опсаде Јајца, већ остарелог и исцрпљеног подбана Петра Кеглевића аустро-угарски двор је смењивао и команду над градом поверио Стјепану Црбоногу.

Хусер-бег је 1528. године поново напао Јајце и заузео га.

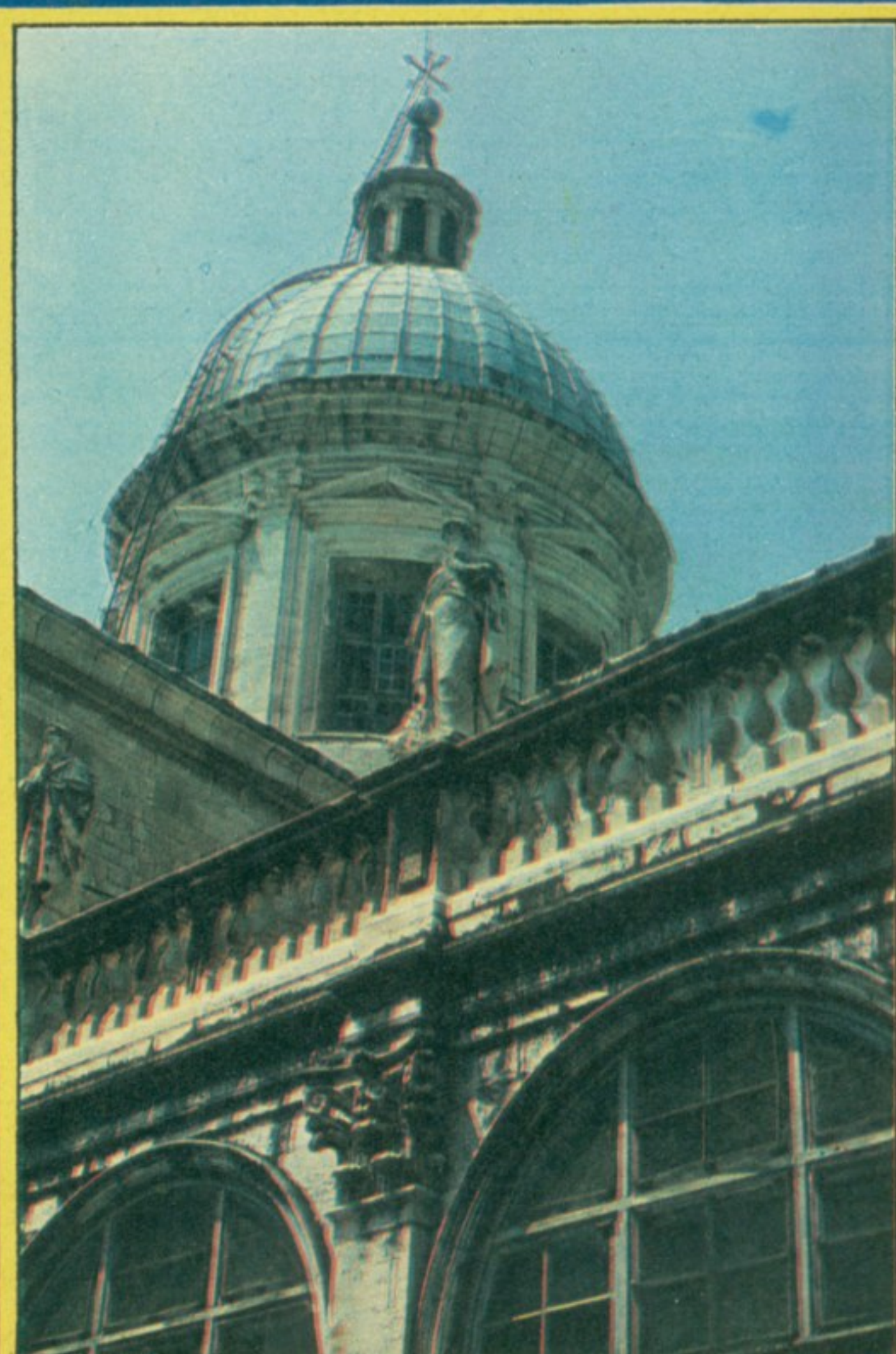
СТАРА АРХИТЕКТУРА ДУБРОВНИКА ГРАД-МУЗЕЈ

Кад су око 614. Словени разорили грчко-римски град Епидаурус, данашњи Цавтат, уплашено становништво је побегло на оближње острвце заштићено високим хридима и ту почело да гради ново насеље Рагузу. У исто време с друге стране у шумовитој дубрави на копцу Словени подижу свој град Дубровник. Везе између Дубровчана и Рагузана постепено се продубљују док најзад није дошло до потпуног спајања и стапања. Од XIII века Дубровник живи као једна градска целина којом, све до пада Дубровачке републике, управља затворени круг властeosких породица. На челу Републике налазио се кнез а све одлуке

доносили су: **Велико вијеће** (сви пунолетни мушкарци племићких породица), **Вијеће умуљених** (Сенат сачињен од ограниченог броја старије властете) и **Мало вијеће** (састављено од 11 сенатора). Нико ко није био племић није имао право бирања и одлучивања. Дубровник се као засебна Република, одржао све до 31. јануара 1808. кад га је Наполеон укључио у новоосновану краљевину Илирију.

1. ТВРЂАВА СВ. ИВАНА — Кружни зид око Дубровника завршава се Тврђавом св. Ивана која штити улаз у градску луку. Она је једно од најстаријих утврђења у Дубровнику. Данас се у овој тврђави налазе два музеја: Поморски и Етнографски а у приземљу је акваријум. **2. КНЕЖЕВ ДВОР** — Због пожара и зем-

љотреса ова монументална палата, чију су градњу у XII веку започели велики мајстори оног доба Онофрио дела Кава, Микелоцо Микелоци и Јурај Далматинац, више пута је направљана и обнављана. Тако је добила обележја више стилова (најпре готског, па ренесансног и барокног) али се они хармонично повезују и целој згради дају јединствену лепоту. У приземљу Кнежевог двора некад су се налазили државни уреди,

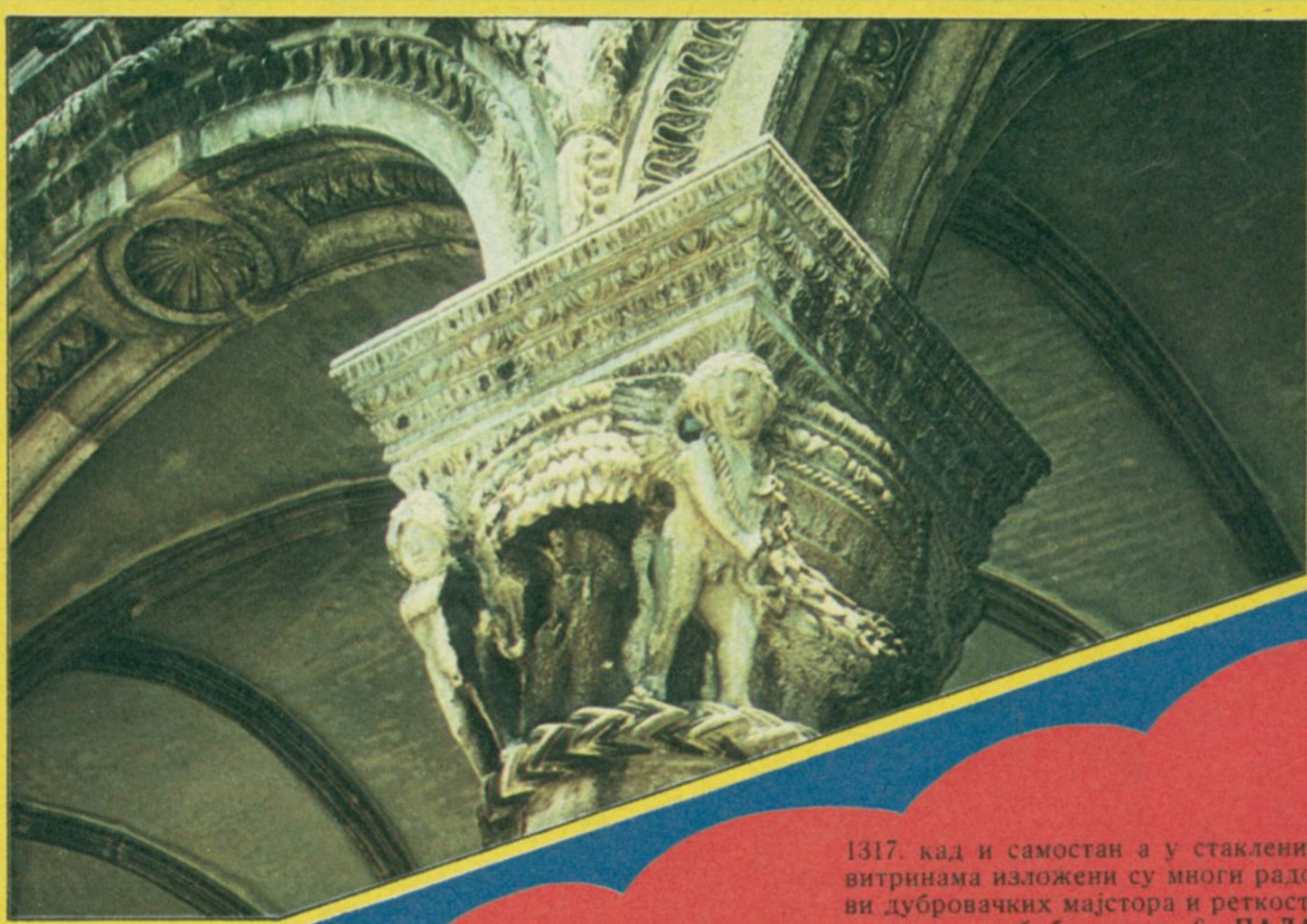
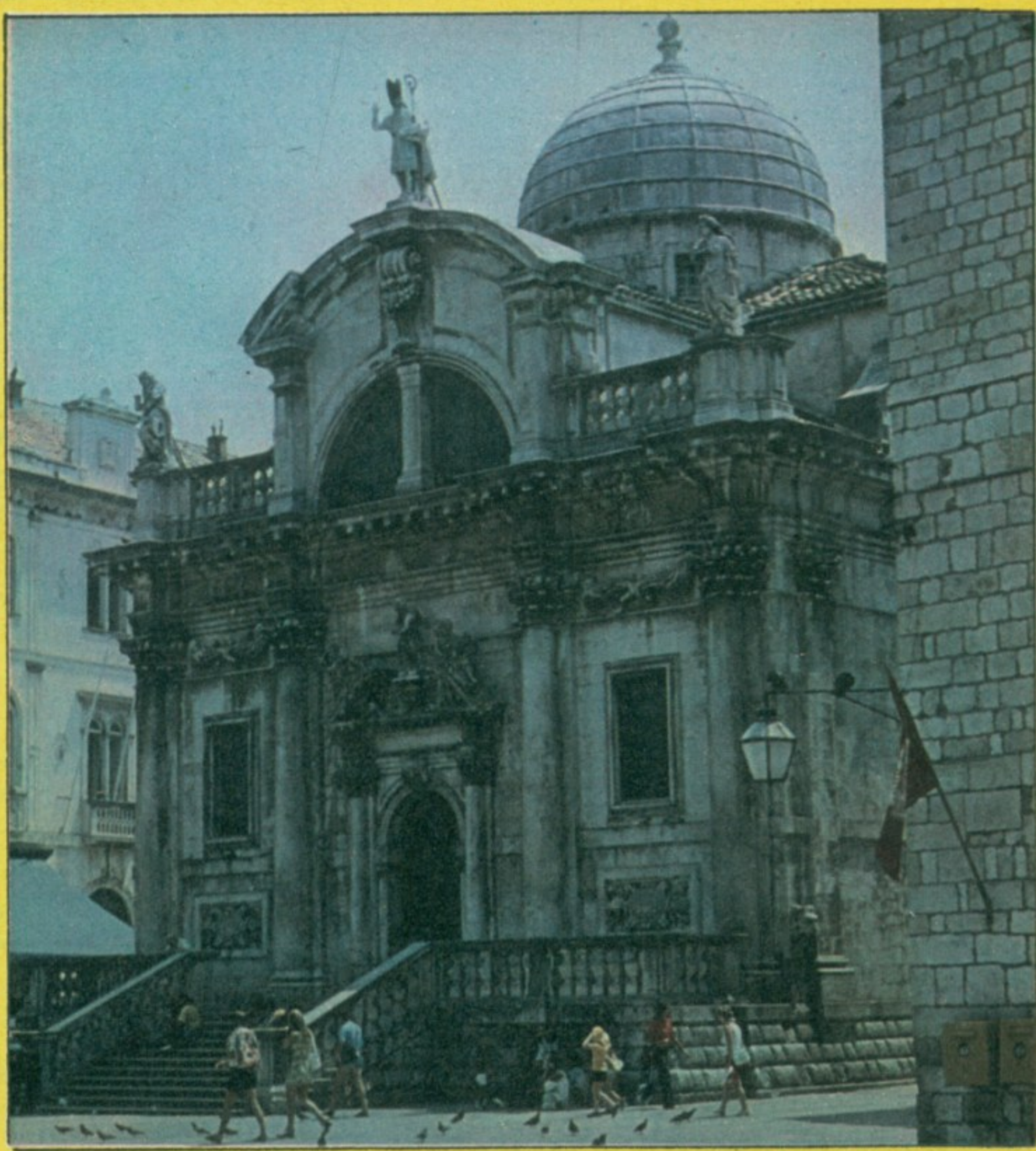

1

3

2

4

данас се налази део Дубровачког музеја и Научна библиотека, у њему се одржавају приредбе а пред зградом се изводе оперске и позоришне представе Дубровачких летњих игара. 3. и 4. **КАТЕДРАЛА** — Кад се енглески краљ Ричард Лављеги Срца, каже једна легенда, 1192. враћао из трећег крсташког рата, на мору га је задесила страшна олуја из које је једва некако успео да се спасе и докопа острва Локрума код Дубровника. На том месту он је хтео да подигне цркву, али су га Дубровча-

ни наговорили да уместо тога да прилог за велику градску катедралу. Прва катедрала, која је подигнута између XII и XIV века, порушена је у земљотресу 1667. па је касније на њеном месту подигнута друга. У њој се налази спомен-плоча великом научнику, Дубровчанину Руђеру Бошковићу. 5. **ПЛАЦА С ФРАЊЕВАЧКИМ САМОСТАНОМ** — До XII века овај део града био је морски залив који је делио стари гробан од копна. Данас се на том месту налази Плаца, или Страдун, најдужа улица у Дубровнику. При крају улице је велики комплекс Фрањевачког самостана са црквом у средини. У музеју самостана чува се инвентар старе дубровачке апотеке, основане

1317. кад и самостан а у стакленим витринама изложени су многи радови дубровачких мајстора и реткости самостанске библиотеке. 6. **ПАЛАТА СПОНЗА** — Ова зграда готско-ренесансног стила, саграђена између 1516. и 1521, служила је некад као царинарница. На првом спрату, где је данас читаоница Државног архива, састајали су се учени људи и одржавали књижевне састанке, уметничке приредбе и разне забаве. 7. **ЦРКВА СВЕТОГ ВЛАХА** — После куге која је харала 1348. подигнута је црква заштитника Дубровника светог Влаха. Она је издржала велики земљотрес 1667. али је уништена у пожару 39 година касније. Нова барокна црква, мања по раскоши и величини од раније, подигнута је одмах после пожара а главна купола јој је завршена 1715. године. На главном олтару постављен је позлаћени сребрни кип св. Влаха с макетом Дубровника. 8. **Детаљ из Кнежевог двора.**

затвори и складишта муниције, а на спрату су биле кнежеве просторије као и просторије за састанке. Изнад улаза у Велико вијеће на латинском је уклесано: **ЗАБОРАВИТЕ НА ПРИВАТНЕ И БРИНИТЕ ЗА ЈАВНЕ ПОСЛОВЕ!** У Кнежевом двору

Кад би електричари покушали да од најфинијих транзистора и диода израде модел који би по својој грађи и функцијама био бар приближно сличан људском мозгу добио би се тако гломазан уређај да би за његов смештај био потребан огроман хангар у који може да стане десетак авиона! Код човека су, међутим, све те силне милијарде ћелија, смештене у орган који је тежак једва килограм и по! Мозак је најкомпликованија творевина природе на нашој планети.

Његове функције нису ништа мање сложене од грађе.

ПАЗИ, ГОРИ!

Заједно с кичменом мождином он чини, да тако кажемо, централу у коју стижу сви утисци, и са површине тела и из унутрашњости организма. Тај такозвани централни нервни систем прима и прерађује све утиске и издаје наређења шта ће се радити у организму, треба ли смањити или појачати функцију неког органа, уређује њихове међусобне односе али се исто тако брине и како ћемо одговорити на различите надражаје који нам долазе из спољашњег света и алармирају нас на одбрану.

На пример, нисмо пазили и сувише смо примакли руку шољи с врелим млеком. Још нисмо стигли ни да осетимо бол, а рука се већ „сама одмакла“. Шта се десило? Чим смо принели руку извору топлоте, у мо-

зак је стигла проста информација „ватра!“ и као последица разних електричних и хемијских процеса, мишићу руке наређено је да се одмах одмакне. Тако смо избегли тежу повреду.

Али, то је само ситница према ономе за шта је све нервни систем задужен. Он не само што управља свим

покретима, већ и радом срца, дисањем, регулише крвни притисак, равнотежу, телесну температуру, размену материја, сан, памћење итд.

Али, све то не би било могуће да нема танких кончића, „жица“ које мозак снабдевају свим потребним информацијама и

уознај своје тело

Само у кори великог мозга човека налази се четрнаест милијарди ћелија!

КОМНИЈЕ

све његове наредбе спроводе тамо где треба. Те жице су—нерви.

НЕ ГРДИТЕ ЖИВЦЕ

Нерви или живци гранају се у више милиона огранака и продиру у сваки део нашег тела. Основна им је улога да преносе спољне надражаје од нервних центара (сензитивни нерви) или обратно да предају поруку нервних центара мишића и другим органима (моторни живци). Кад би они неким случајем били повређени и више не би могли да врше ту своју „рударску“ дужност, било би зло. Не бисмо, на пример, могли да померимо руке, да отворимо очи, да се насмејемо. На срећу, нервне болести су ретке. Често се, међутим, дешава да живци, ни криви ни дужни, буду оптужени.

Колико сте пута чули или сами рекли: „Нервозан сам“, „Изгубила сам живце“. За све невоље, тешкоће и неугодности испада да су криви живци. А они с тим заиста немају везе. Зато „живцирање“ Забавни-ков лекар препоручује што више симпатија, љубави...

Ниједном другом делу тела истраживачи нису посветили толико пажње као нервном систему, посебно мозгу, а опет су далеко од тога да све знају о њему. Ипак, открили су много шта о чему се доскора није ни сањало. Експерименти на животињама а и искуство на повређеним људима, кад су били искључе ни поједини делови мозга, омогућили су увид у функцију тога дела тела и то на основу насталих промена. Тако је утврђено да човечји мозак има две хемисфе-

ре и да свака од њих шаље моторне импULSE на супротну страну тела. Покретима десне руке и уопште десне стране тела управља лева хемисфера и обротно. Обично је центар за писање развијенији на левој страни, па већина људи пише десном руком. Међутим, код сваког двадесетог човека то је обрнуто и они су леваци. Њих никако не треба терати да пишу десном!

Исто тако, научници су утврдили да и тежина мозга игра важну улогу у развиту психичких функција.

КАКО СЕ МЕРИ ПАМЕТ

Наш далеки предак аустралопитекус из плиоцена имао је мозак од свега 450 грама! Код питекантропса с краја терцијера овај орган достигао је 900 грама, синантропус је имао мозак од 1000 а неандерталац и целих 1420 грама! Међутим, погрешно би било мислити да се по тежини мозга може мерити колико је ко паметан.

Истина, многи генијални људи имали су мозак изнад просечне тежине. рекордер је руски писац Иван Тургенев чији је мозак био тежак преко два килограма! Али, исто тако, врло способни и талентовани научници и уметници имали су мозак испод просечне тежине. Тако је Рафаел, један од најславнијих ренесансних сликара, имао мозак од свега 1162 грама! Уз то, испоставило се да су и неки душевни болесници и тешки криминалци имали мозак тежи од нормалног.

Просечан људски мозак тежак је око 1500 грама. В. С.

ШТА СУ НАУЧНИЦИ ОТКРИЛИ

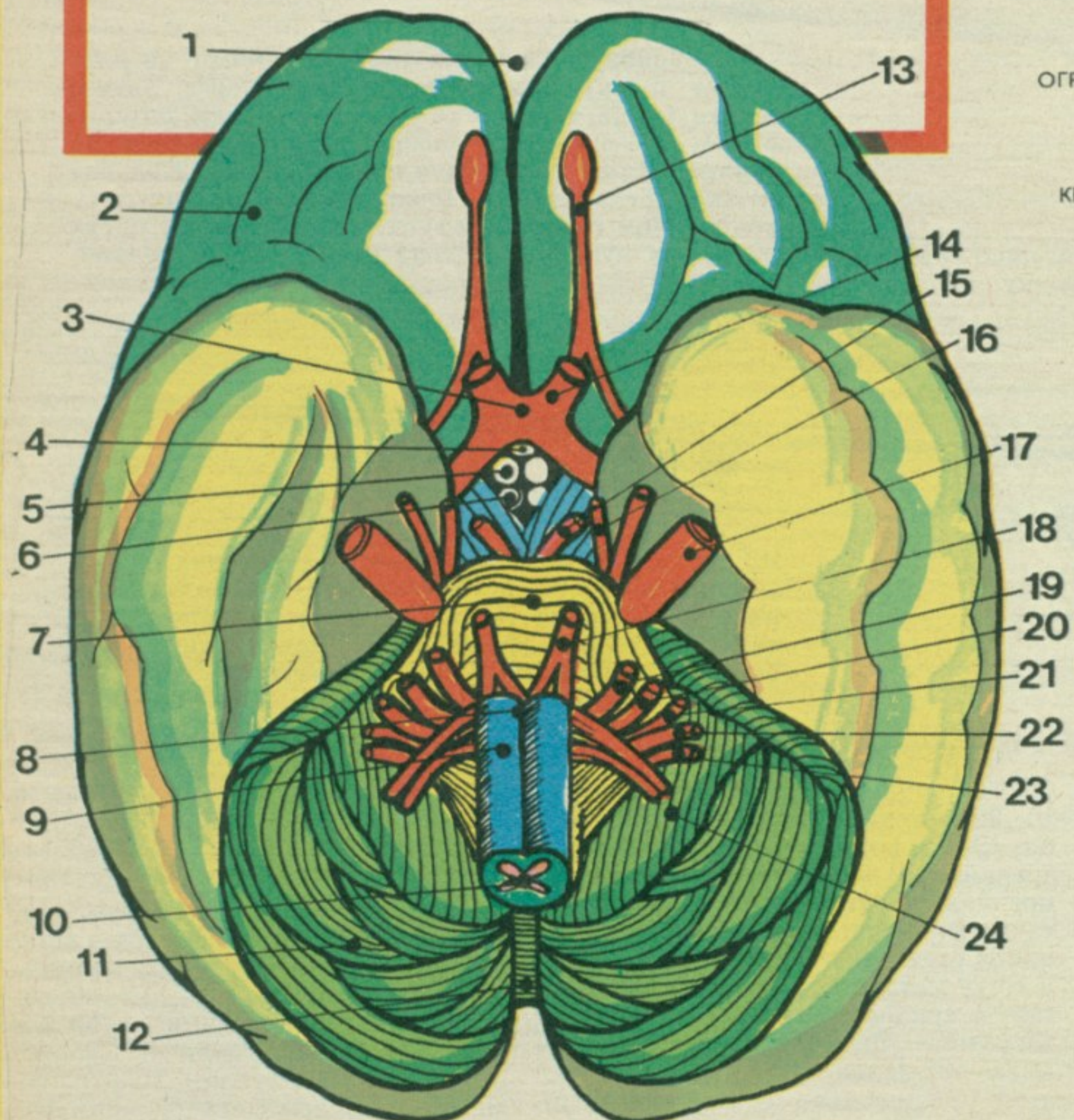
Све донедавно сматрало се да су две хемисфере људског мозга потпуно једнаке. Научници су, међутим, утврдили да то није тако. Цртеж показује како је подељен посао у мозгу и за шта који део мозга одговара.

ПУТЕР НИШТА!

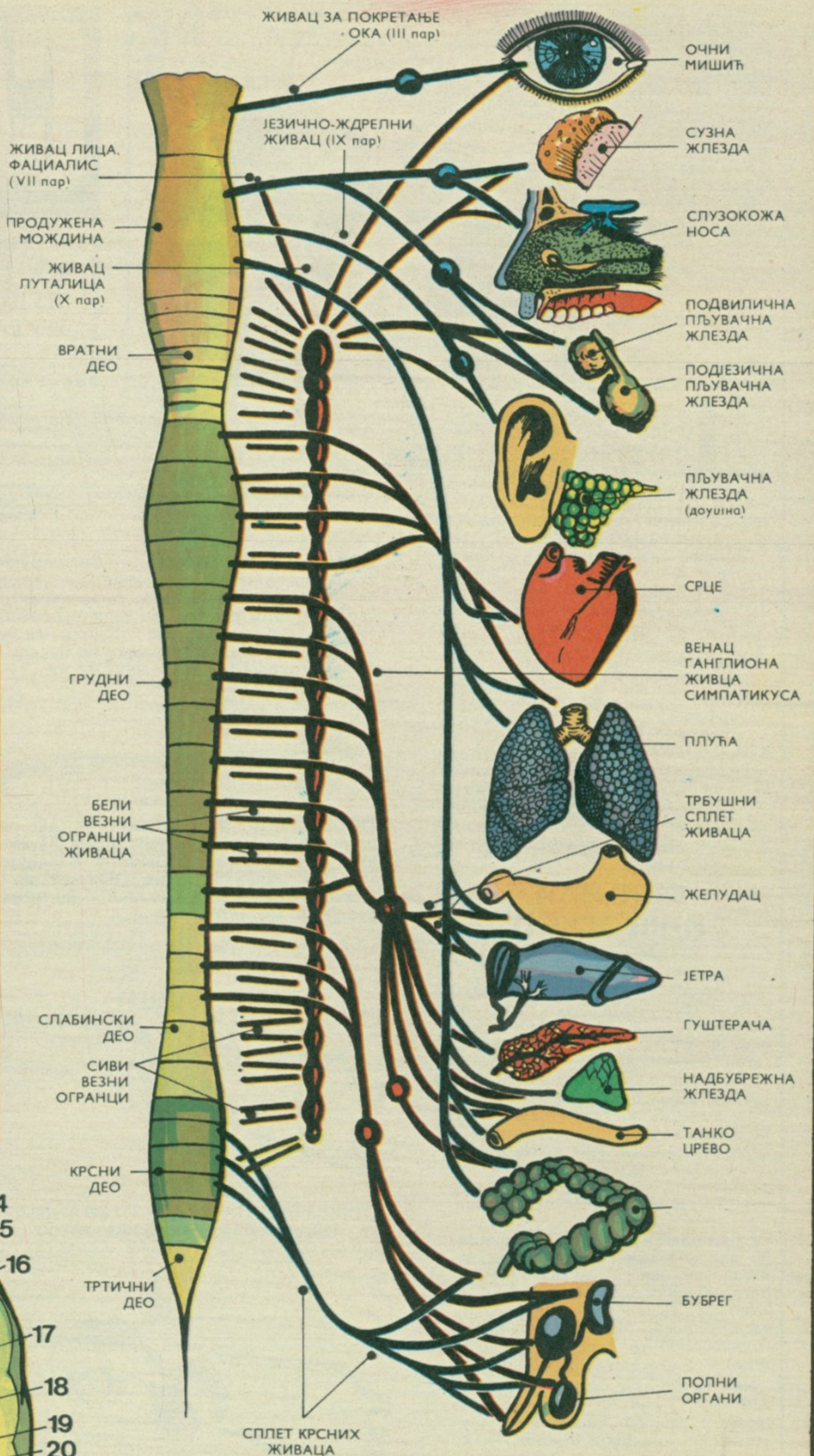
МОЗАК И ЖИВЦИ ГЛАВЕ

(Од можданог стабла полази дванаест пари нерава који се обележавају римским бројевима)

1. Међухемисферична пукотина, 2. Мождана хемисфера, 3. Укритиће очних нерава, 4. Левак, 5. Хипофиза, 6. Брадавичасто тело, 7. Мождани или Варолијев мост, 8. Продужена мождина, 9. Пирамида, 10. Кичмена мождина, 11. Хемисфера малог мозга, 12. Црв, 13. Мирисни нерв (I пар), 14. Очни нерв (II пар), 15. Заједнички мишићни живац ока (III пар), 16. Горњи мишићни живац ока (IV пар), 17. Трограни живац (V пар), 18. Спољни моторни живац ока (VI пар), 19. Живац лица (VII пар), 20. Живац слуха и равнотеже (VIII пар), 21. Језично-ждрелни живац (IX пар), 22. Живац луталац, вагус (X пар), 23. Помоћни живац (XI пар), 24. Подјезични живац (XII пар).

Људски мозак (поглед с доње стране)

ШЕМА НЕУРОВЕГЕТАТИВНОГ ЖИВЧАНОГ СИСТЕМА

(Регулише рад унутрашњих органа без утицаја наше воље)

ИДУЋИ ПУТ: ХОРМОНИ

САМО ЗА ЧЕЛ

НА СТРЕЉАЧКОМ ТАКМИЧЕЊУ ВАЗДУШНОМ ПУШКОМ ТАКМИЧАРИ ЗА САТ И ТРИДЕСЕТ МИНУТА ИСПАЛЕ 40 МЕТАКА И ОСЛАБЕ ПРЕКО ДВА И ПО КИЛОГРАМА!

Д а су се којим случајем најславнији стрелци Дивљег запада могли појавити пре три године у Фениксу у Аризони, запрепастили би се! Не толико данашњом Америком, колико би их изненадила једна девојка из Југославије!

Истина, они су бацали сребрни долар у ваздух и погађали хицима тачно у средину, али девојка из Југославије 1970. године, на светском првенству у стрељаштву, у Фениксу, погодила је из ваздушне пушке готово двадесет пута у центар мете пречника само један милиметар! Са раздаљине од десет метара цела мета, са свих десет кругова, видела се као једна црна тачка, а она је погађала у центар невидљив голим оком! Остали хици били су „деветке“, тик уз центар.

Тако је Десанка Перовић освојила сребрну медаљу у гађању стандардном ваздушном пушком.

ОЧИ ИЛИ МИКРОСКОП

— За једног правог стрелца највећа је срамота да упери пушку на птицу — каже председник Стрелачког савеза Југославије генерал Драго Ђукановић. — Ваздушна пушка није направљена да се њом утерује страх врапцима и мачкама!

Свако може постати стрелац било које стрелачке дружине у сваком граду или општини уз малу годишњу чланарину од 120 старих динара за пионире, 240 за омладинце и 360 за старије од двадесет година.

У стрелачком клубу стоји вам на располагању оружје и муниција, али вас тамо очекује и много часова вежбања. Искусни такмичари ваздушним оружјем проведу на вежбању сваког дана по четири часа, односно близу 1500 часова годишње! И то с пушком у руци тешком и до 5,5 килограма!

Чим погледате мету одмах ће вам бити јасно да се од стрелца тражи и око као микроскоп. Зато техничари приликом вежбања и не гађају у мету већ у равну белу површину на којој оком одреде замишљену тачку јер је на правој мети центар невидљив! Да би такмичар имао и најмање изгледе да постане светски првак у гађању ваздушним оружјем мора на таквој мети да погађа само „десетку“, у сам центар, и само понеку „деветку“. Са погоцима мањим од „седмице“ нема изгледа да учествује ни у каквом такмичењу.

Од правих стрелаца ваздушним оружјем захтева се усредсређеност. Они су у стању бесконачно да сатима гледају једну тачку а да не трепну! То је огроман напор и зато није чудо што они за време сваког такмичења ваздушним оружјем, које траје свега један час и

ДОБРА, СТАРА ДИАНА — Са ваздушном пушком западнонемачке производње „диана“ модел 60 учествује се на мањим такмичењима, али зато сваки будући стрелац са њом испече стрелачки занат. Задњи нишан је диоптер са уграђеним микрометарским дотеривањем по правцу и висини. Дужина пушке 110 цм, тежина 4,5 кг.

ТРАЖИ ВРСНОГ СТРЕЛЦА — Ако се намери на поуздану руку, „валтер“ модел ЛГ 55 М никада неће изневерити на такмичењу. Израђује га стара западнонемачка фабрика „Валтер“ из Улма на Дунаву. Обарач има регулацију притиска. Дужина пушке 105 цм, тежина 4,5 кг.

САВРЕМЕНА ИЗРАДА — До данас нико није успео да направи бољу ваздушну пушку од фирме

„Фајнверкбау“. Тако бар тврде такмичари за ваздушну пушку „фајнверкбау“ модел 300. Задњи нишан јој је диоптер са микрометарским дотеривањем по правцу и висини. Има механизам за неутралисање трзаја приликом пуцања. Код ове пушке преламање се врши померањем полуге у водоравном правцу. Полуга је смештена на предњем делу кундака. Дужина пушке 114 цм, тежина 4,8 кг.

ЖЕЛИ ДА БУДЕ НАЈБОЉА — Ваздушна пушка „аншиц“ модел 250 истоимене западнонемачке фабрике из Улма на Дунаву у свему је иста као и ваздушна пушка „фајнверкбау“ али је нешто слабијег квалитета, мада многи такмичари сматрају да се може мерити с њом.

тридесет минута, изгубе и по два и по килограма!

ЗАБРАЊЕНО ПРИЧАЊЕ

Гађање ваздушним оружјем је посебна, веома озбиљна стрелачка дисциплина и дели се на такмичење серијском и такмичење стандардном пушком. У првој групи такми-

че се пионире и пионирке од 10—15 година и јуниоре и јуниорке од 15—20 година. Гађа се у мету пречника 83 милиметра са центром пречника 2 милиметра. На једном такмичењу пионире гађају са 6 пробних метака, који се не бодују и са 20 метака који се бодују збрајањем вредности погођених кругова у мети. Време испуцавања свих метака је један час и тридесет минута. Такмичења се одржавају у оквиру клуба, града, општине, републике и на државном првенству.

Гађа се из ваздушних пушака грубље израде и мање прецизности које могу да се купе и у нашим продавницама.

У другој групи такмичења ваздушним оружјем гађа се стандардним ваздушним пушкама. Такмиче се одвојено јуниоре од 15—20 година и сениоре старији од 20 година. У посебном такмичењу сениоре гађају и ваздушним пиштољем. Начин такмичења стандардним ваздушним пушкама је исти као и серијским за јуниоре. Сениоре уче-

ИЧНЕ ЖИВЦЕ

5
ПОУЗДАН — Код пиштоља „валтер“ модел ЛП 2 цев се прелама руком, обарањем ка земљи. Задњи нишан има микрометарско дотеривање. Дужина пиштоља 33,5 цм, тежина 1,3 килограма.

6
ПИШТОЉ ЗА ФЛАША ГОР ДОНА — „Хемерли“ модел „мајстор“ није само леп већ изгледом подсећа на свемирски пиштољ. Механизам за окидање не покреће опруга већ гас који се налази у ампули са вентилом. Сама ампула је мала и смештена је иза задњег нишана. Повлачењем обарача помера се вентил на ампули из које истиче тачно одређена количина гаса потребна да покрене механизам за окидање. Једна ампула гаса може се искористити за 40—50 пуцања. Чим се смањи количина гаса

у ампули, смањује се и притисак потребан за окидање па се тиме смањује и прецизност оружја. Зато овај пиштољ такмичари ређе употребљавају. Када се гас у ампули сасвим искористи, ампула се одбацује а уместо ње ставља се нова. И „хемерли“ на задњем нишану има микрометарско дотеривање. Дужина пиштоља 40,5 цм, тежина 1,075 кг.

7
ХЕМЕРЛИ НА НОВ НАЧИН — Механизам за окидање по моћу гаса има и „хемерли“ модел „рапид“, али овај пиштољ има нешто што други немају: уместо дијаболо, зрна ваздушног оружја, избацује оловне куглице пречника 4,50 мм и то пет за редом! Толико их може стати у магацин смештен у рукохвату. Пиштољ се користи за допунски

собни тренинг за време зимских месеци. Дужина пиштоља 32,5 цм, тежина 1,2 кг.

ствују и на европском и на светском првенству.

Пушке и пиштољи којима се гађа у овој другој групи веома су скупи. Понекад коштају више и од комплетног мотора за аутомобил „застава 750“. Израђени су са цевима од специјалног челика, сви су калибра 4,5 милиметра, са савршеним механизмом за окидање и велике прецизности. Скоро све пушке ове врсте имају уграђен механизам који регулише јачину притиска на окидачу.

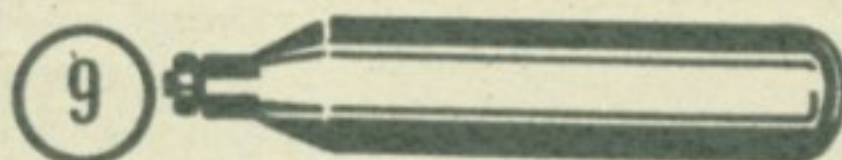
На такмичењу ваздушним оружјем влада потпуна тишина, јер сви такмичари стоје у реду један до другог: чак и шапутање смета суседу. За гласно причање одузимају се бодови или се искључује са такмичења.

Стрелци из ваздушног оружја лако прелазе на друга оружја и друге стрељачке дисциплине. Мете у другим стрељачким дисциплинама њима изгледају као велика панонска равница.

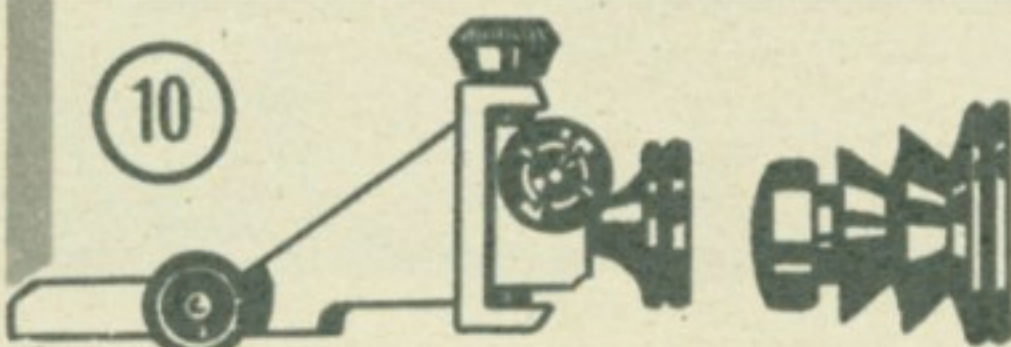
М. Т.

8
НЕНАДМАШАН! — Ваздушни пиштољ „фајверкбау“ модел ФБ 65 прави је бисер у својој врсти и без њега се не може замислити такмичење. Има све делове као и његова „старија сестра“, пушка „фајверкбау“ модел 300, осим диоптера. Дужина пиштоља 35,5 цм, тежина 1,2 кг.

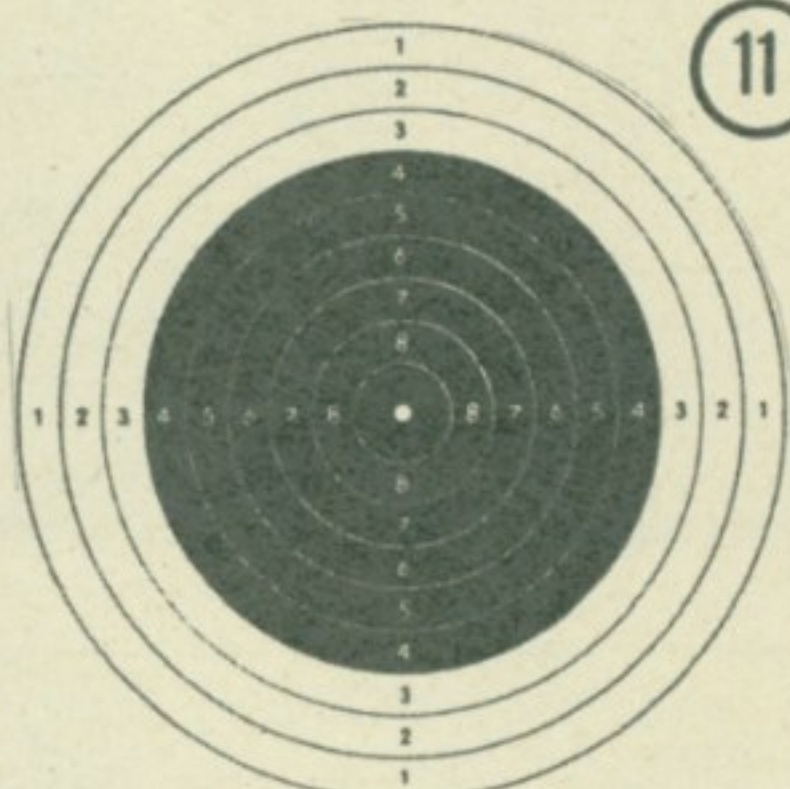
9
Ампула са гасом који покреће механизам за окидање код неких ваздушних пиштоља.

10
НИШТА БЕЗ ДИОПТЕРА! — Ниједан стрелац не излази на такмичење стандардном ваздушном пушком без задњег нишана који се лако скида или ставља на пушку. Такмичари га називају кратко —

диоптер. Ова једноставна справа за њих значи много: нема ни стакло ни сочиво које увеличава мету али има микрометарско дотеривање — мали метални део који се помера руком све док се нишан не доведе скоро до идеалне прецизности! Тада зрно више не „заноси“ лево или десно од тачке у коју се нишани. Међутим, прецизан нишан тражи и прецизно гађање а за то је потребан добар стрелац.

ТО ЈЕ МЕТА! — „Десетка“ је бела тачкица у средини! На такмичењима ваздушним оружјем у овакву мету гађа се са даљине од 10 метара. Ни сантиметар ближе или даље. Да би постигао добар резултат, стрелац мора стално да погађа „десетку“, „деветку“ или „осмицу“! Колика је то прецизност разумећете ако исечете ову мету, ставите је на зид и одмакнете се од ње десет корака: од целе мете видећете само једну мало већу црну тачку!

КОЛИКО КОШТА

Ваздушна пушка:

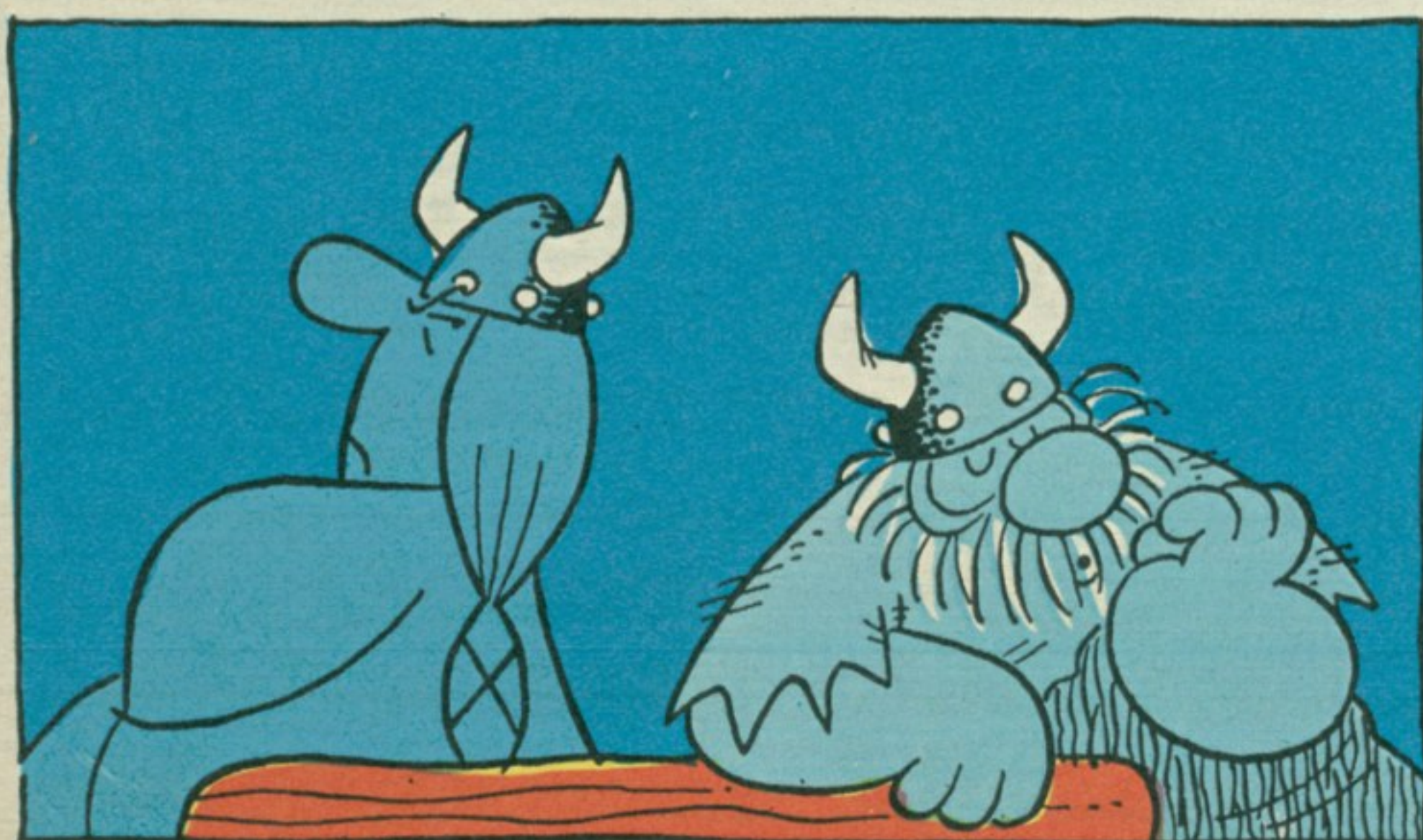
Диана модел 60	почев од 404,50	ДМ
Диана модел 65	423,50	ДМ
Валтер модел ЛГВ специјал	почев од 513	ДМ
Валтер модел ЛГР	почев од 650	ДМ
Фајверкбау модел 300	почев од 530	ДМ
Фајверкбау модел 300 С	почев од 594	ДМ
Аншиц модел 250	почев од 532	ДМ

Ваздушни пиштољ:

Диана модел 6	174,50	ДМ
Хемерли модел „мајстор“	205	ДМ
Валтер модел 3	450	ДМ
Валтер модел ЛГР	почев од 650	ДМ
Фајверкбау модел 65	451	ДМ
Фајверкбау модел 65 такмичарски	530	ДМ

Цене су дате у западнонемачким маркама а узете из продајног каталога за 1973—74. годину. У нашој земљи се ово ваздушно оружје не може купити али се може увести из иностранства. На продајну цену обрачунату у динарима плаћају се трошкови транспорта и царина у износу од око 40 одсто у вредности оружја.

ХОТАР СТРАШНИ

ЗБОГ ЛИСИЦЕ

У леденој
води
без дна
узалауд
сам
молио
Ђорђа
да пуца
и прекине
ми
муке!

Комади леда промицали су Дунавом док смо рано те недеље, 25. јануара 1970. године Ђорђе и ја намештали мотор на чамцу. Дувао је хладан ветар, снег пада а ми кренули у лов на дивље патке.

— Да пођемо уз воду, мимо Панчевачког рита и Јојкићевог Дунавца — предложио сам и Ђорђе је прихватио кормило. Ја сам с пушком у руци стајао на прамцу и кроз завесе снега посматрао реку. Право испред нас назирало се Ратно острво, а десно, на банатској страни одмах испод ушћа Саве у Дунав, широка обала обрасла шумом. Руком сам дао Ђорђу знак и он је у благом луку скренуо удесно.

Ускоро сам угледао прву пловку а онда још неколико. Једне су стајале на малим сантама леда, друге су се брчкале у води. Али, осетиле су нас и одлетеле. Сад смо већ били тачно преко пута Ратног острва. Десно од нас, на неких педесет метара, почињао је насип, сав у ритовима и обрастао шумом коју је покривао снег. Ђорђе је утишао мотор и ми смо почели да вребамо.

ТРАГ У СНЕГУ

Држао сам пушку наслонјену на десно раме и спремао се да нишаним кад на обали, на једном узвишењу међу ниским младим врбама, угледах лисицу. Махнуо сам Ђорђу да окрене чамац према њој и, бојећи се да ми не умакне, испалио први метак.

Крупна животиња жућкасте длаке, сигурно лисац који је дотле мирно стајао на узвишењу, поскочи. Опалио сам и други пут и већ следећег тренутка лисице више није било на виду. За њом су се у снегу јасно оцртавали трагови крви. Верујући да тако погођена неће далеко стићи, решио сам да кренем за њом.

Ђорђе је притерао чамац уз обалу и ја сам искочио на прву, благу узвишицу на насипу. Ђорђе и чамац остали су иза мене и ја их, због неравног тла, нисам више видео.

Газио сам с пушком у рукама и, осећајући поледицу под ногама, на махове успоравао. Кад ми је једна нога пропала кроз снег и лед до колена, помислио сам да није ништа страшно. Само још корак напред и извући ћу се. Али, пода мном је запуцало и пропао сам у воду до појаса! Померио сам се мало улево да одбацам пушку низ лед и онда у тренутку схватио да ослонца под ногама више немам. Потонуо сам у бару без дна!

ЛЕЗИ, ПРОПАШЋЕШ!

Иако сам одрастао поред Дунава, никад нисам био богзна какав пливач, поготову сада кад о пливању није могло бити ни говора. На мени су биле гумене чизме, два пара панталона, топао гуњ, кратак капут и виндјакна преко њега, па вунена капа на глави. А испод — комади леда и испреплетане гране дрвећа од којих ми се врхова, који су извиривали испод снега и замрзле површине баре, малочас учинила млада шума.

Ледена плоча за коју сам се грчевито ухватио кад сам изронио издржала је неколико тренутака, а онда, како је због ниског водостаја стајала више од десет сантиметара изнад воде, почела да пуца. Комади леда нашли су се заједно са мном у води која је на десетине метара унаоколо била залеђена. Покушао сам поново и овог пута ледена плоча издржала је готово читав минут. За то време успео сам да дођем мало до даха и да позовем Ђорђа. Видео сам како се његова глава помаља изнад оне прве узвишице на насипу, греде како је зовемо, и по-

том сам с великим комадом леда под рукама поново бућнуо у воду.

Пропашће и Ђорђе, синило ми је па сам као луд замлатарао рукама кроз воду и успео некако да поново подигнем главу изнад ледене површине.

— Чувај се, Ђорђе! — повикао сам. — Пропашћеш, не иди овамо! — Пре него што сам поново пропао видео сам како је Ђорђе на двадесетак метара од мене застао као скамењен. Тек тада је схватио шта се догађа. У делићу секунде чуо сам како лед пуцкета испод његових ногу и успео да викнем:

— Лези! Лези, Ђорђе!

С великим комадом леда сада сам се поново нашао у води, без ослонца под ногама. Снага ме је све више издавала. Одело на мени било је тешко као олово, руке и ноге су ми се кочиле од хладноће. Осећао сам како се полако претвара у леденицу.

ТОЛИКО НЕЋУ ИЗДРЖАТИ!

Ђорђе је скинуо свој зимски капут и пузећи по леду привукао се за готово само метар од мене.

— Издржи још мало, Бато — говорио ми је унезверено гледајући унаоколо и тражећи неку помоћ. Али, нигде није било ни живе душе, само ограмна површина под снегом и ледом.

— Нема помоћи, Боле! Не могу више, ти иди! — рекао сам.

— Да ти пружим пушку па се ухвати за њу.

— Пуна је, извади метке.

Ђорђе је испразнио пушку и пружио ми цев. Успео сам да је ухватим, али ми је одмах било јасно да неће Ђорђе повући мене већ ја њега. Склизнуће с леда и више му не-

ма спаса. Можда би и помогло да је пушка имала ремен.

— Не вреди, Ђорђе! Боље је да пуцаш и прекинеш ми муке.

Најстрашније ми је било то што нисам могао да дишем. Хладноћа ми је стезала плућа. Али, мало-помало престао сам је осећати. Нисам више могао ни да размишљам, једино сам помишљао на мајку и од тога ми је било тешко на души.

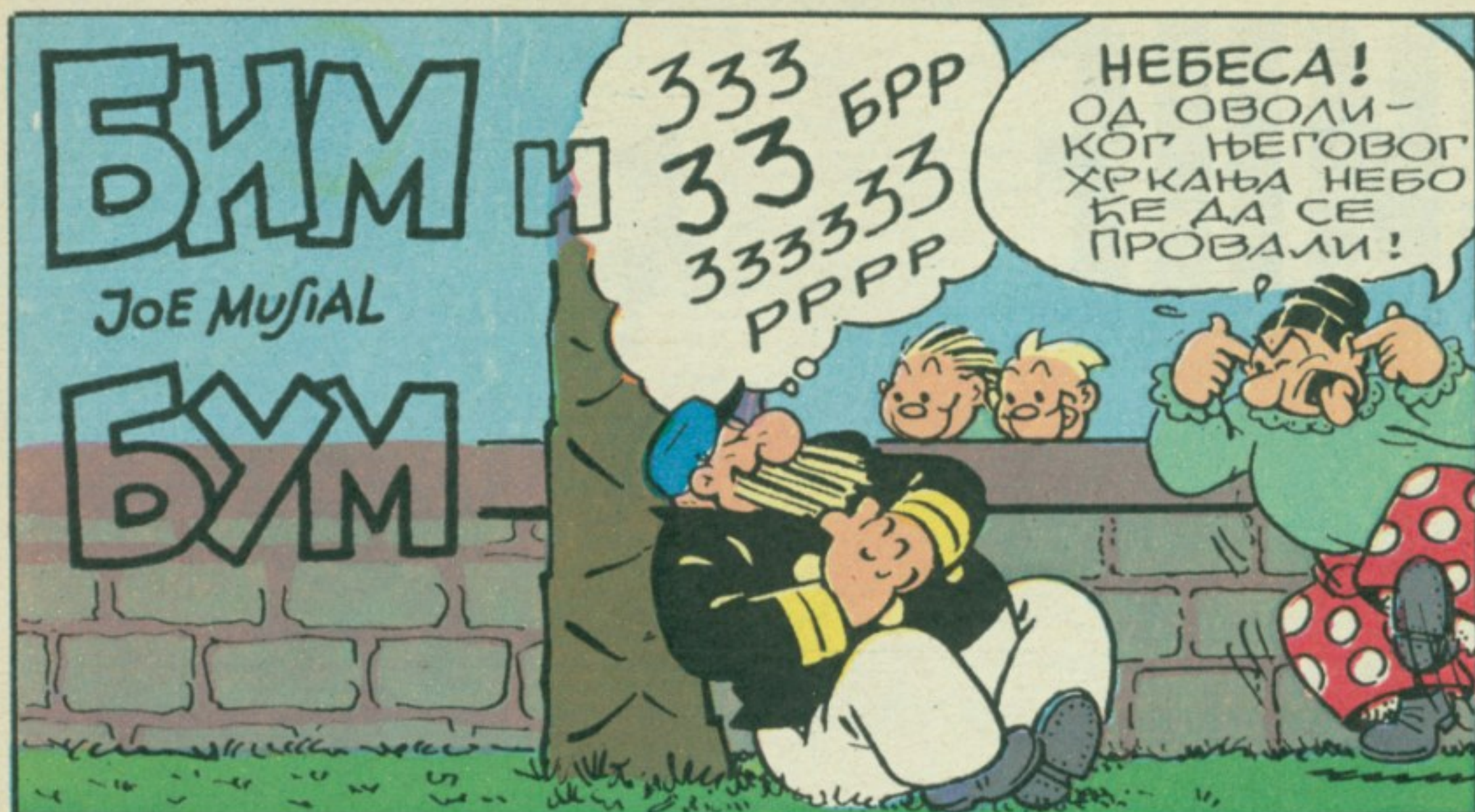
Прошло је већ више од пола сата од када сам упао у ову проклету бару. Зато време пробио сам рукама десетак метара кроз лед а још најмање толико је било до првог плићака. Толико нећу издржати, руке више не могу ни да померим. Тада сам приметио једну грану врбе која ми је досезала до главе. Шчепаво сам је у уста и чврсто стегнуо зубима. Држао сам се тако неколико тренутака док ми се горак сок из ње цедио низ уста и врат. Видео сам Ђорђа како и даље беспомоћно облеће око мене и плаче. У једном тренутку је нестао и ускоро се вратио с веслом из нашег чамца. Да бих га дохватио, требало је да се пробијем још неколико метара кроз лед и ја сам последњом снагом почео да га лопом рукама, главом, зубима. Назад сам осетио и тло под ногама. Држећи се за весло извукао сам се напоље.

Ђорђе ме је на обали скинуо до голе коже, дао ми нешто своје одеће и помогао да уђем у чамац. На два-три километра од тог места нашли смо на рибарско насеље где су ми запрепашћени људи масирањем, чајевима и куваним вином помогли да се повратим у живот.

Овај свој истинит доживљај испричао нам је Будимир Несторовић, наставник биологије, Миријевски булевар 16, Београд.

Н. Ђозић

НАСТРАДИН

БРИНГО:

СТАРИ КИНЕЗ

ЕВО
НАС
ОПЕТ КРАЈ
МОРА,
СТАРИ
ПРИЈАТЕ-
ЉУ!

ДУГО ВЕЋ ПРИНГО
НИЈЕ БИО НА
ИСТОЧНОЈ
ОБАЛИ...

...И САД ЈЕ УЖИВАО ПОСМАТРА-
ЈУЋИ ПЛАВО ПРОСТРАНСТВО...

ПРИЈАЛО
БИ
НАМ
КУПАЊЕ,
ПРИЈАТЕ-
ЉУ,
ЗАР
НЕ?

УПОМОГ!
ПОМОЗИТЕ
МИ...
ПРЕКЛИ-
ЊЕМ
ВАС!

Ћ ГРИНГО СЕ БЕЗ РАЗМИШЉАЊА БАЦИО СА СТЕНЕ У МОРЕ.

УБИЦЕ!
ПУЦАЛИ СУ НА
МЕНЕ ДА БИМЕ
СПРЕЧИЛИ
ДА СПАСЕМ
ТОП
ЈАДНИКА!

ЈОШ
НЕКОЛИКО
СЕКУН-
ДИ...
И НЕ
БИХ
УСПЕО!

ПОСЛЕДЊИХ
НЕКОЛИКО МЕ-
ТАРА ИЗГЛЕДА-
ЛИ СУ МУ БЕО-
КРАЈНИ! ПЛУГА
САМО ШТО МУ
НИСУ
ПУЦЛА...

АААХ!

БАНП! БАНП!

ПРАВИ
ПАЦОВИ!
ЗНАЈУ ДА ИМ
НЕ
МОГУ
ОДГОВОРИ-
ТИ
ВАТРОМ!

СУВИШЕ
СУ
ДАЛЕКО,
ПЕТЕ!
СИЋИМО
НА
ОБАЛУ!

У ПРАВУ
СИ, ЧАК! НЕ-
НАОРУЖАНИ
СУ! ЛАКО ЋЕМО
С ЊИМА
ИЗИЋИ
НА
КРАЈ!

Али, увек може да се дого-
ди нешто
непредвиђено...

У МЕГУВРЕМЕНУ
ПРИНЦ ЈЕ УС-
ПЕО ДА СТИ-
ГНЕ ДО
ОБАЛЕ...

БЕНГ! БЕНГ!

ВОЛЕО
БИХ ДАЗНАМ
ШТА
СЕ ТО
ДОГАЂА
ТАМО
ГОРЕ!

БИЋЕ
БОЉЕ ДА
НЕСТАНЕМО О-
ДАВДЕ! ТАЈ
КОЈИ ПУЦА
ДОБРО ЈЕ
ЗАКЛО-
ЊЕН!

У
ПРАВУ
СИ!
БЕ-
ЖИМО!

МАЛО КАСНИЈЕ...

ОДЛАЗЕ!
КОЛИ
ИХ ЈЕ
ТАКО
УПЛА-
ШИО?

ДА! АЛИ
ВИ СТЕ СЕ
ИЗЛОЖИЛИ ЊИ-
ХОВОМ БЕСУ СА-
МО ЗАТО ШТО
СТЕ ПОКУШАЛИ
ДА СПАСЕТЕ
СТАРОГ!

СРЕЋОМ,
ЈУ-ЛИ ЈЕ ВИ-
ДЕЛА КАД СУ
НАПАЛИ СТАР-
ЦА И ОДМАХ
ЈЕ ДОТРЧА-
ЛА ДА МИ
ЈАВИ!

МИ-
ГУЕЛ...
БРЗО...
ДЕ-
ДА...

ХАЈДЕМО!
САМО...
ВРЕМЕ
ЈЕ НА
ЊИ-
ХОВОЈ
СТРАНИ...

НИСАМ СЕ
УСУБИВАО ДА
ЈОЈ ОТВОРЕНО
КАЖЕМ
ШТА МИСЛИМ!
ЗНАО САМ ДА СУ
ТИЈЕН-ЛУНГОВИ
МИНУТИ ОД-
БРОЈАНИ...

СРЕЋОМ,
ВИ СТЕ СЕ УМЕША-
ЛИ! И ДОК СТЕ
ВИ СПАСАВАЛИ СТА-
РОГ, МИ СМО
СТИГЛИ!
ХВАЛА ВАМ,
МИСТЕР...

МИСТЕР...?

БИКИНГ!
СИД БИКИНГ...
АЛИ МЕ СВИ
ЗОВУ ПРИНПО!
РЕЦИТЕ...
ЗАШТО СУ ПОКУ-
ШАЛИ ДА
УБИЈУ
ТИЈЕН-
ЛУНГА?

ТЕД
КОЛДЕН
ЖЕЛИ
ДА МЕ СЕ
РЕШИ...
ДА
МЕ
УБИЈЕ!

СВЕ ЈЕ
ПОЧЕЛО ОД
ДАНА КАДА ЈЕ
КОЛДЕН ОДЛУЧИО
ДА ПРЕУЗМЕ РАД-
ЊЕ И ПОСЛОВЕ
СВИХ КИНЕЗА
У ГРАДУ И ОДРЕ-
ЂУЈЕ КЕНЕ ПО СВО-
ЈОЈ ЖЕЉИ! МОЈА
РАДЊА МУ СЕ
ИСПРЕЧИЛА
НА ПУТУ...

МОЈ
ПОЛОЖАЈ
ЈЕ ПОСТАО
ЈОШ ГОРИ КАД
САМ ОТКРИО ДА
ОН ТРГУЈЕ ОПИ-
ЈУМОМ И ОРУ-
ЖЈЕМ... И ОВДЕ
ПРОДАЈЕ А
КРИЈУМЧАРИ
И У МЕКСИ-
КО!

ЈА
САМ
ТО
ВИ-
ДЕО!

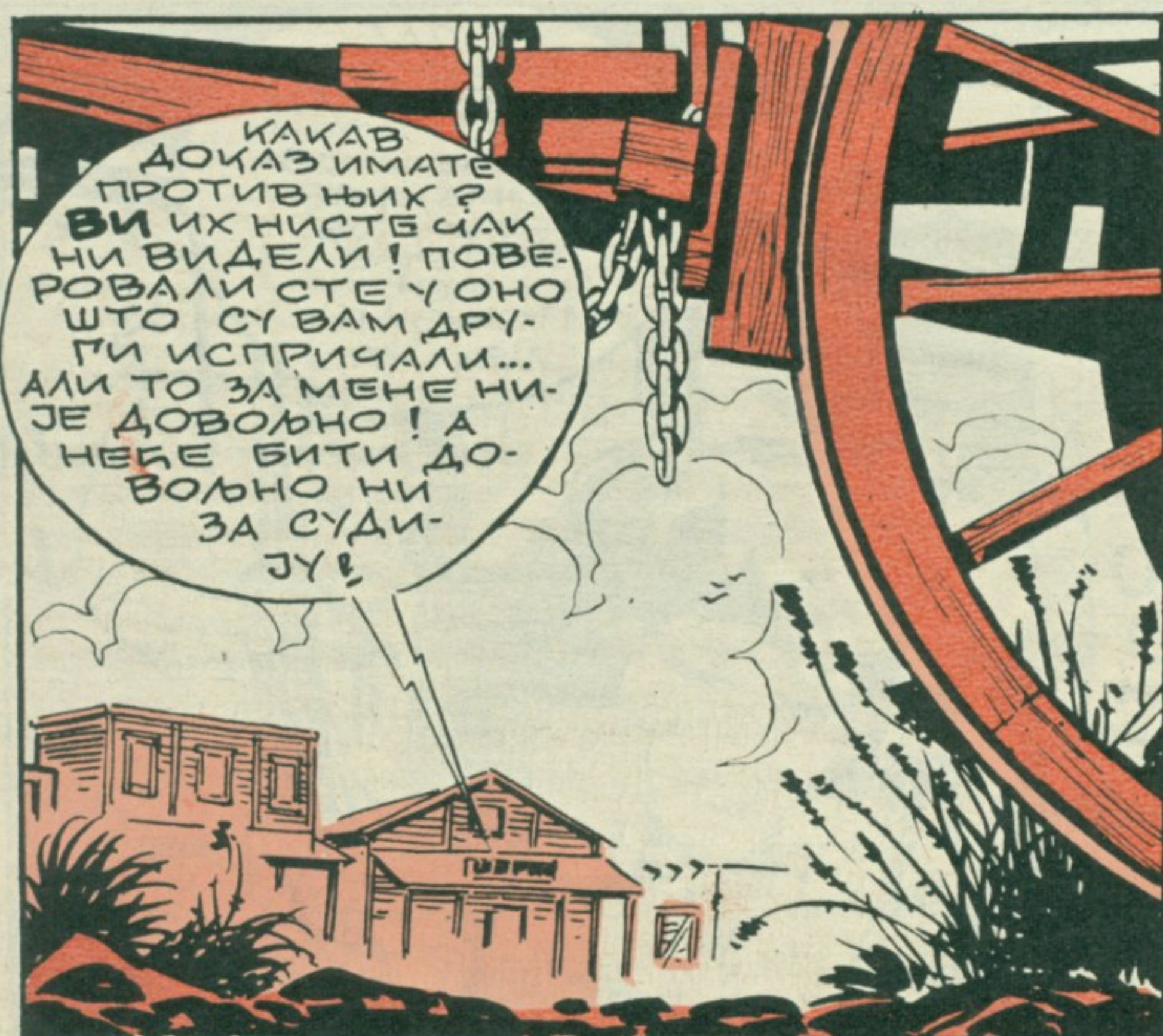
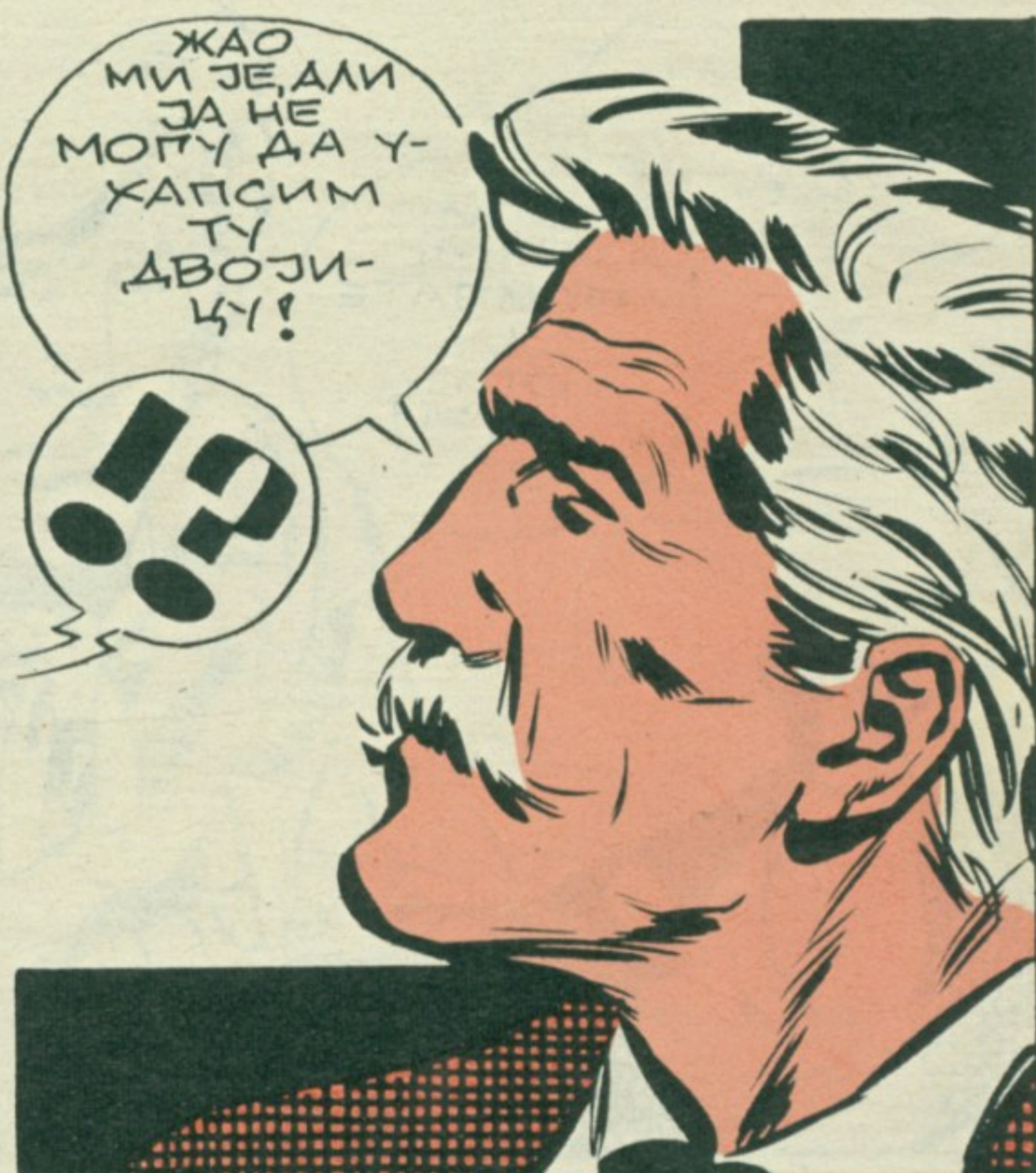

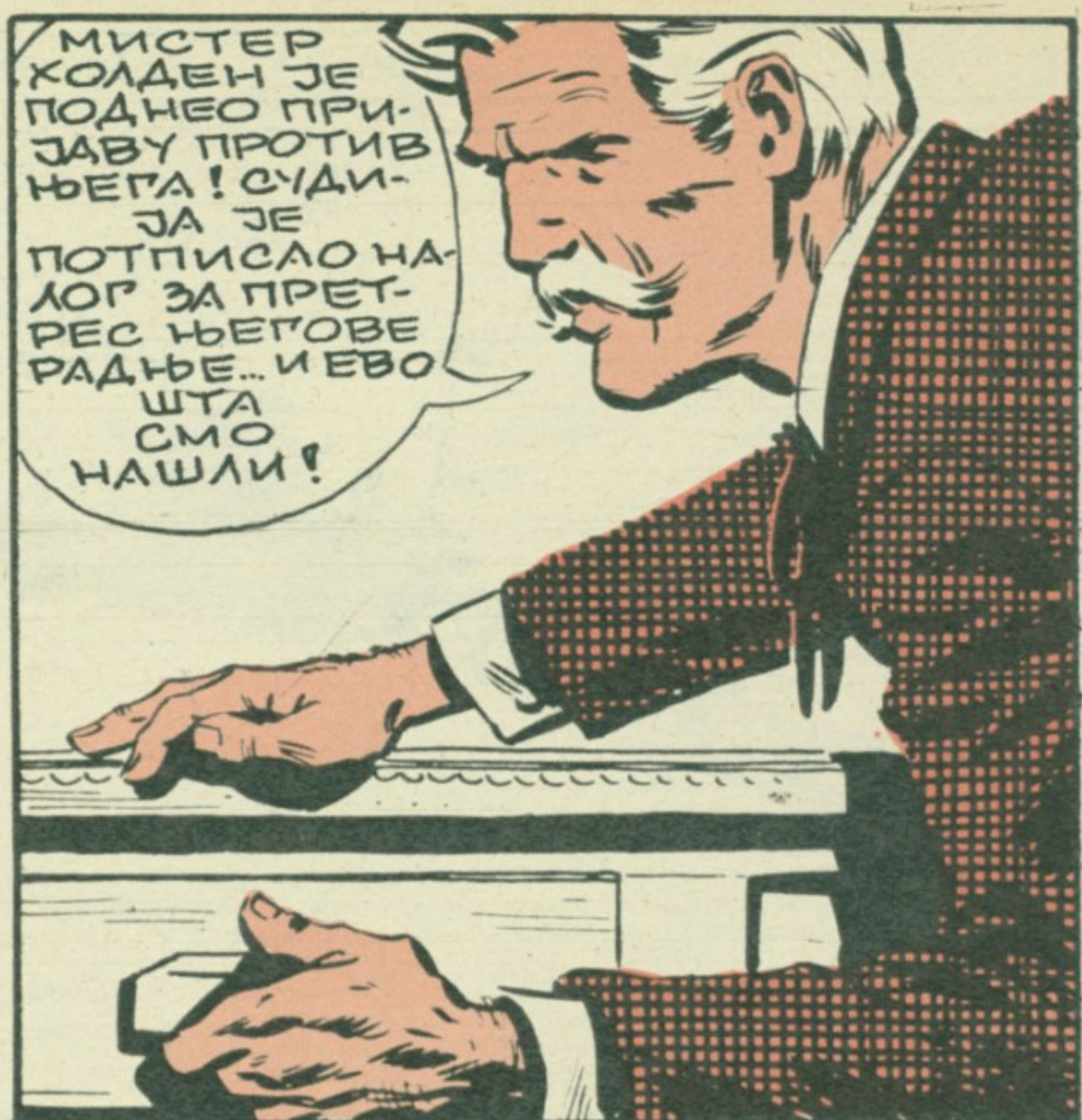
ОД ТОГ ТРЕ-
НУТКА
КАД ЈЕ
ОТКРИО ЊЕГ-
ВЕ ПРЪДВЕ
ПОСЛОВЕ
ТИЈЕН-ЛУНГ
ЈЕ БИО ОСУ-
ЂЕН НА
СМРТ!

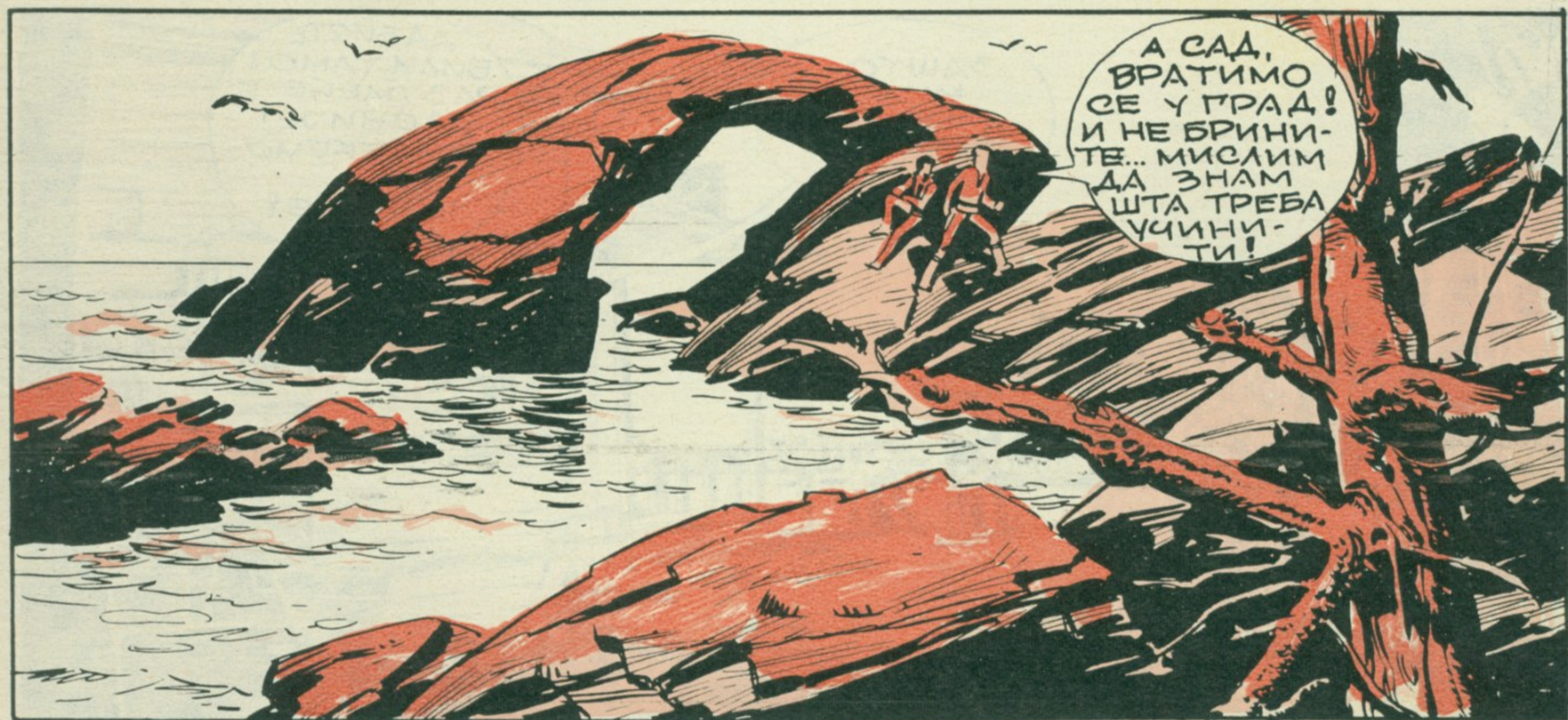
КАСНИЈЕ, У ШЕРИФОВОЈ КАНЦЕЛАРИЈИ...

БЕЗ
ОВЛАШЋЕ-
ЊА НЕ МОГУ
ДА СТУПИМ
НА ЊЕГОВО
ИМАЊЕ...
А СУДИЈА
ЈЕ
ХОЛДЕНОВ
ПРИЈАТЕЉ!

ПА... ХТЕО БИХ
ДА ЗНАТЕ ДА ЋУ
ВЕЧЕРАС ЈА
БИТИ У БЛИ-
ЗИНИ ХОЛДЕНО-
ВЕ КУЋЕ! ИЗА-
БЕРИТЕ
ЉУДЕ И
БУДИТЕ
СПРЕМНИ!

ЗАШТО
МИ
ТО
КАЖЕТЕ?

ДА БИСТЕ
БИЛИ ТАМО!
РАЗУМЕЈЕТЕ
КАСНИЈЕ!
ВИДЕЋЕМО
СЕ,
ШЕРИФЕ!

СВЕ ЈЕ
ОБЕЋАВАЛО
ДА ЋЕ ТА
НОГ БИТИ
УЗБУЏЉИВА...

...САД ЗНАТЕ!
ЖЕЛИМ ДА У ЗО-
РУ ОДЕТЕ У
ЗАТВОР,
ИЗВУЧЕТЕ КИНЕ-
ЗА И ЛИН-
ЧУЈЕТЕ ГА!

И ДРУГА СТРАНА СПРЕМА-
ЛА СЕ НА
АКЦИЈУ...

БУДИТЕ
ОПРЕЗНИ С
ДИНАМИТОМ,
МИГУ-
ЕЛЕ!

БЕЗ
БРИГЕ! БИ-
ЋУ ПАЖЉИ-
ВИЈИ НО ДА
У РУЦИ
ДРЖИМ
МИМОЗЕ!

НЕШТО ДАЉЕ ШЕРИФ ЈЕ ЧЕКАО
СА СВОЈИМ
ЉУДИМА...

ТО ЈЕ
ХОЛДЕНОВА
КУЋА,
ШЕРИФЕ!
ШТА ДА
РАДИМО?

БОЦА ЈЕ ПАЛА
НА ПОД И
ЕКСПЛОДИРАЛА...

НАПРЕД!
МОРАМО ДА
УГАСИМО
ВАТРУ!
ПРАВАЦ-ХОЛ-
ДЕНОВА
КУЋА!

СТАНИТЕ,
ШЕРИФЕ!
НЕ
МОЖЕТЕ
ТАМО!

ЈЕСТЕ
ЛИ ЛУДИ,
ХОЛДЕНЕ!
ПОТРЕБНА
ВАМ ЈЕ ПОМОГ
ДА БИ СЕ ВАТ-
РА УГАСИЛА!
НАПРЕД,
МОМЦИ!

СВЕ
МИ СЕ ЧИ-
НИ ДА ЈЕ У
ОВО
УМЕШАН
ОНАЈ
СТРАНАЦ
!

СТА-
НИТЕ, ШЕ-
РИФЕ! НЕ
СМЕТЕ ДА
УБЕТЕ! ЗА-
БРАЊУЈЕМ
ВАМ...

ЗНАЧИ...
ТИЈЕН ЛУНГ
ЈЕ БИО У ПРА-
ВУ... ОПИЈУМ...
ОРУЖЈЕ! КРАС-
НО СТОВАРИШ-
ТЕ ХОЛДЕ-
НЕ!

ПРОКЛЕТО
ЊУШКАЛО!

АААХ!

КАКО
СТЕ, ШЕРИ-
ФЕ? ИЗГЛЕ-
ДА ДА СТЕ
СТИГЛИ
НА
ВРЕ-
МЕ!

ЗА ТИЛИ ЧАС СУ ШЕРИФОВИ ЉУДИ, УЗ ПО-
МОЋ ГРИНГА И МИГУЕЛА, САВЛАДАЛИ
ХОЛДЕНА И ЊЕГОВУ БАНДУ...

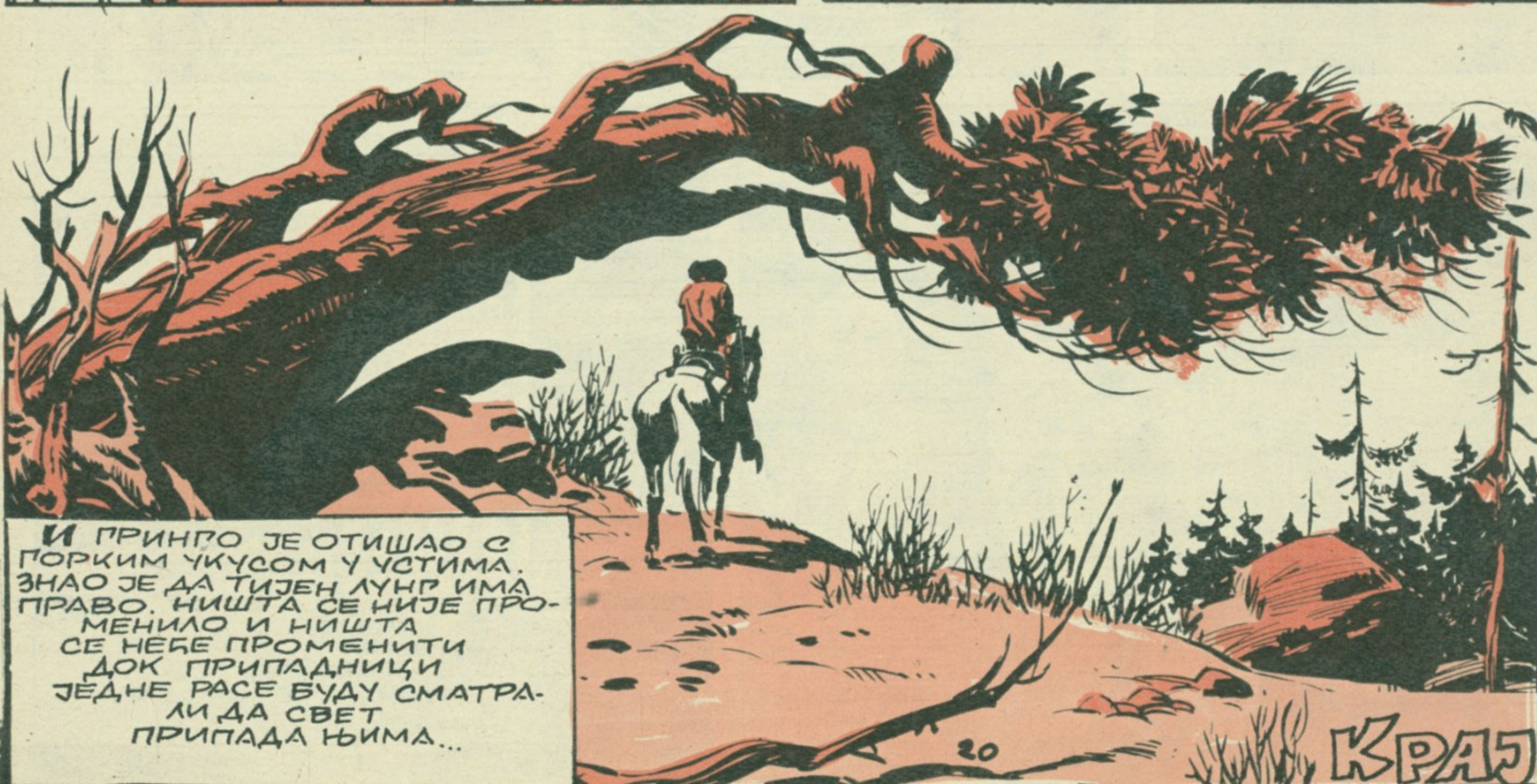

ДО-
ЛИЈАО СИ,
ХОЛДЕНЕ! СРУ-
ШЕНО ЈЕ ТВОЈЕ
ЦАРСТВО! САД
ТЕ ВИШЕ НЕ МО-
ГУ СПАСТИ НИ
ТВОЈ НОВАЦ НИ
ТВОЈЕ
ВЕЗЕ!

ИДУЋЕГ ЈУТРА У ШЕРИФОВОЈ КАН-
ЦЕЛАРИЈИ...

САД
НИ СУДИЈА
ВИШЕ НЕ МО-
ЖЕ ПОМОЋИ
ХОЛДЕНУ!
ДОБИЋЕ БАР
ПЕТНАЕСТ
ГОДИНА!

Денис:

ШИШАЊЕ

И НЕ МОРА... БАР
БЕМО УШТЕДЕТИ
ПАРЕ ЗА ШИШАЊЕ!

ЗНАЧИ...
НЕМА
ШИША-
ЊА?!

ОК... БИГЕ! САМО,
ЈА БУ ДА ТЕ ПОД-
ШИШАМ!

ТО
БАШ
НИЈЕ
ФЕР!

ЧУЈ, СИНЕ! ЗНАШ
ДА ТРЕБА ДА ШТЕ-
ДИМО!

ТО
ТИ ЈЕ
ПА-
МЕТ-
НО!

?

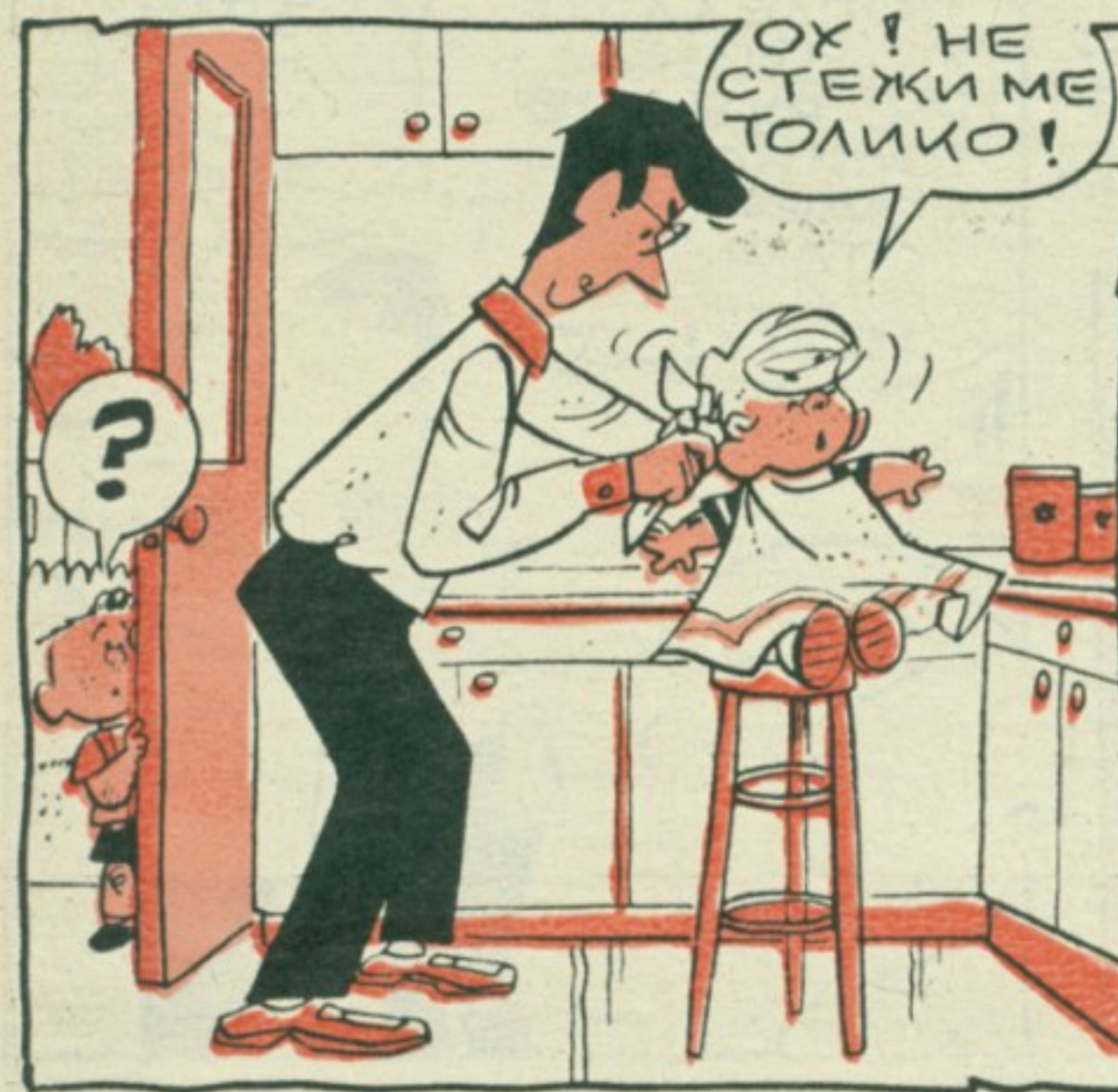
КОЛИКО ЈА
ДОБИЈАМ
ОД ТИХ
ПАРА
УШТЕБЕ-
НИХ НА
ШИШАЊУ?

НИСАМ ТАКО
МИСЛИО! ПЕЊИ
СЕ НА
СТОЛИЦУ!

МИСЛИО САМ
ДА СЕД-
НЕШ НА
СТОЛИ-
ЦУ!

КОД ФРИЗЕРА
УВЕК ДОБИЈЕМ
БОМБОНУ! ПРЕ-
МА ТОМЕ... И
ОВДЕ МИ СЛЕ-
ДУЈЕ!

ОК! НЕ
СТЕЖИ МЕ
ТОЛИКО!

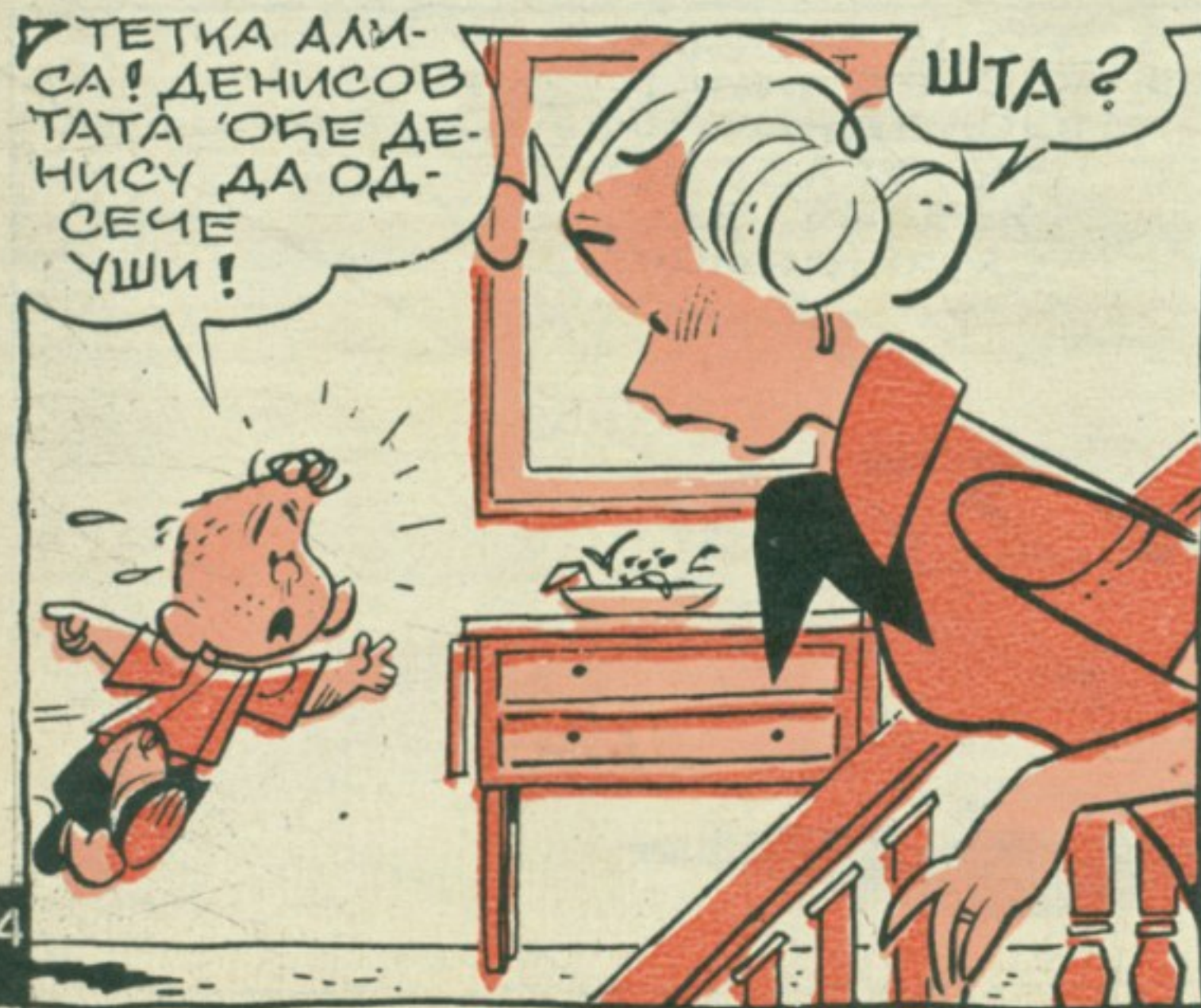

ЗДРАВО!
ШТА
ТО РАДИ-
ТЕ ДЕНИ-
СУ?

САД БУ МАЛО
ДА МУ
СПУСТИМ УШИ...

НЕ!

ТЕТКА АЛИ-
СА! ДЕНИСОВ
ТАТА 'ОБЕ ДЕ-
НИСУ ДА ОД-
СЕЧЕ
УШИ!

ШТА?

НЕ, ЏОЈ! ТАТА
ХОБЕ
САМО
ДА ГА ПОД-
ШИША!

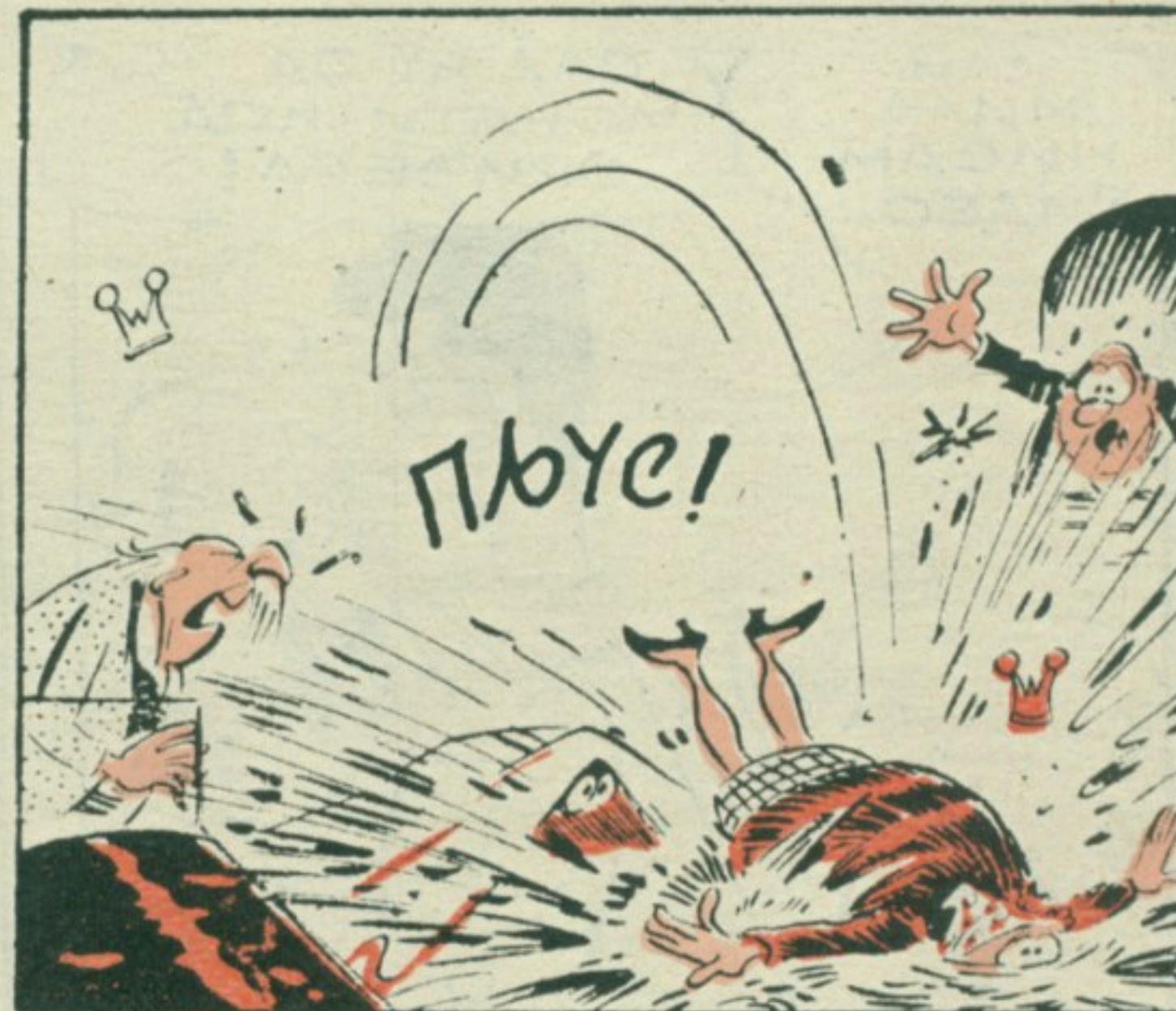
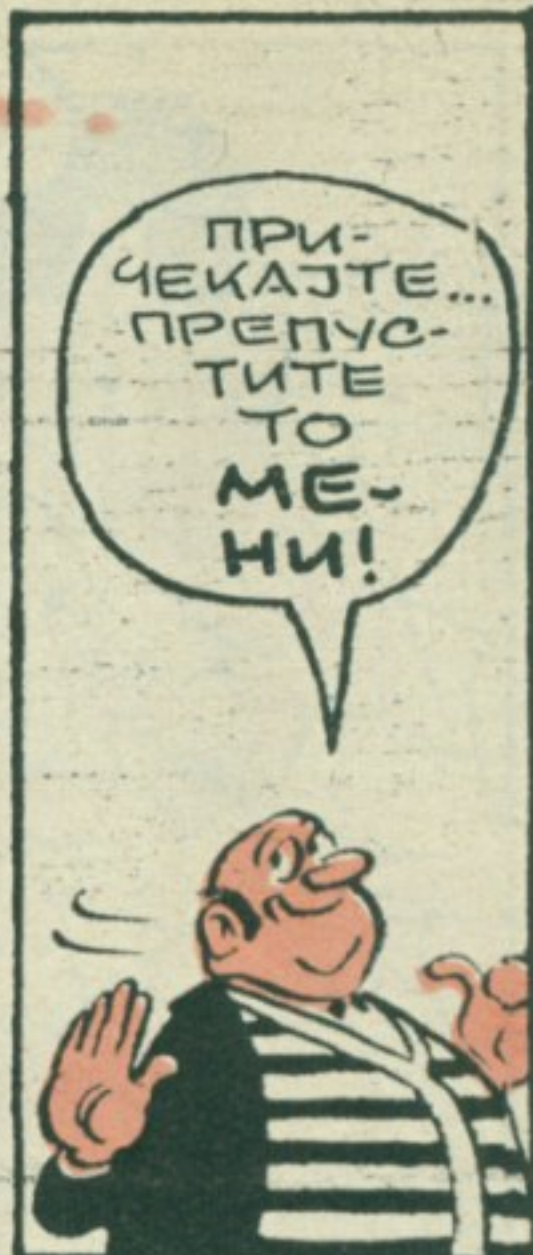
ОХ?

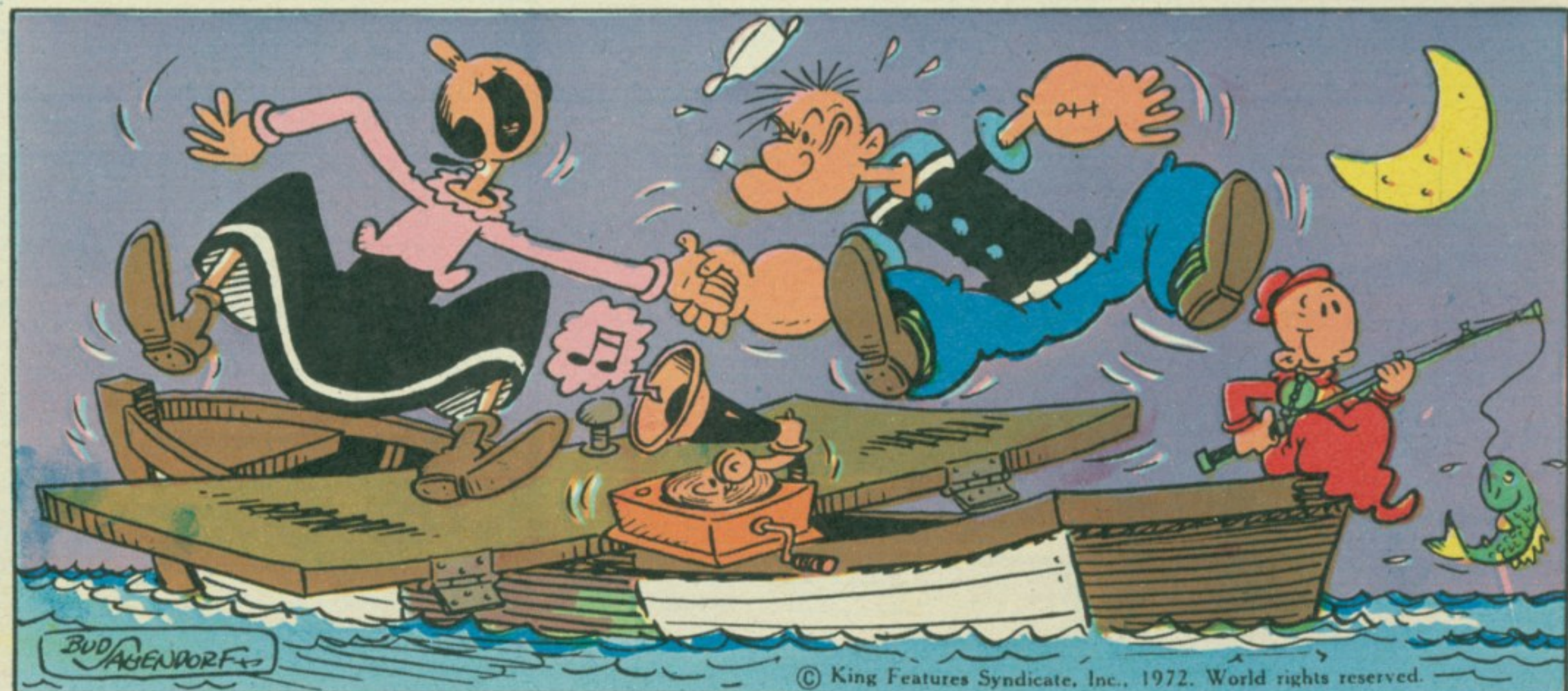

ХУ! А ЈА СЕ ВЕК
УПЛАШИО ДА БЕ
ДЕНИС ОСТАТИ
БЕЗ УШИЈУ!

М И Ц К О

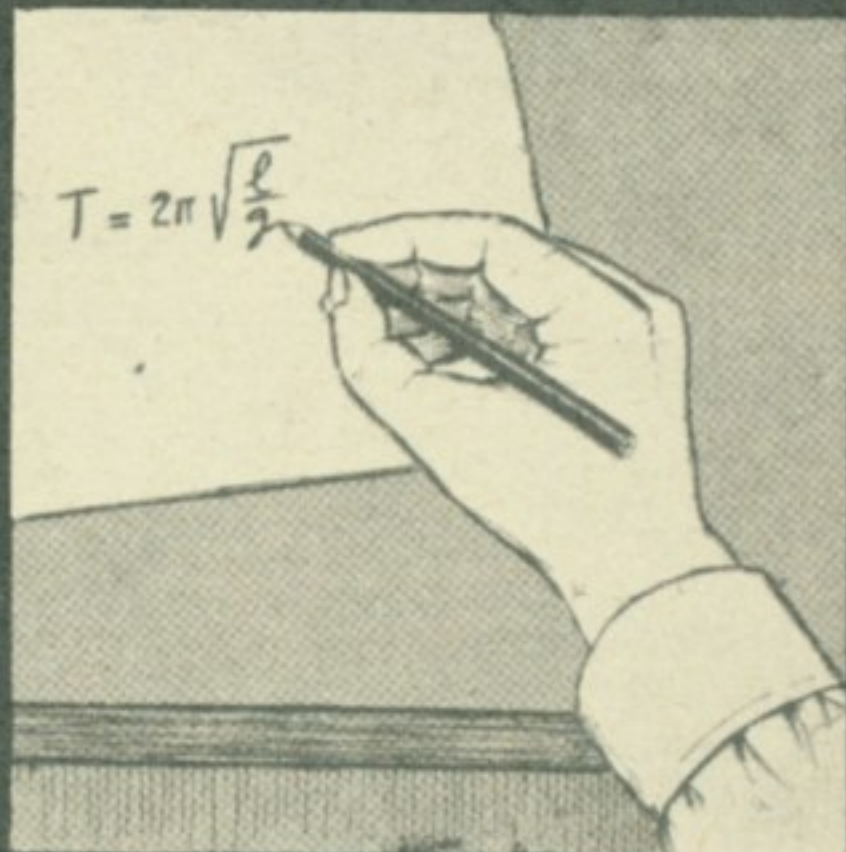
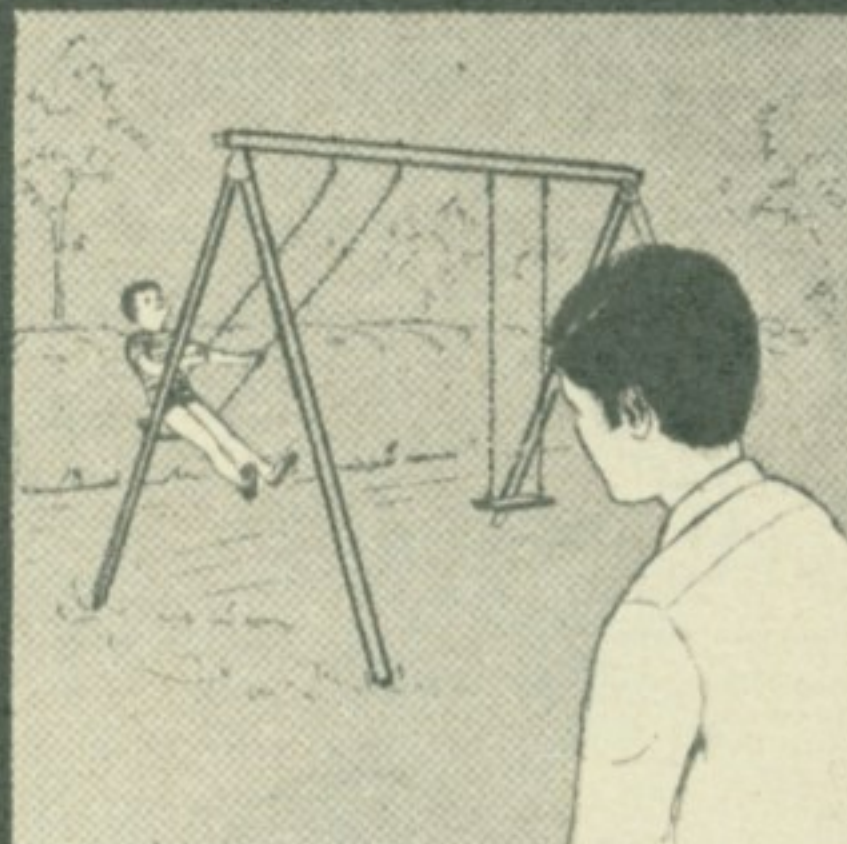

Ф. КОНСТАНТИНИ УЧИМ на огледима

ФИЗИКА
ХЕМИЈА
БОТАНИКА
ЗООЛОГИЈА

„ТЕХНИЧКА КЊИГА“ — ЗАГРЕБ,
ПРЕДСТАВНИШТВО — 11000 БЕОГРАД, Моше Пијаде 19/III.

НАРУЏБЕНИЦА

Овим неопозиво купујем комплет од 2 књиге УЧИМ НА ОГЛЕДИМА, ЗА ГОТОВО — ПОУЗЕЋЕМ по повлашћеној цени од 140,00 динара (плаћње поштару приликом пријема књига).

НА ОТПЛАТУ — у највише 6 месечних рата по динара 30,00

(Име и презиме — Број поште — Место, улица и број)

(Овера предузећа за купце на отплату)

(Потпис)

Наруџбеница се оверава само при куповини на отплату.

Пензионери уместо овере прилажу одрезак чека од пензије.

РИЗНИЦА РЕЗУЛТАТА ЉУДСКОГ УМА

Ове књиге омогућују свим ученицима осмогодишњих и средњих школа, као и свима онима који се интересују за физику, хемију, ботанику и зоологију да лако и брзо помоћу експеримената долазе до сазнања, а да тиме не оптерете своју меморију сувопарним дефиницијама и замарајућим формулама.

Сви описани огледи могу се — и у школи и код куће — изводити овлаш сакупљеним средствима.

Учење може започети од било ког поглавља, јер свако поглавље представља засебну целину.

Вредност овог дела је у томе што природне законе и научне принципе објашњава на једноставан и забаван начин.

Коришћење ове књиге је изванредан начин стицања знања.

Аутор овог дела је Феручио Костантини. Са италијанског су га превели: др. Еторе Мартинез, др Иво Пирјавец, др Владимир Уремовић, инж. Вера Уремовић и инж. Мирко Миличић. Стручну редакцију обавио је инж. Динко Зоровић.

Дело се састоји од две књиге, свака од по два дела.

Прва обрађује ботанику и зоологију, а друга физику и хемију.

Књиге су штампане ћирилицом и латиницом на око 640 страница и богато су илустроване са више од 840 слика, цртежа и шема у боји.

Цена комплета од две књиге је 170,00 динара.

Дело се може купити за готово или на отплату.

Купци на отплату отплаћују у 6 рата по 30,00 динара, у што су урачунати манипулативни трошкови и осигурање.

КУПЦИ ЗА ГОТОВО УЖИВАЈУ ПОПУСТ, ТАКО ДА ДЕЛО ДОБИЈАЈУ ПО ПОВЛАШЋЕНОЈ ЦЕНИ ОД 140,00 динара.

ДОЖИВЉАЈИ ИБЕНТУПА

$6 \times 1 = 6$
 $6 \times 2 = 12$
 $6 \times 3 = 18$
 $6 \times 4 = 24$
 $6 \times 5 = 30$
 $6 \times 6 = 36$
 $6 \times 7 = 42$
 $6 \times 8 = 48$
 $6 \times 9 = 54$
 $6 \times 10 = 60$

$7 \times 1 = 7$
 $7 \times 2 = 14$
 $7 \times 3 = 21$
 $7 \times 4 = 28$
 $7 \times 5 = 35$
 $7 \times 6 = 42$
 $7 \times 7 = 49$
 $7 \times 8 = 56$
 $7 \times 9 = 63$
 $7 \times 10 = 70$

$8 \times 1 = 8$
 $8 \times 2 = 16$
 $8 \times 3 = 24$
 $8 \times 4 = 32$
 $8 \times 5 = 40$
 $8 \times 6 = 48$
 $8 \times 7 = 56$
 $8 \times 8 = 64$
 $8 \times 9 = 72$
 $8 \times 10 = 80$

$9 \times 1 = 9$
 $9 \times 2 = 18$
 $9 \times 3 = 27$
 $9 \times 4 = 36$
 $9 \times 5 = 45$
 $9 \times 6 = 54$
 $9 \times 7 = 63$
 $9 \times 8 = 72$
 $9 \times 9 = 81$
 $9 \times 10 = 90$

$10 \times 1 = 10$
 $10 \times 2 = 20$
 $10 \times 3 = 30$
 $10 \times 4 = 40$
 $10 \times 5 = 50$
 $10 \times 6 = 60$
 $10 \times 7 = 70$
 $10 \times 8 = 80$
 $10 \times 9 = 90$
 $10 \times 10 = 100$

ЈА ОВО
НИЈТА
НЕ РАЗУ-
МЕМ!

ИЗГЛЕДА
 ДА ЋУ
 МОРАТИ ДА
 ИЗМИСЛИМ
 НЕКЕ НОВЕ
 АВАНТУРЕ
 ДА БИ МУСА
 НАУЧИО
 ОСТАТАК
 ТАБЛИЦЕ
 МНОЖЕЊА!

Виногра
 Ликар, Савановић
 1973

У. БАКЕНХОВЕН

В. ЛИКАР

1162/19

КРАЈ

ОВУ СТРАНИЦУ ИСЕЦИ И ЗАЛЕПИ НА ЗИД КАО ПОДСЕТНИК ЗА ТАБЛИЦУ МНОЖЕЊА!

ЗАУСТАВИТЕ

ИЛИ

ПУЦАМ!

У глави ми је била само једна мисао: како да их се ослободим.

значи да га и те како интересују и млади и њихови проблеми.

— Професорка? — упита Мајк. Не шалите се? И ви, ви заиста волите свој посао?

Диди га прекиде:

— Пустите је, Мајк. Ускоро ће почети да те гњави: „Шта један тако симпатичан момак ради на друму и због чега зауставља кола која возе усамљене жене...“

— У праву си — сложи се Мајк и затвори очи.

НЕОБИЧНО ДРУШТВО

Километри су остајали иза нас и ја сам упорно размишљала о положају у ко-

јућу. Али, да би човек јео требало би да има лове.

— Лове? Мислите на новац? Надам се да ћу имати довољно за све троје.

— У реду! — суво је приметио Мајк.

Стешњена између моја два чувара ушла сам у самоуслужни ресторан. Мајк је гурнуо своју малу пријатељицу према шанку а мени прошапутао на уво:

— После вас, мадам. И не заборавите да нема само моја пријатељица оружје.

Одједном више нисам била гладна. Узела сам само кафу. Диди је обилно напунила послужавник, док се Мајк, који од јуче ништа није јео, задовољно сала-то-м.

— Бојим се да ће то бити недовољно за оваквог момка — покушала сам да се

Сгланите, станите! То је Мајк! — викала је продорним гласом моја млада сапутница показујући ми руком момка који је са подигнутим палцем стајао на ивици, савезног пута 75.

Одбила сам да зауставим и још јаче притисла палчицу за гас.

Иако сам често слушала приче о љубазним возачима чија су тела касније пронађена у јарковима, примила сам малочас у кола једну ауто-стоперку. Имала је тако невин израз да сам без размишљања зауставила кола када сам је угледала крај пута.

— Зауставите! — заповедила ми је још једном тако леденим гласом да сам се најезила. Поготову што сам на слабинама осетила цев пиштоља.

— Не шалим се. Зауставите или пуцам!

КУДА СТЕ КРЕНУЛИ?

Чвршће је стегла своје оружје и дограбила волан. Кола су почела да кривудају и најзад се уз страшну шкрипу гума зауставила тик уз дубоки ров поред пута.

Младић уђе у кола и прогунђа:

— Хвала!

— Знаш — обрати му се моја млада сапутница, — она није хтела да те прими у кола, али ја сам је убедила — и девојка му показала оружје у руци.

— Ти си заиста луда, Диди! Зар хоћеш да привучеш пажњу полиције?

— Па, ја сам то учинила због тебе — увређеним гласом одговори му девојка.

— Жао ми је, госпођо — обрати ми се младић. — Диди није желела да вам учи

ни зло, она се само уплашила.

Није желела да ми учини зло? Она се уплашила?

Изненађена, окренула сам се да бих боље видела свог новог сапутника чупавог, неуредно одевеног хипика.

— Куда сте кренули? — запита ме.

— У Атланту — одговорила је Диди уместо мене.

— Дивно, рече Мајк, протежући ноге и удобно се смештајући на седиште. — Ви сте заиста добри кад сте одлучили да нас примите. Многи то не би учинили.

Више се нисам плашила, била сам бесна што сам дозволила да наседнем.

— И треба да се чудите — одвратих подругљиво. — Много привлачни баш нисте Мајк се укрuti.

— Не правите се духовити. А сад, доста разговора. Возите!

У глави ми је била једна једина мисао: како да их се ослободим?

„Само без панике“, говорила сам сама себи погледајући у огледало у нади да ћу угледати сиволава полицијска кола. Као да ми је погодио мисли, Мајк рече:

— Да ви то случајно не намеравате да привучете пажњу пајкана?

ВАРАТЕ СЕ, ДЕВОЈЧИЦЕ!

И како је Диди на те његове речи подигла револвер према мојој глави, он додаде:

— Без глупости, мала! Хоћеш ли да све троје страдамо?

— Па шта? — цинично запита девојка. — Зар ће не ко због нас плакати?

— Плакао неко или не ја нисам још спреман да се опростим од ове добре старе земље. Уосталом, плакала би твоја мама.

Стешњена између моја два чувара ушла сам у ресторан.

— Моја мама! Шалиш се. Баш њу брига за мене.

— Морала сам да се умешам. — Варате се, девојчице! Ниједној мајци није свеједно ако се нешто догоди њеном детету.

— Сви сте ви одрасли исти. Ни ви нисте ништа бољи. Много вас брига шта се догађа младима.

— Одакле ви то знате? — одговорила сам јој мирно. — Ако неко скоро четврт века предаје младима, онда

јем сам се наша. Уколико покушам да зауставим кола и затражим помоћ девојка ће остварити своју претњу. Изненада, приметила сам таблу на којој је писало да се у близини налази неки мањи градић.

— Јесте ли гладни? — запитах. — Скоро је један сат а ја сам јутрос веома рано доручковала.

— И ја — додаде Мајк. — али то је било још јуче

нашалим и ставила на његов послужавник печење с кромпиром и парче торте. Захвалио ми је осмехом.

За столом смо представљали заиста необично друштво: једна млада девојка, боље рећи девојчица, бледа и мршава која је јела као да је годинама гладовала, један високи, чупави момак који се очигледно трудио да не једе халаљиво и једна проседа мало нервозна жена која се трудила да

што дуже пије своју шољу кафе.

Кад је Диди све појела обрати се Мајку:

— Пази на њу, Мајк. Мо-рам да изиђем...

— У реду, мала.

НАПУШТАМ ВАС...

Чим се девојчица удаљи-ла Мајк се наже према ме-ни и поче брзо да говори:
— Слушајте ме, госпођо. Не познајем вас довољно али имам у вас поверење. Ово дете је дошло из Ма-јамија. Побегла је пре три дана од куће, није се сла-гала са родитељима. Нашао сам је јуче у једном јарку како цмиздри.

љење према девојчици која једва да је имала четрнаест година. Више нисам стре-пела за свој живот.

Кад смо пришли колима Мајк изненада рече:

— Е, па мала, ја вас на-пуштам.

Девојчица је изгледала као да ју је гром погодио.
— Напушташ нас? Хоћеш да кажеш да нећеш даље с нама?

— Не.

— Онда ћу и ја остати овде, с тобом.

— Жао ми је, мала, али ја сам већ нашао другу цу-ру. Тамо у ресторану. Ви-ше ми се допада од тебе. Диди зариди.

— Бедниче! Исти си као и други.

— Тако је, малецка.

Мајк се окрете и мирним

је настављала да говори са-ма за себе:

— А рекао је да ме воли и да ћемо нас двоје бити срећни у Атланти. Шта ће сад са мном бити?

— Вратићеш се кући.

— Никад!

ПОЗИВ ЗА МАМУ

Нисам ништа одговорила.

— Све је било добро док се мама није преудала. Нас две смо се тако лепо сла-гале. Али сад јој више ни-сам потребна, има Боба и малог Бобија. За њу ја ви-ше не постојим...

— А колико је сад малом Бобију?

— Скоро шест месеци.

— Мора да је сладак.

— Да. И сви кажу да мно-го личи на мене.

— Недостаје ти, зар не? Да се зауставимо па да те-лефонираш мами?

— Како, кад немам ни па-ре.

То је већ личило на жал-бу. Изненада, сетила сам се нечег.

— Да ли си већ летела авионом?

Девојче, лица умазаног су зама, погледа ме изненађе-но.

— Ви заиста намеравате да ми дате новац за кар-ту? А ја... ја сам хтела да вас убијем.

— Зауставићемо код пр-ве говорнице и позвати тво-ју маму.

Док смо чекале везу ма-ла ми је објаснила да је њено право име Сју Ан а не Диди али одбила је да говори с мајком.

Кад се на телефону јавио женски глас представила сам се и испричала на који начин сам упознала Сју Ан и да желим да јој помогнем да се врати кући. И док је њена мајка узбуђено поку-шавала да ми се захвали дала сам слушалицу малој.

— Мама... мама... ја сам... — почела је да прца и заћутала.

Узела сам поново слуша-лицу и објаснила узбуђеној мајци да ћу отпратити малу до аеродрома и купити јој карту. Они треба само тамо да је сачекају.

Док смо чекали на аеро-дрому предложила сам де-војчици да оде у тоалет и мало се уреди и ја ћу за то време позвати њену мај-ку и јавити јој кад тачно стиже њен авион. Телефо-нирала сам њеној мајци и нарочито настојала на томе да на аеродрому буде мали Боби.

Сју Ан појавила се очеш-љана и умивена. Док је кретала ка излазним врати-ма мирно сам јој се обра-тила:

— Боље да ми даш пиш-тољ! Ти знаш да претреса-ју путнике.

Она ми га пружи сва цр-вена у лицу.

— Хвала вам... за све — промуца, подиже се на прсте и чврсто ме загрли.

Кад се Сју Ан већ изгу-била међу гомилом путника погледах пиштољ и прснух у смех. Био је то мало већи пиштољ-игралка с каписла-ма.

Џозефина Курто

ПЛАШЉИВИ ЛАВ — КАМЕЛЕОН

Зашто се алигатор зове — алигатор?

Коломбо је, као што је познато, открио Нови свет тражећи краћи пут за Индију. Због тога су Шпанци кад су први пут видели ми-сисипског алигатора назвали ову животињу слич-ну крокодилу „индијски гуштер“ — el lagarto de Indijas. Шпанска реч lagarto долази од латинског lacerta гуштер. Од шпанске речи лагарто настао је временом израз — алигатор.

Антилопа има право песничко име: цветно око. Стари Грци називали су антилопу „антолопс“ спајајући у том имену две речи: антос — цвет и опис — око.

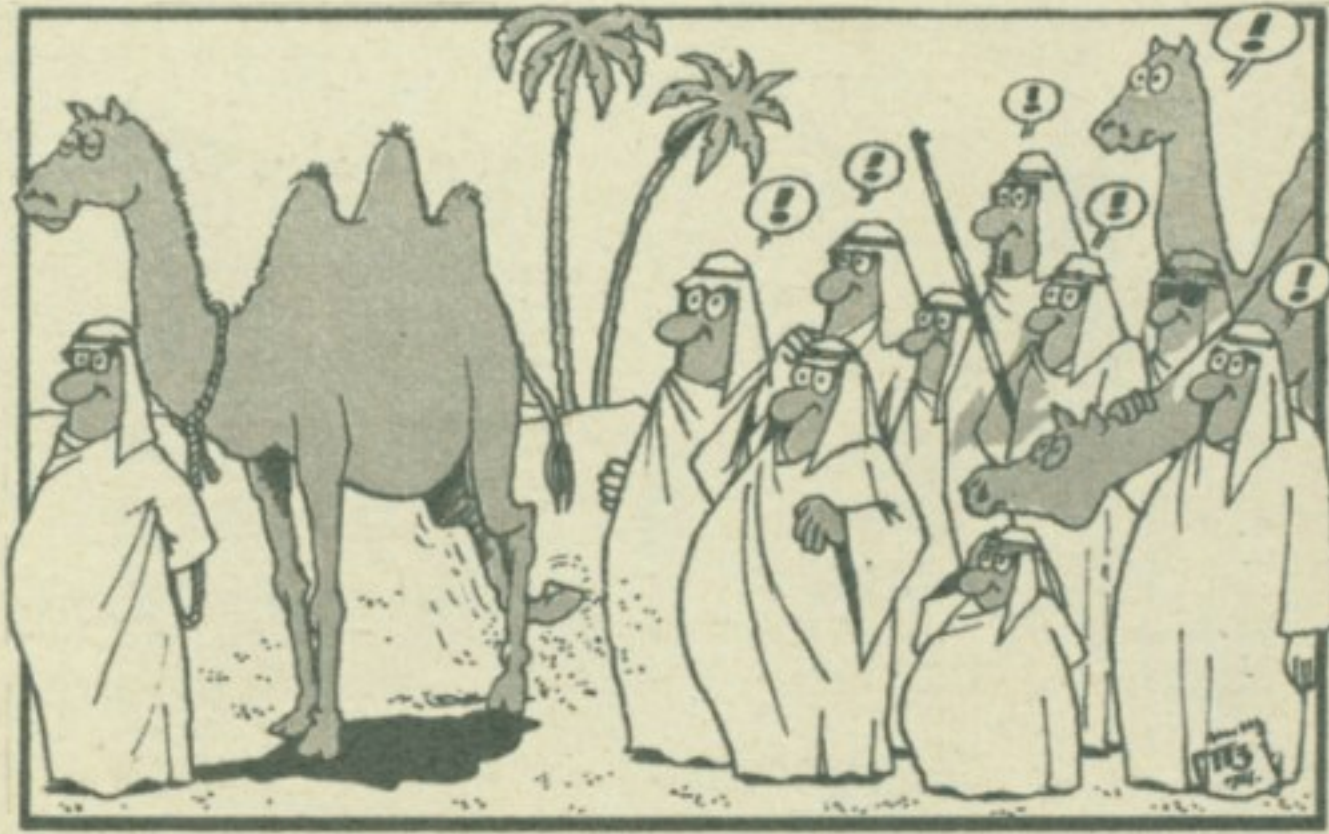
За разлику од двогрбе камиле једногрба се обично назива дромедар. Грчка реч „дромос“ значи трк, „дромас“ — трчећи, а латински израз »dromedarius camelus« — камила која трчи. Пре-ко старофранцуске речи „дромедер“ у многе ев-ропске језике ушла је реч дромедар која је све до краја 18. века означавала обе врсте камила, и једногрбу и двогрбу. Тек касније назив дро-медар употребљавала се само за једногрбу ка-милу.

Сићушна птица колибри добила је име због свог сјајног шареног перја. У једном старом, у ме-ђувремену изумрлом језику, домородаца са острва Кајене, реч „колибри“ значила је „блистава повр-шина“. Реч колибари, која се временом променила у колибри, у Европу су донели Французи.

Као и многе друге речи и име великог гмизав-ца крокодила дошло нам је из грчког језика. Грци су га назвали „крокодилос“. У преводу би ова реч значила „црв од камена“ јер је настала од две ре-чи „крокодиле“ — кремен и „дрилос“ — црв.

Дугорепи мајмун „морска мачка“ добио је ово име због тога што уме да се вере вешто као ма-чка и што је у Европу дошао „са оне стране мора“. Фазана су стари Римљани називали „фазианус“ а Грци „фазианос“ што значи птица из града Фази-са. Фазис се налазио на ушћу истоимене реке (да-нас Риони) која се улива у Црно море. Према ле-генди ову птицу донели су у Грчку Аргонаути.

Камелеон је врста гуштера, дугачак је двадес-ет четири до тридесетак сантиметара, има дуга-чак и лепљив језик који избацује да би уловио ин-секте, очи покреће независно једно од другог, а боју тела мења под утицајем топлоте, светлости, влаге, страха. Па ипак, тај мали плашљиви гуштер у неку руку је имењак цара свих животиња — ла-ва. Наиме, грчка реч „камаи“ значи „по земљи“, а леон је — лав. Према томе „камелеон“ значи „лав који се вуче по земљи“. Зашто баш лав, тешко је рећи. Највероватније је да је овај плашљиви гуш-тер то име добио из подсмеха.

Наједном сам осетила сим-патију за овог чулавка.

— Због чега ми све ово причате? — упитах га.

— Зато што верујем да јој можете помоћи. Ви зна-те шта се дешава са девој-кама кад стигну у Атлан-ту. Лоше друштво, дроге и мушкарци. Мени бар може-те веровати то. Ја то знам...

Мајк је у ствари желео одмах да се ослободи мале и да бригу о њој пребаци на мене. Осетила сам сажа-

кораком пође натраг према ресторану.

— Идеш ли ти или не? — запитах је.

Оклевала је за тренутак а онда је ушла у кола и села поред мене.

— Говорио је да ме воли. Зашто ме је оставио? Заш-то?

— Па то сви младићи го-воре девојчицама као што си ти.

— Завежите! — викну.

Док су кола кретала мала

Don
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

Тражимо пријатеље

Жељела бих да се дописујем са дјечама и девојчицама из наше земље а уједно и да размјењујем фотографије пјевача и глумаца. Имам 13 година и ученица сам VII разреда основне школе. Јула Адамов, Ново насеље 44, Пореч.

Љубитељ сам забавне музике и навијам за „Првену звезду“. Имам 13 година. Жељео бих да се дописујем са младима из наше земље. Волим значке које размењујем. Мирче Мацовски, насеље Тафталице, II Улица 918 бр. 9, 91000 Скопље.

Имам 16 година. Хоби ми је сакупљање проспеката филмова. Молим читаоце „Забавника“ да ми помогну у том сакупљању. Узвраћам разгледницом Чаквица. Владо Здравец, Жртва фашизма 94, Чаковец.

Имам 14 година и жељим да се дописујем са другарицама и друговима из Југославије. Одговорићу на свако писмо. Волим забавну музику. Навијам за кошаркашки клуб „Ворац“ из Чачка. Слободан Дмитровић, Н. Вераћ 22, 32240 Лучани.

Идем у VI разред основне школе па бих жељео да се дописујем са својим вршњацима. Ватре ни сам навијач „Првене звезде“. Волим спорт и бит-музику. Ску

пљам стране разгледнице. Језик дописивања српскохрватски и словеначки. Винко Родић, 29. новембра 10, Храсница.

Ученица сам VI разреда основне школе. Жељела бих да се дописујем са другарицама и друговима широм наше земље. Прво писмо ће ме јако обрадовати. Љиљана Маринковић 78204 Слатина код Бањалуке.

Скупљам разгледнице и маркице. Стара сам 14 година. Жељела бих да се дописујем са другарицама широм наше земље. Језик дописивања руски, македонски и српскохрватски. Навијам за „Првену звезду“. Обожавам вестерн филмове. Сузана Цветановска, Гоце Делчев 47, Кичево.

За сваку значку дајем три марке из различитих земаља или једну разгледницу и једну марку. Уједно, жељим кроз размјену и да се дописујем са друговима и другарицама из наше земље. Стар сам 11 година. Тренирам цудо. Жељко Влахо, Титова обала 27, Макарска.

Стара сам 12 година. Жељела бих да се дописујем са дјечама и девојчицама широм наше земље. Скупљам привеске за кључеве и значке. Навијам за „Партизан“. Бранка Ренар, III булевар 104/II, Нови Београд.

Желим да се дописујем са другарицама и друговима из целе земље. Стара сам 21 годину. Језик дописивања руски, француски и српскохрватски. Скупљам салвете и маркице које бих размењивала. Радница Милованић, Фабрисова 13, Београд.

Жеља ми је да размењујем писма и дописнице са младима из наше лепе земље. Језик дописивања српскохрватски и француски. Стар сам 18 година. Скупљам марке, аутомобилчиће и значке. Навијам за „Звезду“. Свирам шест инструмената. Драгољуб Тасић, Железничка 28, Смедерево.

Волео бих да ми пишу другови и другарице из Југославије и СССР-а. Одговорићу свима. Језик дописивања руски и српскохрватски. Волим забавну музику. Слободан Мијатовић, Улица ЈНА 78, Вели Манастир.

Жељео бих да се дописујем са другарицама и друговима из Југославије и Скандинавије. Имам 11 година, сакупљам значке и свирам хармонику. Језик дописивања француски, енглески и српскохрватски. Митар Суботић, Војводе Мишића 4, Нови Сад.

Жељела бих да се дописујем са другарицама и друговима широм земље. Стара сам 9 година. Волим забавну музику и спорт. Скупљам салвете. Уз писмо молим и фотографију. Гордана Тукић, Вориса Кидрича 85/21, Вуковар.

Имам 14 година и похађам VIII разред основне школе. Навијам за „Првену звезду“. Сакупљам слике певача. Највише волим Зорана Лековића, Драгана Мијалковског и Здравка Чолића. Желим да се дописујем са вршњацима. Вера Младеновски, Основна школа „Братство и јединство“, Охрид.

Скупљам салвете и лутке. Волим музику и Микија Јевремовића. Желим да се дописујем са другарицама и друговима из целе Југославије који жеље да похађају медицинску школу. Молим у писму и фотографију. Драгана Микић, Маршала Тита 3, Равње, 22202 Мачванска Митровица.

Сакупљам значке, привјеске и разгледнице. Навијам за „Динамо“. Желим да се дописујем са младима из наше земље. Стар сам 16 година. Никола Вуцелић, Витезићева 4, Ријека.

Желим да се дописујем са друговима и другарицама из Југославије и Русије. Имам 15 година и навијам за „Партизан“. У писму пожељна фотографија. Радмила Крњулац, Рајска 18, Београд.

Желио бих се дописивати са дјевојкама и младимима од 15—16 година. Пошто имам неколико поклона за прву петорицу који ми се јаве молим да ми пошаљу и фотографију. Оријан Прелевић, Стипе Нинића 66, Црница код Шибеника.

ЗАВРШЕН ЗАБАВНИКОВ НАГРАДНИ КВИЗ РУСАЛКА — ШУМСКА ВИЛА

Браво читаоци! У овом нашем наградном задатку објављеном у броју 1153 од 1. II 1974. учествовало је 4128 читалаца и међу њима само 318 није тачно одговорило. Међутим, ми ћемо као и увек поновити свих девет питања из овог наградног квиша и написати како гласе тачни одговори.

Тако на прво питање: Шта је окарина? тачан одговор је: мали дувачки инструмент 2. Русалка је — шумска вила 3. Јантар је — њилибар 4. Дога — врста пса 5. Абација је — кројач народног сукна 6. Марионета — лутка 7. Цокеј — професионални јахач 8. Тепсија — врста посуде и 9. Везир — султанов министар.

Међу онима који су тачно одговорили Забавников жири извукао је имена следећих 10 читалаца који су од ИП „ВУК КАРАЦИЋ“ из Београда добили на поклон по једну књигу МАЈСТОР У КУЋИ. То су: 1. Благоје Аранђеловић, Његошева 19, 35250 Параћин, 2. Александар Павловић, Титова 102, 23335 Бата, 3. Слађана Недељковић, Улпијана С-7, 38.000 Приштина, 4. Зоран Влајић, Пролетерска 7, 11320 Вел. Плана, 5. Сеада Хандан, Врбања 154а 78211 Бања Лука, 6. Драгица Вурушић, Максима Горког 35, 42300 Чаковец, 7. Снежана Васић, V конгреса 41/1, 18500 Врање, 8. Слободан Николић, Краљевачка 80, 11000 Београд, 9. Иван Брачко, ВП 5530/60, 54002 Осиек и 10. Слободан Костадиновић, XIII пролетерске 40, 14220 Лазаревац.

КУТАК ЗА ДЕВОЈЧИЦЕ

ТРИ ПРАКТИЧНА САВЕТА

Одговарамо на питања Јасне, Олгице и Јелице. Уколико се и теби допадне, исеци их заједно с цртежом и залепи у посебну свеску. Тако ћеш бесплатно добити приручник са практичним ситницама које су често врло важне.

1. Желиш да украсиш тарту а немаш специјалан прибор! Ништа за то: направи фишек од чврстог папира па у њега сипај фил и онда шарај.

2. Да се пертле не би стално извлачиле из рупица, ушиј на оба краја по једну алкицу или перлу.

2

3. Да се вуница приликом плетења не би прљала, стави клупче у кутију, на проклопцу пробуши отвор и провучи један крај вунице. па поклопац залепи селотејпом да се кутија не би отварао.

ДЕВОЈЧИЦЕ, пишите нам и питајте нас о свему што вас интересује из области моде, изгледа, уређења стана.

Шаљите нам своје савете и предлоге!

ОЗНАКЕ ЦИВИЛНОГ

ВАЗДУХОПЛОВСТВА

1

a

b

c

e

d

g

f

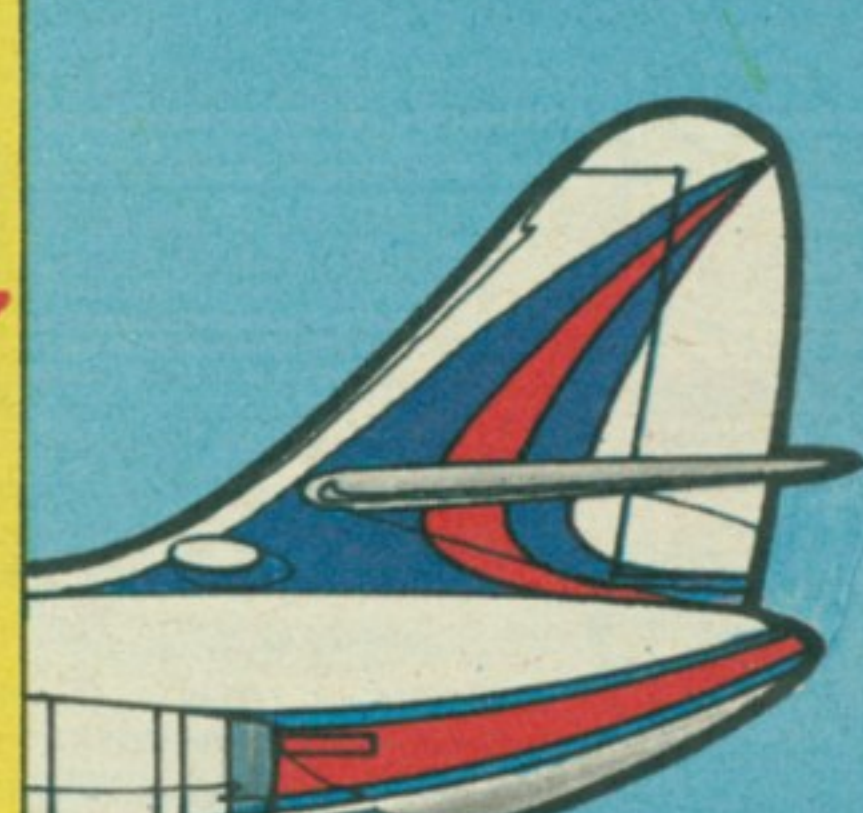
h

Све ваздухопловне компаније за превоз путника и робе имају осим свог назива и амблем. По већ устаљеном, неписаном правилу ови називи се пишу и у скраћеном облику и саставни су део амблема. Изглед амблема пажљиво се обликује и са скраћеним називом знак је распознавања ваздухопловних компанија. Амблеми су најчешће живо обојени и налазе се на репу и трupu авиона. На слици горе су амблеми ваздухопловних компанија: ЕЛАЛ, Израел (а), АРИАНА, Авганистан (b), АВИО-КОМПАНИЈА ГАНЕ (с), ИНВИКТА, Велика Британија (d), АЕРОКОНДОР, Колумбија (е), ЕР ЛИНГАС, Ирска (f), ЕР ЦИБУТИ, Француска Сомалија (g) и ЕР ЛАУВЕЛД, Јужна Африка (h).

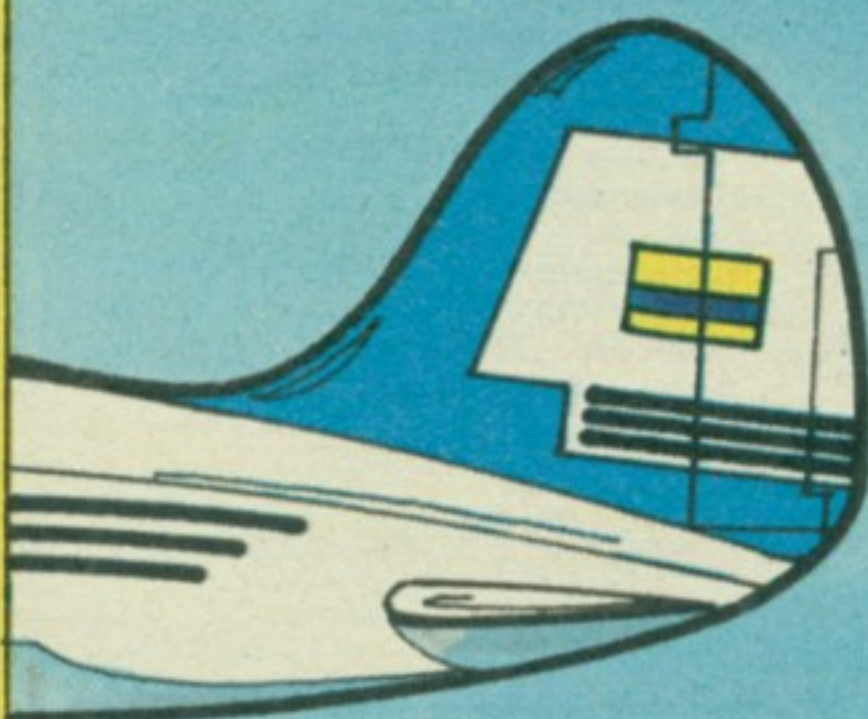
АМБЛЕМИ ПУ

Авиони јужнокорејске ваздухопловне компаније КОРЕЈСКА АВИО-ЛИНИЈА, са ознаком на слици, повезује земље Далеког истока са Америком.

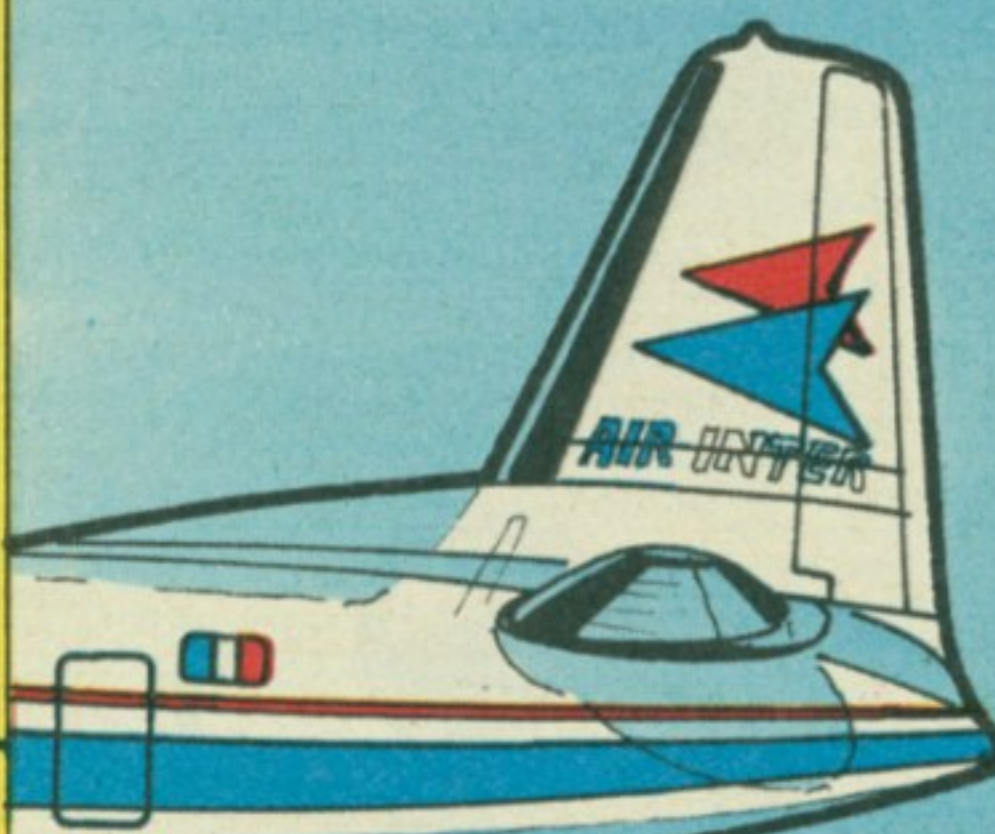
Камбоџанска компанија ЕР КАМ-БОЏА обавља унутрашњи саобраћај у овој држави и одржава ваздушне линије са земљама југоисточне Азије.

Ваздушним линијама ЕКВАДОРСКЕ ВАЗДУХОПЛОВНЕ КОМПАНИЈЕ повезују се углавном градови суседних, средњоамеричких држава.

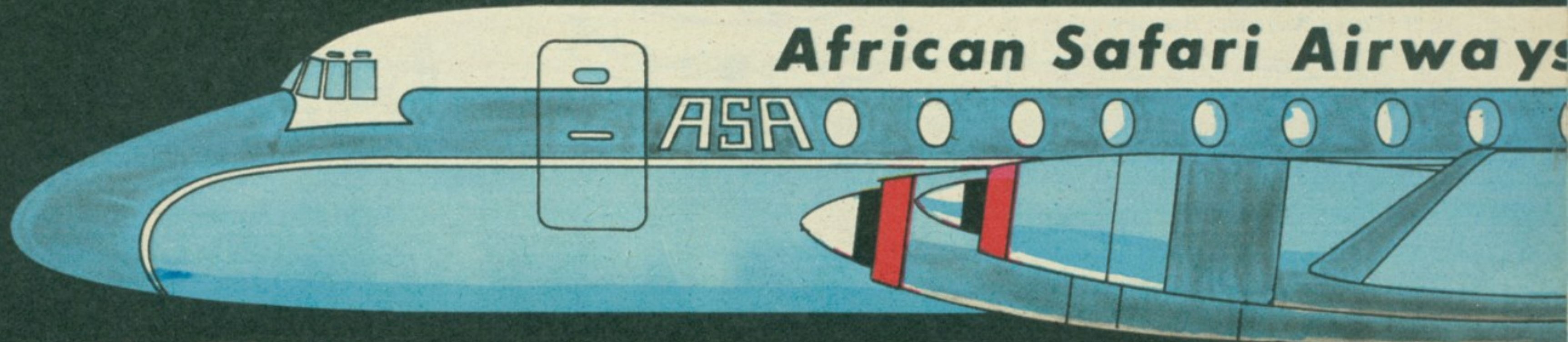
Чувена ЕР ИНДИА, чије је седиште у Бомбају, са својим авионима типа БОИНГ спада међу највеће ваздухопловне компаније у свету.

Француска ваздухопловна компанија ЕР ИНТЕР, са седиштем у Паризу, својим КАРАВЕЛАМА, ВАЈКАУНТИМА и ФОКЕРИМА повезује веће француске градове.

АВЕНСА, национална ваздухопловна компанија Венецуеле, има за превоз путника само два авиона — један ДЦ 9 и КАРАВЕЛУ.

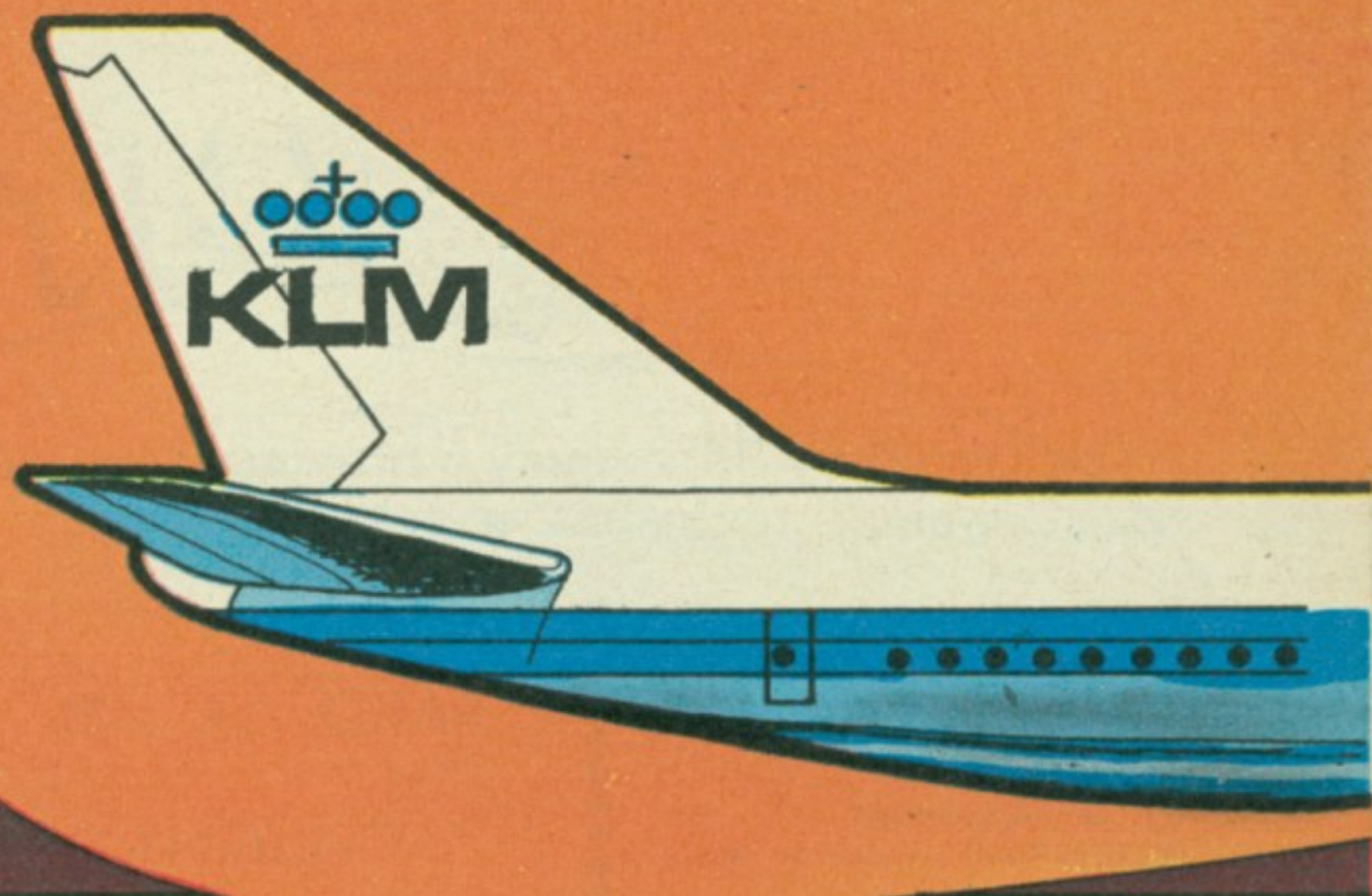

ТУЈУ НЕБОМ

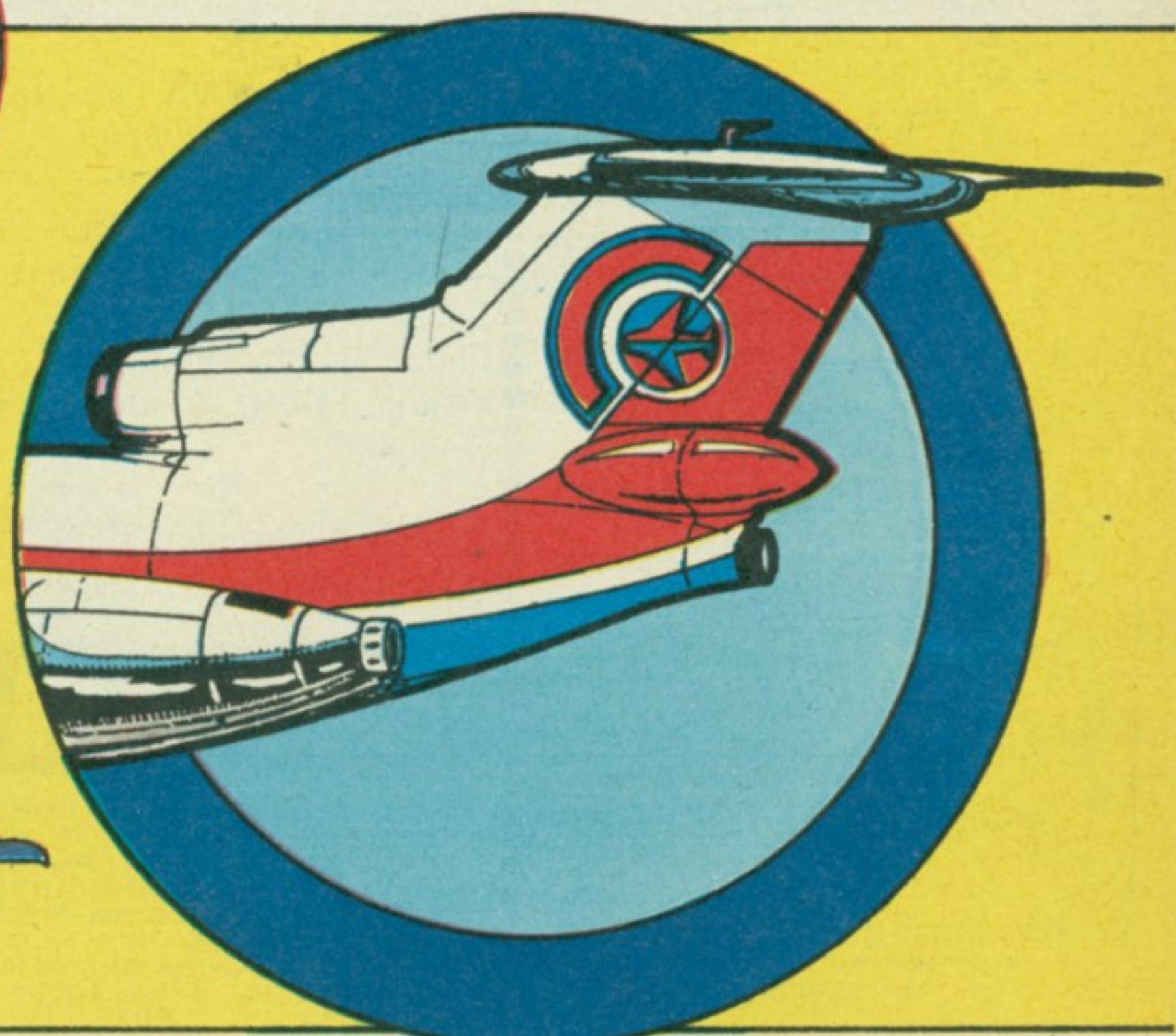

Осим Европе, најразвијенију ваздухопловну мрежу за превоз путника и робе има амерички континент, нарочито Јужна Америка чија ретко насељена пространства и стотинама километара удаљене провинције повезују ваздухопловне компаније авионима као најбржим превозним средством. На слици горе приказане су ознаке неколико познатих ваздухопловних компанија Јужне и Северне Америке: СЕВЕРНО-АМЕРИЧКА ЦЕНТРАЛНА ВАЗДУХОПЛОВНА КОМПАНИЈА (а), СЕВЕРО-ЗАПАДНА ВАЗДУХОПЛОВНА КОМПАНИЈА, САД (б), ИСТОЧНА УНУТРАШЊА ВАЗДУХОПЛОВНА КОМПАНИЈА, Канада (с), АЛОХА ВАЗДУХОПЛОВНА КОМПАНИЈА, ХАВАЈИ, САД, (д), СЕВЕРОИСТОЧНА ВАЗДУХОПЛОВНА КОМПАНИЈА, САД (е), ИСТОЧНА ВАЗДУХОПЛОВНА

КОМПАНИЈА, САД (ф), КОНТИНЕНТАЛНА ВАЗДУХОПЛОВНА КОМПАНИЈА, САД (г), ЕР ЈАМАЈКА, Јамајка (н), ВАЗДУХОПЛОВНА КОМПАНИЈА ГАЈАНЕ, Гајана (и), МЕКСИЧКА ВАЗДУХОПЛОВНА КОМПАНИЈА, Мексико (ј), ВАЗДУХОПЛОВНА КОМПАНИЈА УРАКА, Колумбија (к), БОЛИВИЈСКА ВАЗДУХОПЛОВНА КОМПАНИЈА, Боливија (л), ЛАДЕКО, Чиле (м) и ФОСЕТ, Перу (н).

Холандска ваздухопловна компанија КЛМ, или Краљевско ваздухопловно друштво, једна је од највећих и најпознатијих у свету. Поред тога што одржава ваздушни саобраћај са више од седамдесет земаља у свету најмодернијим авионима типа БОИНГ, она у свом саставу има и неколико мањих ваздухопловних компанија. КЛМ поседује око 60 великих путничких авиона.

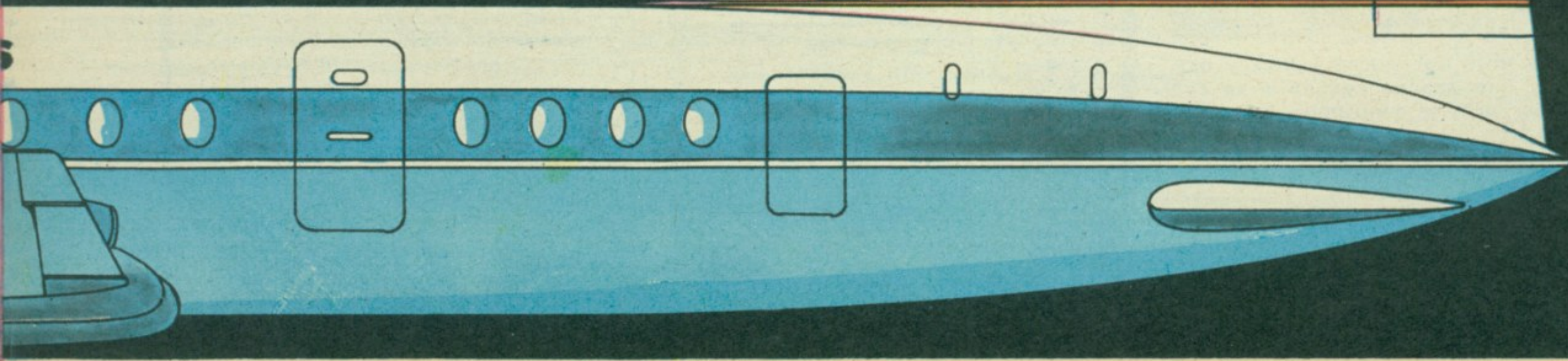

Мала ваздухопловна компанија државе Сри Ланка, ЕР СЕЈЛОНА, обавља ваздушни саобраћај авионима типа ХОКЕР САЈДЛИ ТРАЈДЕНТ. То су велики путнички авиони са четири РОЛС РОЈС мотора. Максимално оптерећење при узлетању им је 68 тона а највећа брзина 967 километара на час. Могу да лете 1760 километара без спуштања.

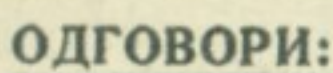
Са седиштем у Најробију, у Кенији, АФРИЧКА САФАРИ ВАЗДУХОПЛОВНА КОМПАНИЈА, има само један авион за превоз путника и робе. То је авион типа БРИСТОЛ БРИТАНИЈА 313 који одржава везу Момбасе и Најробија са Цирихом а обавља и чартер летове.

НАСТАВАК У БРОЈУ 1164

Колико познајете РОЛИНГСТОУНСЕ?

1. Ко је најстарији а ко најмлађи члан познатог квинтета:
а) Мик Џегер
б) Бил Вајмен
ц) Мик Тејлор
д) Чарли Вотс
е) Кент Ричард
2. Ролингстоунси су 1. новембра 1963. године издали једну песму из репертоара „Битлса“. Њен назив је:
а) I WANNA BE LOVED (Желим да будем вољен)
б) I WANNA BE YOUR MAN (Желим да будем твој човек)
ц) LITTLE BY LITTLE (Мало помало)
3. До данас се на тржишту појавило укупно:
а) 15 ЛП плоча Ролингстоунса
б) 20 ЛП плоча Ролингстоунса
ц) 25 ЛП плоча Ролингстоунса

3. 6) 20 ЛП Моча
MAN
2. 6) I WANNA BE YOUR
Я
а) Мик Тејлор — најмла-

КАКО ДА ИМ
ПИШЕМ?

Драган Стојнић, Поп Лу-
кина 3, 11000 Београд

Даница Обренић, Гаври-
ла Принципа 26, 11000
Београд

Славко Перовић, 27. марта 15, 11000 Београд

Есма Реџепова, Малог Ра-
дојице 53, 11000 Београд

Гвозден Радичевић, I бу-
левар 14/22, 11070 Нови
Београд

Уснија Реџепова, Лоле Ри
бара 53, 91000 Скопје

БЕРЗА ПЛОЧА

Продајем сингл плоче следећих извођача: »KINKS«, »10 CC«, »ROY CE«, »MAC DAVIS«, »BEACH BOYS«, DAVE EDMUNDS, ADRIANO CELENTANO, JOHN BARRY, »THREE DOG NIGHT«, »CHICORI TIP«, »ALKARI«. Цијена једне плоче је 10 нд. Албум »Golden Biscuits« групе »THREE DOG NIGHT« за 100 нд. Продајем и оригиналне постере групе »FOCUS« и »STATUS QUO«.

Милан Мандић
Ул. Б. Делетића 9а/6
84320 Андријевица

ИСКРЕНО

Када је чуо да су „Дип Парпл“ у књижи светских рекорда представљени као најбучнија група на свету Јон Лорд, вођа овог чувеног енглеског квинтета, изјавио је следеће:

„Одувек сам желео да моје име доспе у књигу највећих остварења али бих био далеко срећнији да сам се у њој нашао због нечега што је уметнички вредније него бука од 117 децибела.“

Познатом оргуљашу не може се замерити да је био неискрен!

ЗНАТЕ ЛИ КО ЈЕ ОВО?

ОДГОВОР:

ЛИТЕРАТУРА

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

ЈЕДНО ЈЕ ПОЉЕ
НА КРАЈУ ГРАДА
ГДЕ У БОЈУ ЗА ЉУБАВ
ДИКАН СТРАДА...

ТИ, ДРАГИ

Музика: Сања Илић
Текст: Зафир Хаџиманов

Изводи: Бисера Велетанлић
(Опатија 74.)

На крају града једно поље,
на крају поља један пут.
Да, чудан неки пут
што тече као река
до мора што на јужном

до мора и још даље
те тражим ја.

На крају мора ново море,
на крају пута нови пут.
Да, чудан неки пут
што лети као птица
до сунца што на јужном

до сунца и још даље
те тражим ја.

Ти, ти си обала та
којој пловим ја.
Ти, ти си обала та
којој стижем ја...
Да, драги, ти!

**ПЕСМУ НЕДЕЉЕ: ТИ, ДРА-
ГИ** можете чути у **понедељак
8. априла** ове године у еми-
сији **ВЕЧЕ УЗ РАДИО** која се
налази на **I програму Радио-
Београда од 20.00 до 22.00
часа!**

БИСЕРА ВЕЛЕТАНЛИЋ: КАКО САМ ПОЧЕЛА

„Као да је било тако давно... а свега се ипак добро сећам. Имала сам седам година, носила као и све девојчице доколенце и волела да певам. Почела сам у једном певачком друштву, била сам увек у школском хору а често сам певала заједно са старијом Сенком. У то време бојала сам се самосталних наступа јер ме је мучио један „велики“ проблем: ита са рукама? Те моје руке, којима сам тако махала и млатарала док сам певала, задавале су ми силну главоболу. Уместо да водим рачуна о песми ја сам збуњено мислила где да сакријем рођене руке. Мора да је то за гледаоце било веоми смешно... Захваљујући досетливим пријатељима тај мој проблем некако сам решила. Дали су ми новине савијене у ролну коју сам док певам морала да држим тако да нисам ни могла да „машем“. И мало-помало заборавила сам руке.

У детињству, као вероватно и свој деци, највећи идоли били су ми родитељи. Када сам имала 12-13 година узор ми је била старија сестра. На крају, када сам „обрасла“ — у седамнаестој — упознала сам музику Саре Вон и Дакоте Стејтн и оне су постале моји узори. Уз њихову музику сам и ја некако музички сазре-вала. Полако сам стварала своје ста-вовe и критеријуме. Захваљујући у првом реду тим великим певачицама и сама сам пронашла свој пут опре-деливши се за озбиљнију музику. Тај избор није одмах дао резултате. У каријери, па и животу, имала сам ду-жим и неизвеснијим путевима...

Данас ми не иде лоше. По неким анкетата изабрана сам за прву певачицу Југославије у 1973. години. А тако невам годинама... Вишегодишњи боравак у иностранству, певање у другим условима и певање друге музике, умногоме су били пресудни за мене. Очворсла сам, постала прави професионалац и вратила се у земљу поново да покушам. Била сам свесна својих вредности. Нисам мислила да сам најбоља али сам знала да су ме тамо људи ценили. Знала сам да нећу изневерити ако ми се да права песма. Али, дуго сам била препуштена сама себи. Лутала сам, очекивала шансу, поверење... Чак сам и побеђивала (Београдско пролеће 71.) али би се то брзо заборављало. У тренуцима малодушности помислила сам на поновни одлазак у иностранство. Ако нинта друго, тамо је бар постојала могућност да нешто зарадим и певам оно што волим.

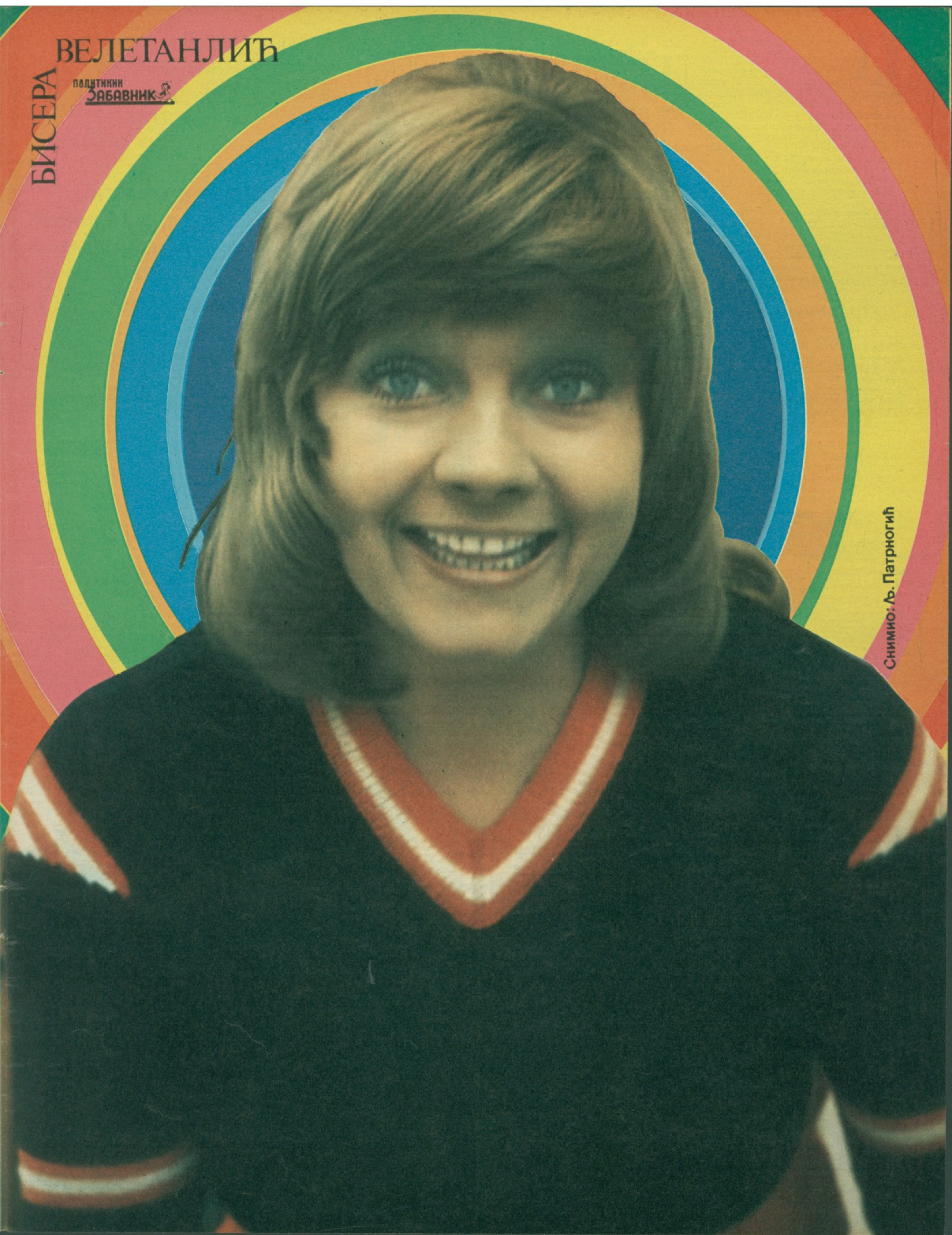
И онда је настао преокрет. Победила сам проилог лета у Портороџу на фестивалу увек радо слушаних песама. Дакле, на једној чисто музичкој манифестацији. У то време почела сам сарађују са Корнелијем-Батом Ковачем и ево, за десетак месеци, заједно смо издали три веома квалитетне плоче и добили лепе критике. Публика ме је прихватила. То ме нарочито радује пошто ја нисам „комерцијални“ певач. По мени то је доказ разумевања и осећања људи за моје опредељење...

БИСЕРА

ВЕЛЕТАНЛИЋ

ПОЛИТИЧКИ
ЗАБАВНИК

Снимио: Љ. Патрновић

Церард Буфус је био крајње уредан нежења. Живео је у уредном стану који се састојао од кухиње, купатила, спаваће и радне собе. Радна соба је била посебно уредна. Чак и ексерчићи којима је била причвршћена на зид карта целог света били су подједнако удаљени један од другог, распоређени с таквом симетријом коју је само Церард Буфус могао да створи.

Било је тешко бити уредан у једном тако неуредном граду какав је Чикаго, али Церарду Буфусу је то савршено успевало. У његовом животу није било ни пријатеља ни пријатељица. Радио је у рачуноводству једне велике компаније, био је тип рачуновође какав се данас не може готово ни замислити — педантан и уредан до фанатизма, и пре свега апсолутно уравнотежен.

Прорачуни

Узмимо његова одела, на пример. Церард Буфус је бирао само строго симетрична одела. Ако су била пругаста, пруге су морале бити савршено правилне. Све његове кравате биле су једнобојне. Шарене кравате дубоко би вређале његов смисао за равнотежу.

Употребљавао је иглу за кравату. Пустити кравату да слободно вијори ужасно би му сметало. Али, игла је морала бити тачно центрирана, о чему је строго водио рачуна.

Фантастична прича

ТАЧНОСТ пре свега

РОБЕРТ ЛОРИ

млађи. Глупости! Мирно би трпео проседу косу кад би беле власи биле правилно распоређене на обе

нотежу, Церард Буфус никад не би успео у својим прорачунима који ће му, како је рачунао, доне-

**УРЕДНИ
КЊИГОВОЋА
СВЕ ЈЕ ТАЧНО
ПРЕДВИДЕО:
И МЕСТО И ВРЕМЕ
СЛЕТАЊА
ВАНЗЕМАЉСКОГ
БРОДА. НАЧИНИО
ЈЕ САМО ЈЕДНУ
МАЛУ ГРЕШКУ.**

боји представљала је место где се, према потврђеним извештајима, спустио неки летећи тањир, или је пак покушао да се спусти.

— Живи организми који су у стању да реше проблеме васионских летова могу припадати само некој уредној раси — објашњавао је једном Церард Буфус групи учесника конгреса о летећим тањирима који се одржавао у Чикагу. — Њихова слетања на Земљу, без обзира на намере, морају бити у потпуној хармонији са местом и временом: тај план мора да је ремек-дело прецизности. Довољно је само да откријемо овај план и бићемо у стању да тачно предскажемо кад ће се и где догодити будућа слетања.

— Зар је то важно? — рекао је један од присутних. — Ја бих, рецимо, много више волео да знам какав је брачни живот тих људи из летећих тањира.

То је био први и последњи пут што Церард Буфус присуствује једном таквом скупу. Али, наставио је своја испитивања. Сваку вест о слетању неког „тањира“ брижљиво је проверавао, како би с највећом могућом тачношћу одредио где и када се то догодило и да ли се стварно догодило.

Чезња за ђријашељем

Ово није био обичан хоби, или га бар Церард Буфус није таквим сматрао. Било је од највеће важности да се ванземаљска бића, кад једном реше да ступе у разговор са становницима Земље, обрате неком као што је Церард Буфус. Тек у том случају странци би стекли добар утисак о Земљанима. Али, колико је Церард Буфус знао — а знао је доста — није на Земљи било много особа као што је Церард Буфус. Тако је, значи, све почивало на његовим плећима.

Поред тога, имао је и један лични разлог. Дубоко у себи, он је желео да има пријатеља. Ванземаљски становници, пошто су уредан свет, били би савршени пријатељи. Самоћа је била непријатно осећање, које је реметило равнотежу.

Тако је Церард Буфус све своје слободно време проводио у рачунању, у убележавању примећених слетања, правећи хипотетичне али логичне закључке о слетањима која су се догодила без сведока и која, дакле, нису била забележена.

Његово прво предвиђање тицало се једног слетања до којег ће доћи за три недеље, у области јужно од Каракаса, у Венецуели. Погодио је! После тога успео је да одреди, са приближношћу од једног квадратног километра и са могућном временском разликом од два часа, једно слетање у близини Корка, у Ирској.

Кад се ванземаљски брод, велик као игралиште за кошарку, приближио тлу, проломио се урлик.

28 Кад је напунио 41 годину, Церард Буфус је обојио косу у црно. Није то учинио да би изгледао

слепоочнице. Пошто није било тако, обојио је косу. Без свог дубоког смисла за рав-

ти светску славу. Карта обешена на зиду радне собе чинила је део тих прорачуна. Свака тачкица у

Према његовим прорачунима, требало је да дође до још три слетања у удаљеним местима пре него што се најзад одигра и једно ту, у близини.

Велики дан

Било је срећан кад је открио да његов рачун у банци неће бити много смањен због тог путовања. Узеће авионску карту до Бингхемптона, у држави Њујорк, а онда ће изнајмити аутомобил којим ће се пребацити оних неколико километара северно од овог места. Једино што га је мало нервирало било је то да ће до овог слетања доћи тек за осам месеци.

Чекање је употребио да проконтролише, ко зна по који пут, своје прорачуне и да простудира топографске карте зоне северно од Бингхемптона, како би што прецизније одредио тачку на коју ће се спустити летећи тањир.

А онда, тако рећи пре него што је Џерард Буфус био сасвим спреман, дошао је дан његовог састанка с тачним и уредним ванземаљским бићима.

Ноћ је била мрачна. Џерард Буфус је имао на себи беспрекорно летње одело са једва приметним тамним пругама. Било је 22.30 часова. Морао је да чека још петнаест минута, бар тако су говорили његови прорачуни. Осећао је како сав подрхтава од нестрпљења, и то му није било пријатно: узбуђење није умесно у таквом једном тренутку. Мир, прецизност, хладно расуђивање... ето шта је одговарало тој прилици. Учинио је напор да контролише дисање.

Још за дана разгледао је околину и закључио да, логички, долази у обзир само једино место за слетање: једна зараван покривена ниским растињем. Џерард Буфус се шћућурио иза једног жбуна. Не би било пожељно да га примете пре времена. До тог тренутка, изгледало је да странци избегавају сваки додир са становницима Земље, можда зато да не би заплашили каквог припростог јадника. Али кад им Џерард Буфус буде пришао, пошто слете, показавши им недвосмислено да их је чекао, онда, ма колико били изненађени, одлучиће се да проговоре.

Извесна бојазан почела је да мучи Џерарда Буфуса. А ако не дођу? Постојало је хиљаду могућности да њихови, и његови, прорачуни буду поремећени. Неки ме-

ханички квар на летелици, на пример. Или су можда закључили свој програм истраживања на Земљи. Или — ово је била најгора претпоставка — можда су изменили првобитни план, како би прешли на следећу фазу. У том случају, он ће на крају ипак открити нов распоред слетања, али то би значило да је пропао труд уложен у току свих ових протеклих година.

Дигао је поглед у небо и — угледао га.

Била је то мала, светла тачка. У првом тренутку неко би можда помислио да је звезда. Али, постајала је све светлија, све већа, све ближе.

„Има облик цигаре“, помислио је Џерард Буфус. Затим, пошто се још боље сакрио у жбуњу, приметио је како тај предмет све више добија облик тањира. Светли тањир с бело-зелено-плавим одблесцима који се кретао брзо, сигурно и уредно преко црног неба.

Још шире минућа

„Још мало“, помислио је Џерард Буфус и погледао на часовник. Недостајало је још три минута до слетања, према његовим предвиђањима.

Наравно, у цепу му је била коверта са прорачунима; био је сигуран да ће дошљаке интересовати да знају како је он успео да открије место на које ће се спустити. Покушао је да контролише дисање које је опет постало убрзано. Ипак је дозволио себи један симетрични осмех задовољства.

Два минута и педесет секунди касније, осмех му је ишчезао са усана. У целом свом раду, у својим испитивањима, у прорачунима, начинио је једну малу грешку. Толико је био обузет проблемом локализовања тачног места слетања да је потпуно сметнуо с ума шта се може догодити некоме ко се нађе на том месту у тренутку кад се тешка летелица спусти.

Осмех је, дакле, ишчезао са усана Џерарда Буфуса и један урлик је процепио ваздух у тренутку кад је ванземаљски брод, велики као игралиште за кошарку, претоворио његово тело, обучено у лепо скројено летње одело, у обичну кашу.

Тањир је слетео тачно у предвиђено време и тачно на предвиђено место.

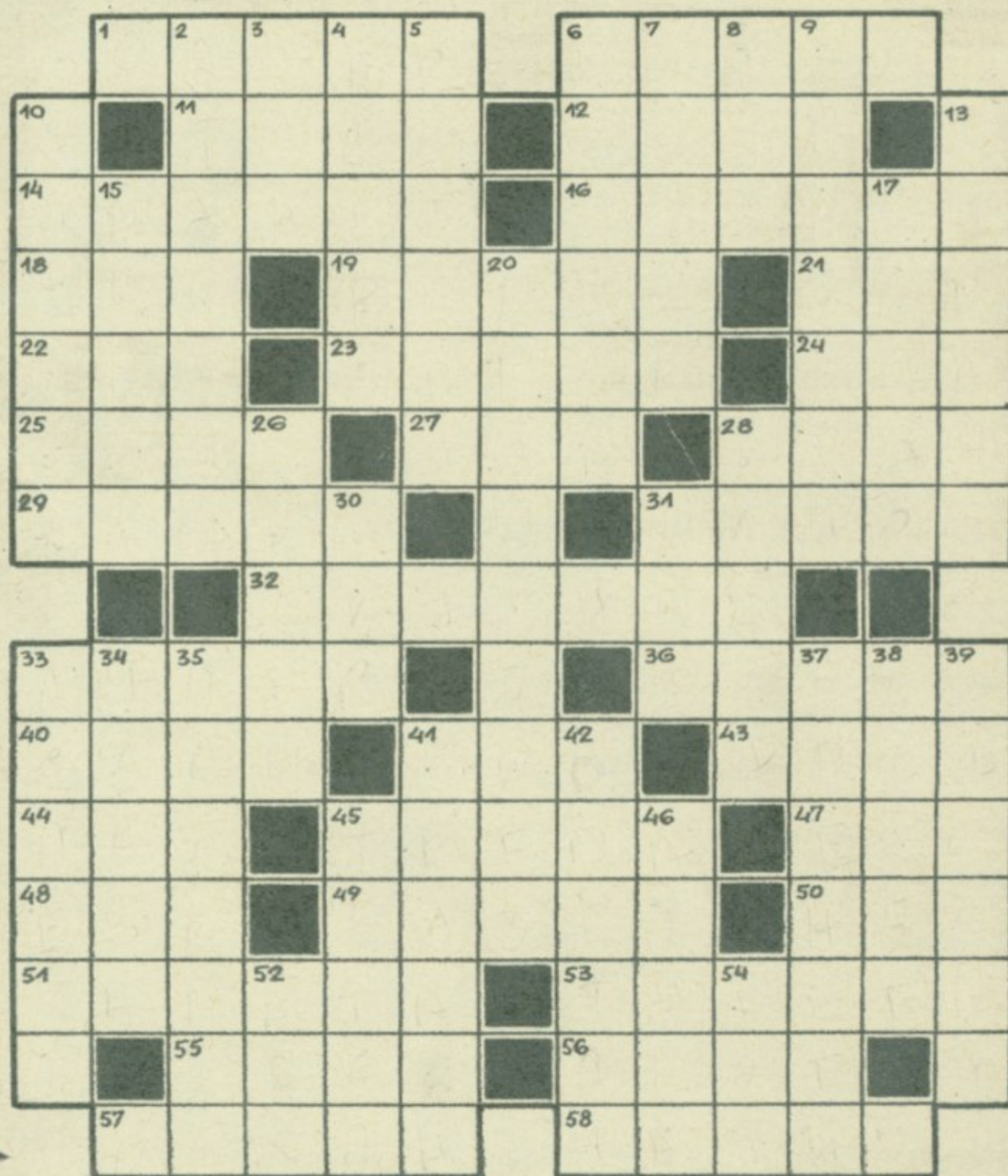
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) дрвено седло, 6) град на Јадрану, 11) плитка кухињска посуда, 12) наша планина, 14) заоставштина (турц.), 16) рударски радници, 18) спортска торба, 19) аустријски фудбалски клуб, 21) пустиња у Индији, 22) превлака на Малаки, 23) један дан у недељи, 24) песма узвишеног садржаја, 25) муслиманско женско име, 27) црна креда, 28) дизалица, 29) река у Француској, 31) трагови дивљачи, 32) скуп, 33) мера за јачину електричне струје, 36) неочекиван напад, 40) посољен, 41) лична заменица, 43) наш режисер (Јовановић), 44) западнонемачки систем за емитовање ТВ програма у боји, 45) осећај пред јавни наступ, 47) грчки и латински предлог који у сложеницама означава нешто бивше, 48) жена првог човека, Адама (мит.), 49) позната патент-брана, 50) амерички певач (Кинг Кол), 51) банкарски интереси, 53) листићи спортске прогнозе, 55) личност из приповетке Иве Андрића, 56) прибор за рад, 57) олујни ветар, 58) загребачки филмски глумац (Антун).

УСПРАВНО:

2) пустиња у Чилеу, 3) немачки књижевник Томас („Чаробни брег“), 4) предња страна, лик на кованом новцу, 5) земљорадници, 6) борба с биковима, 7) неповољно мишљење, 8) енглески хемичар Александар, добитник Нобелове награде, 9) говорници (лат.), 10) француски научник Блез (1623—1662), 13) угњетачи, 15) бивши француски државник (Андре), 17) радио-локатор, 20) полуострво у Грчкој, 26) јак отров, 28) група, разред у научним класификацијама, 30) мера за површину у Енглеској и САД, 31) француска глумица (Жирандо), 33) поглед, став, 34) наша река, 35) јак бродски коноп, 37) преместити, однети на друго место, 38) исповедник, 39) амерички филмски глумац (Хофман), 41) град у Француској, 42) сметан, спутавањ, 45) очева сестра, 46) хунски војсковођа („Бич божји“), 52) атлетски сплитски клуб (скр.), 54) глиб, блато.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) мост, 4) пст, 7) срам, р, 10) Караванке, е, 11) Ануј, 13) Рас, 14) Амон, 16) копно, д, 18) алиби, в, 19) арабица, е, 22) миш, 24) онако, 25) тло, 27) анал, 29) Аро, 30) дроб, 31) рапорт, 32) навада, 33) траг, 34) Ели, 36) авал, 37) Ист, 38) змија, 40) Ана, т, 41) Алабама, и, 43) звоно, е, 45) орати, 48) Роми, 49) Крк, 51) етик, а, 52) станарина, а, 53) кика, 54) алт, 55) Арад.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор Мирољуб Позаревић. Главни и одговорни уредник Живорад Стојановић, технички уредник Владимир Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 132,00 дина, полугодишња 66,00 дина, тронесечна 33,00 дина. Претплата за иностранство: годишња 264,00 дина, полугодишња 132,00 дина, тронесечна 66,00 дина. Уплате на текући рачун 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству валути: DM 46 — \$ 16 — Ff 73 — Sfr 53 — Skr 73. Девизне уплате из иностранства преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански факс 124. Телефони: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35 | тел. 22-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије Број 413-29 73-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП

РИП КИРБИ: „ДВА ДЕТЕКТИВА“

ПОЛИТИКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД

МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавнице,

МУВА КОЈА УСПАВЉУЈЕ

Драга Редакцијо,
желио бих да у малој пошти објави-
те неколико података о мухи це-це.
Жељко Ивановић,
Сисак

Мува це-це убраја се у породицу
Muscidae и најопаснија је од свих
врста мува које сишу крв. Узрочник

је тешке болести спавања која је
нарочито распрострањена у еквато-
ријалном појасу где мува це-це и
живи. Претпоставља се да је веома
често преносе неке врсте антилопа
које су имуне на болне и заразне
уједе овог инсекта. Болест спавања
није једина болест коју преноси му-
ва це-це. Она је такође преносилац
клица смртоносне сточне болести
нагане од које у пределима где жи-
ви ова мува страда велик број сто-
ке.

ИСТРАЈНА КЛАРА ЦЕТКИН

Драги Забавнице,
желио бих да сазнам нешто више о
Клари Цеткин.

Слободан Јовановић,
Титово Ужице

Клара Цеткин, близак сарадник
Енгелса и Лењина, рођена је 1857.

године у Немачкој. Социјалистич-
ком покрету прилази већ осамдесе-
тих година прошлог века због чега
је 1882. морала да напусти Немачку.
Живећи као емигрант у Француској,
Аустро-Угарској, Италији и Швај-
царској активно ради у пролетер-
ским организацијама ових земаља.
Године 1890. враћа се у Немачку
где руководи женским пролетер-
ским покретом. Као истакнути рад-
ник Друге и Комунистичке интер-
национале, Клара Цеткин је један
од оснивача КП Немачке, познати
писац, публицист и изванредан го-
ворник. Женски међународни рад-
нички покрет основан је по њеној
замисли. Захваљујући њеном зала-
гању одржана је 1907. године Прва
међународна конференција жена на
којој је Клара Цеткин изабрана за
секретара. Три године касније, 1910,
Међународна конференција жена
прихватила је у Копенхагену њен
предлог да се 8. март прогласи за

празник свих жена-радница. Од та-
да, дакле већ 64 године, 8. март се
у целом свету слави као међународ-
ни дан свих жена, без обзира какав
посао обављају и каква им је боја
коже. За време I светског рата,
због изразитог антиратног држања,
Клара Цеткин је у затвору. Од
оснивања КП Немачке члан је ЦК
и посланик КП у Рајхстагу све до
доласка Хитлера на власт. Била је и

председник ИК међународне помо-
ћи револуционарима.

У време кад власт у Немачкој
преузимају фашисти, Клара Цеткин
поново диже глас против насиља и
рата. Мада већ тешко болесна, у
августу 1932. путује у Берлин из
Москве, где је живела, да би у
Рајхстагу ватреним говором указа-
ла на фашистичку опасност и по-
требу окупљања свих антифаши-
стичких снага. Годину дана касније,
1933. умрла је у Москви.

ПОБЕДИО И АЉЕХИНА!

Драги Забавнице,
иако смо поклоници древне игре на
64 поља, мало знамо о чувеном совјет-
ском шахисти Арону Нимцовичу. Нада-
мо се да ћеш у Малој пошти објавити
нешто о овом великану шаха.

Читаоци из Куле

Шаховски стручњаци, новинари и
љубитељи ове старе игре и данас че-
сто спомињу Арона Нимцовича.

Овај шаховски велемајстор рођен је
у Риги 1886. године. Скоро до краја
живота, 1935, Нимцович је на неко-
лико великих шаховских турнира
приказао игру и нове варијанте
због којих је и данас његово име
неизбежно у историји модерног ша-
ха и шаховске теорије. На турниру
у Дрездену 1926. године заузео је
прво место испред славног Аљехи-
на. Поред редовног учествовања на
многим турнирима, Нимцович се ба-
вио и шаховском теоријом коју је
обогадио делима „Мој систем“, „Бло-
када“ и „Пракса мог система“.

СТАРИ ЗАБАВНИЦИ

Драга Редакцијо,
желио бих да преко Забавника замо-
лим све читаоце који имају бројеве мог
омиљеног листа 1050, 1052, 1061, 1063,
1066, 1067, 1070 и 1072 да ми се јаве.

Драган Пајић,
Дике Лопандића 147/а
75320 Бијељина

ЗА

ПРОНАЛАЗАЧЕ

Драга Редакцијо,

желио бих да у Малој пошти објавите
адресу Савезног завода за патенте.

Славенко Човић,
Пријепоље

Адреса коју тражите и која ће,
вероватно, интересовати и све оне

који су пронашли неки нови патент
је: Савезни завод за патенте СФРЈ,
Маршала Тита 2, 11000 Београд.

СТРИП ЗА ДИНАР

Драга Редакцијо,

продајем 50 стрипова „Политикиног
забавника“. Цена овог комплета је 40
динара, а поједини бројеви 1 динар.

Драган Павловић,
Партизанска 123
22416 Огар

АДРЕСА ЗЛАТНОГ СТРЕЛЦА

Драги Забавнице,

желела бих да у Малој пошти обја-
виш адресу нашег фудбалског репрезен-
тативца Јосипа Каталинског, стрелца
победоносног гола на утакмици са Шпа-
нијом.

Невенка Радаковић,
Сурдулица

Адреса фудбалера чији гол води
репрезентацију Југославије на свет-
ско првенство је: Јосип Каталински,
6. пролетерске бригаде 1, 71000 Са-
рајево

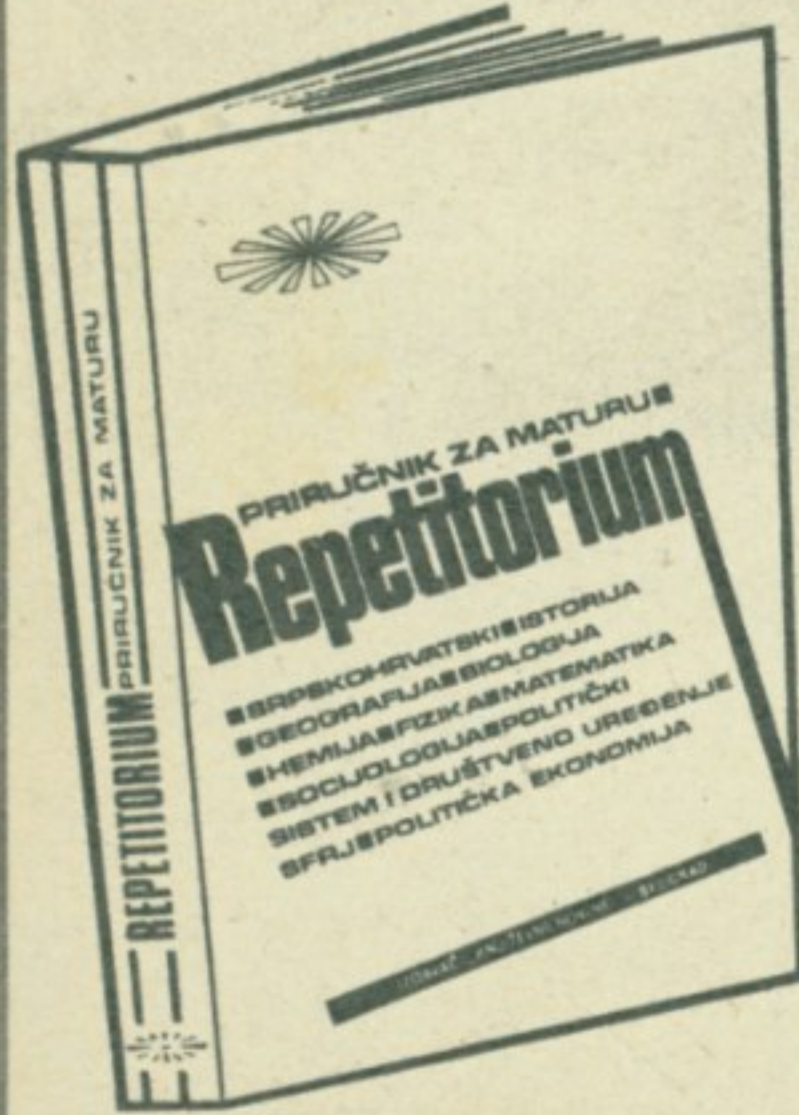
УЧЕНИЦИ - СРЕДЊОШКОЛЦИ!

ЦЕЛА МАТУРА У ЈЕДНОЈ КЊИЗИ!

Са приручником за матуру — репе-
титоријумом — у коме је прегледно
и сажето изложено градиво из срп-
скохрватског језика, географије, ис-
торије, биологије, хемије, физике,
математике, социологије, политичке
економије, политичког система и
друштвеног уређења СФРЈ по на-
ставним плановима од I до IV раз-
реда.

Ово је ново, прерађено и допуњено
издање на коме је радила група по-
знатих педагога, тако да РЕПЕТИ-
ТОРИЈУМ представља јединствен
приручник за успешно обнављање
градива у току школске године, а
посебно у време припремања заврш-
ног испита школе — матуре.

Репетиторијум можете добити по-
узећем, по цени од 60.— дин. ако
пошаљете писмо или дописницу са
наруџбеницом на НЦП „КЊИЖЕВ-
НЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001
Београд, пошт. факс 23.

$$\log x = \cos 60^\circ$$

$$\Rightarrow x = \sqrt{10}$$

КАКО СЕ РЕШАВАЈУ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ

Лако и брзо можете и сами научити из књига „ИЗРА-
БЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“. Нудимо вам четири
књиге које садрже целовиту израду свих задатака из мате-
матике за гимназије, техничке и остале средње школе (I
књига — Алгебра за I разред, II књига — Алгебра за II
разред, III књига — Тригонометрија и алгебра за III разред
и IV књига — Аналитичка геометрија, низови, диференци-
јални и интегрални рачун и стереометрија за IV разред).
Наручите дописницом или писмом са назнаком које књиге
желите на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п.п. 64.
Књиге ћете одмах добити и платити поштару кад вам до-
несе (поузећем). Цена сваке књиге је 50 динара. Ко наручи
све четири књиге заједно, платиће свега 160 динара!

